

**Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego
i obszaru rewitalizacji sporządzona na potrzeby przygotowania
Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Iława**

Zamawiający:

Gmina Miejska Hąwa

Opracowanie:

dr inż. arch. Łukasz Pancewicz

mgr inż. Dawid Pesta

mgr inż. arch. Barbara Tusk

mgr Maria Shashorina

wersja po uwzględnieniu uwag po zakończeniu procesu konsultacji

Gdańsk, 16.02.2022

Podstawa prawna:

- ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, w szczególności z art. 4 ust 1, art. 8 ust 1, art. 9 oraz art. 10. ustawy (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 485. ze zm.)

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	1
1.1. Objaśnienia metodyczne	1
1.1.1. Cel diagnozy.....	1
1.1.2. Struktura diagnozy.....	2
1.1.3. Przyjęta metodyka diagnozy.....	3
1.1.4. Ocena bezwzględnej skali zjawisk – zewnętrzne tło odniesienia.....	5
2. DEMOGRAFIA	6
3. ANALIZA WYSTĘPOWANIA KRYZYSOWYCH ZJAWISK SPOŁECZNYCH	8
3.1. Ubóstwo	8
3.2. Przemoc w rodzinie	11
3.3. Bezrobocie	12
3.4. Przestępstwa i wandalizm	16
3.5. Mieszkalnictwo komunalne	18
3.6. Edukacja	19
3.7. Obszary koncentracji osób w wieku poprodukcyjnym	26
3.8. Uczestnictwo w życiu społecznym	30
3.8.1. Frekwencja wyborcza.....	30
3.8.2. Frekwencja w budżecie obywatelskim.....	32
4. INNE ZJAWISKA	33
4.1. Podmioty gospodarcze	33
4.2. Budownictwo	38
4.2.1. Stan zabudowy.....	38
4.2.2. Budynki z pokryciem dachowym z azbestu.....	39
4.3. Infrastruktura wodno-kanalizacyjna	40
4.4. Hałas	46
4.5. Komunikacja publiczna	47
4.6. Opieka przedszkolna	49
4.7. Edukacja szkolna	53
4.8. Usługi dla mieszkańców	56

5. OBSZAR ZDEGRADOWANY I REWITALIZACJI	65
5.1. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego	65
5.2. Wyznaczenie granic obszaru rewitalizacji	68

1. WPROWADZENIE

1.1. Objąsnienia metodyczne

1.1.1. Cel diagnozy

Zgodnie z Ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 485. ze zm.) (dalej: Ustawa) pierwszym etapem procesu sporządzania Gminnego Programu Rewitalizacji jest opracowanie diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Obszar zdegradowany i rewitalizacji jest wyznaczany w drodze uchwały Rady Miejskiej w Iławie, na wniosek Burmistrza Miasta Iławy. Następnie dla obszaru rewitalizacji opracowywany jest Gminny Program Rewitalizacji.

Zgodnie z art. 9 Ustawy:

*„Obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności **bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami**, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062), **niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego**, a także **niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym**, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:*

*1) **gospodarczych** - w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub*

*2) **środowiskowych** - w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub*

*3) **przestrzenno-funkcjonalnych** - w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub*

*4) **technicznych** - w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.”*

W celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji analizowany jest przestrzenny rozkład negatywnych zjawisk wskazanych w art. 9 ww. Ustawy na terenie całej gminy. Na tej podstawie najpierw wyznacza się obszar zdegradowany oraz jego część lub całość, cechującą się szczególną koncentracją

negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1 Ustawy – obszar rewitalizacji. Zgodnie z art. 10 ust. 1 Ustawy gmina wyznacza taki obszar, także, jeśli „z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację”.

Celem niniejszej diagnozy jest zatem zarówno wskazanie obszarów, jak i potwierdzenie spełnienia wymagań przez przesłanki ich wyznaczenia, zgodnie z art. 11 ust. 2 Ustawy.

1.1.2. Struktura diagnozy

W art. 9 Ustawy wskazano minimalny zakres diagnozy, na który składa się analiza głównych czynników kryzysu. Są nimi przede wszystkim negatywne zjawiska społeczne, w szczególności:

- bezrobocie,
- ubóstwo,
- przestępczość,
- liczba mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, według ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. 2020 r. poz. 1062),
- poziom edukacji lub kapitału społecznego,
- uczestnictwo w życiu publicznym i kulturalnym

oraz występowanie co najmniej jednego zjawiska z grupy gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. Dla kategorii powyżej, tam gdzie było to możliwe, przyporządkowano obiektywne, mierzalne i weryfikowalne wskaźniki. Jeśli nie było możliwe wykonanie wiarygodnego rozkładu przestrzennego (np. uczestnictwo w życiu kulturalnym) przeanalizowano dane statystyczne dla całości obszaru gminy, aby określić ogólną sytuację gminy.

Struktura dokumentu diagnozy odzwierciedla wymagany zakres analiz, określonych w art. 9 Ustawy, wskazano w nim obszary, w których wskaźniki przekraczają średnie wartości referencyjne dla gminy. Dodatkowo pokazano także, jak wskaźniki dla Hławy kształtują się w zestawieniu z danymi statystycznymi dla innych miast o podobnej wielkości i roli w strukturze osadniczej.

Diagnoza składa się z dwóch głównych części. Pierwsza poświęcona jest zjawiskom społecznym, w której podsumowano analizy zjawiska społeczne wypisane w art. 9 Ustawy, tj.:

- ubóstwo,
- przemoc w rodzinie,
- bezrobocie,
- przestępstwa i wandalizm,
- niepełnosprawność,
- mieszkalnictwo,
- edukacja,
- starość,

- uczestnictwo w życiu społecznym.

Druga, poświęcona zjawiskom gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym i technicznym zawiera analizę:

- rozmieszczenia podmiotów gospodarczych,
- budownictwa,
- wartości kulturowych,
- uciążliwości środowiskowych (hałasu),
- dostępu do komunikacji publicznej,
- dostępu do obiektów opieki przedszkolnej i szkolnej,
- usług dla mieszkańców.

1.1.3. Przyjęta metodyka diagnozy

W art. 4 Ustawy określono, że w celu opracowania diagnoz służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji:

„wójt, burmistrz albo prezydent miasta prowadzi analizy, w których wykorzystuje obiektywne i weryfikowalne mierniki i metody badawcze dostosowane do lokalnych uwarunkowań.”

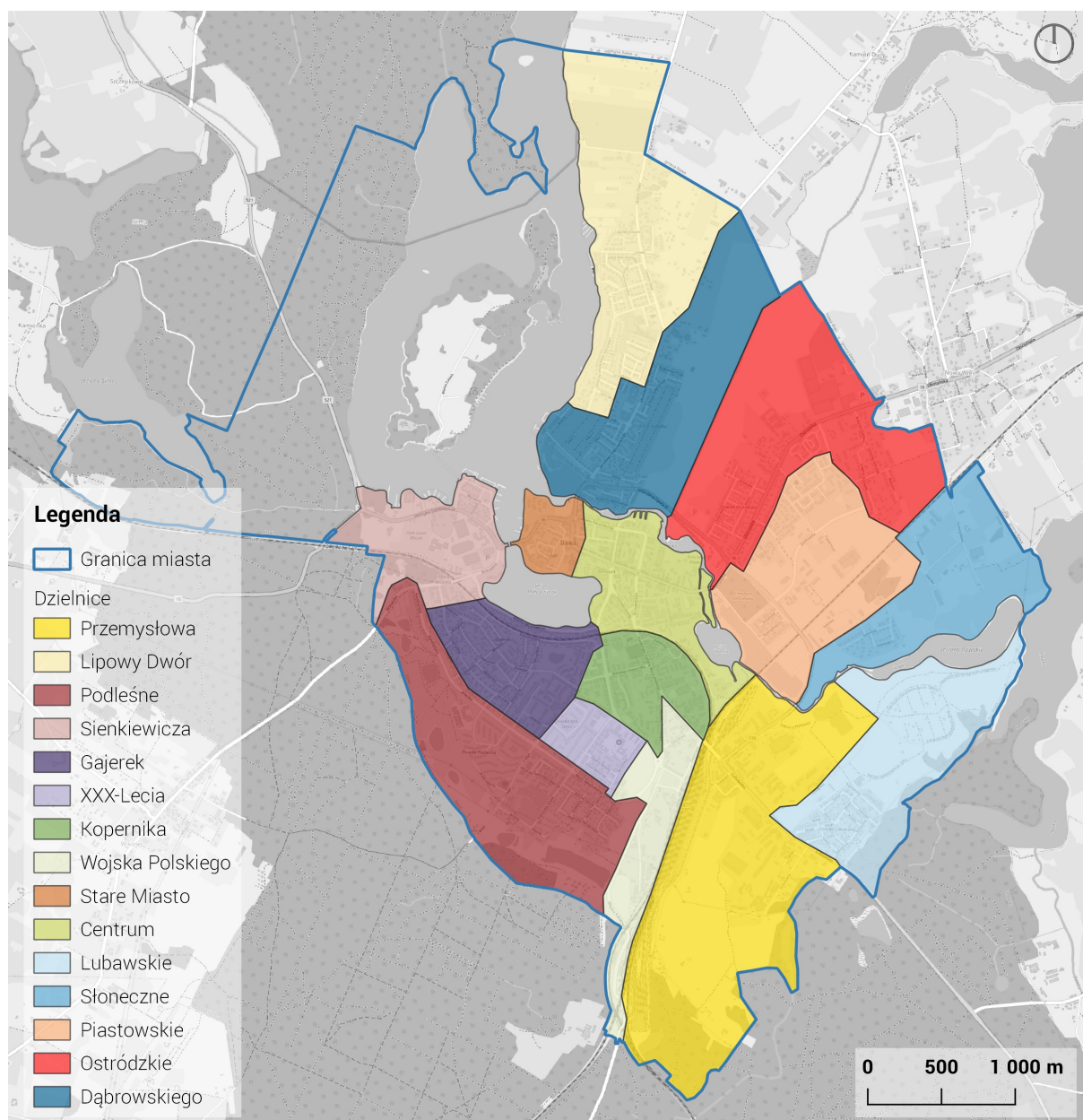
W celu wyznaczenia obszaru przeanalizowano dostępne dane wskazujące na występowanie zjawisk oraz przyporządkowano je do punktów adresowych lub regionów. Następnie podzielono obszar gminy na siatkę heksagonalną w celu dokonania agregacji danych (wykorzystano siatkę heksagonów o powierzchni 1 ha). Dane zostały pozyskane z poszczególnych wydziałów i jednostek Urzędu Miasta Ławy oraz innych instytucji publicznych – powiatu bądź instytucji państwowych (np. dane Policji). W celu ochrony danych osobowych dane były poddane anonimizacji i agregacji przez pracowników urzędu gminy przed przekazaniem Wykonawcy. Wykorzystanie siatki pozwala na dokładne określenie obszaru występowania zjawisk kryzysowych. Wykonano także podstawowe analizy dotyczące demografii – rozmieszczenia mieszkańców, struktury wiekowej gminy i gęstości zaludnienia. Jest to analiza pozwalająca na prowadzenie statystyki przestrzennej (np. analizy wartości wskaźników).

W przypadku danych, które, ze względu na anonimizację bądź pozyskanie ich w formie, w której nie mogły zostać wskazane punktem lub regionem, uwzględniono je opisowo. Wskazanie to posłużyło do dodatkowego uargumentowania wyboru zakresu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

W celu wskazania obszarów koncentracji zjawisk negatywnych określono średnie wartości wskaźników w poszczególnych kategoriach poddawanych analizie, występujących w gminie - w formie procentowej lub odsetka. Następnie wskazano na kartodiagramach zakres obszarowy występowania wskaźników przekraczających średnie wartości w gminie. Zebrane dane zostały opatrzone komentarzem dotyczącym wyników w odniesieniu do poszczególnych fragmentów miasta. Przy opisie zjawisk użyto zwyczajowych nazw

osiedli (patrz Ryc. 1). Jednostki osiedlowe mają wyłącznie charakter orientacyjny i nie służą do agregacji danych bądź delimitacji.

Dla potrzeb delimitacji wskazano obszary, w których dokonano analizy syntetycznych wskaźników koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz w zakresie innych kategorii. Dzięki analizie różnicowej możliwe było wskazanie obszarów, które jednocześnie wskazują występowanie podwyższonych wartości w ocenianych kategoriach negatywnych zjawisk. Następnie na podstawie tych analiz wskazano granice obszaru zdegradowanego i wskazano rekomendacje dla wyznaczenia granic obszaru rewitalizacji.

Ryc. 1 Podział zwyczajowy na osiedla, opr. Własne na podstawie Wikipedia

1.1.4. Ocena bezwzględnej skali zjawisk – zewnętrzne tło odniesienia

Dodatkowym elementem oceny sytuacji jest wykonanie analizy wskaźników dla miast porównawczych. Do skonstruowania grupy miast porównawczych wybrano miasta powiatowe o liczbie ludności z przedziału między 30 tys. a 40 tys. (wyjątkiem są dwa skrajne miasta o liczbie mieszkańców nieznacznie wykraczającej poza wskazane ramy). Są to także miasta o zbliżonej do Iławy charakterystyce – m.in. położeniu geograficznym i sytuacji społeczno-gospodarczej. Wybrane gminy są zatem odległe od dużych ośrodków miejskich, atrakcyjne turystycznie (głównie sezonowo), nieposiadające dużych zakładów pracy. Wybrane kryteria również charakteryzują Iławę. Wytypowano dwanaście takich miast, w tym trzy z województwa warmińsko-mazurskiego. Wskaźniki dla obszarów zostały pozyskane ze statystyki GUS (Banku Danych Lokalnych). Cztery miasta są większe od Iławy, a osiem miast jest mniejszych (patrz tab. nr 1).

Miasto	Liczba ludności
Giżycko	29 396
Augustów	30 242
Żywiec	31 388
Ostróda	32 996
Iława	33 250
Nowy Targ	33 373
Jasło	35 192
Lębork	35 367
Oleśnica	37 242
Oświęcim	38 300
Malbork	38 570
Bolesławiec	38 935
Szczecinek	40 114

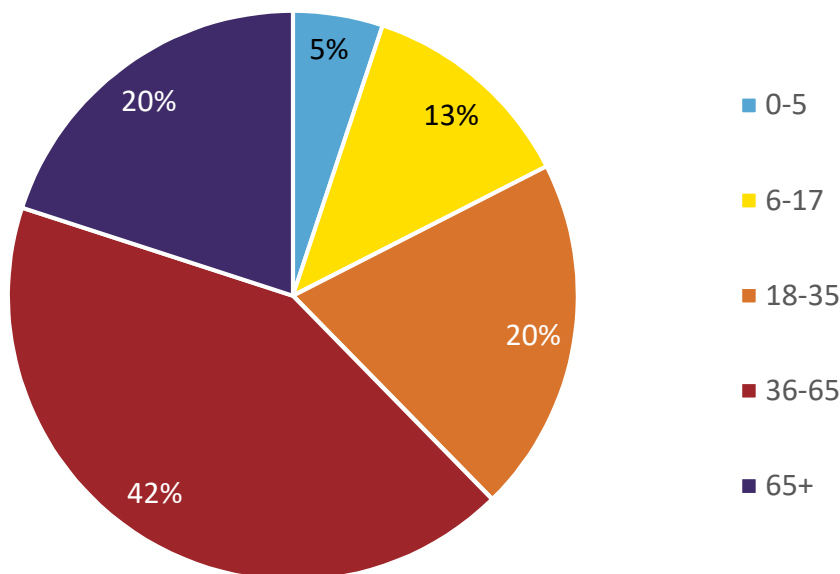

Ryc. 2 Rozmieszczenie miast z grupy porównawczej

Tab. 1 Liczba ludności miast porównawczych

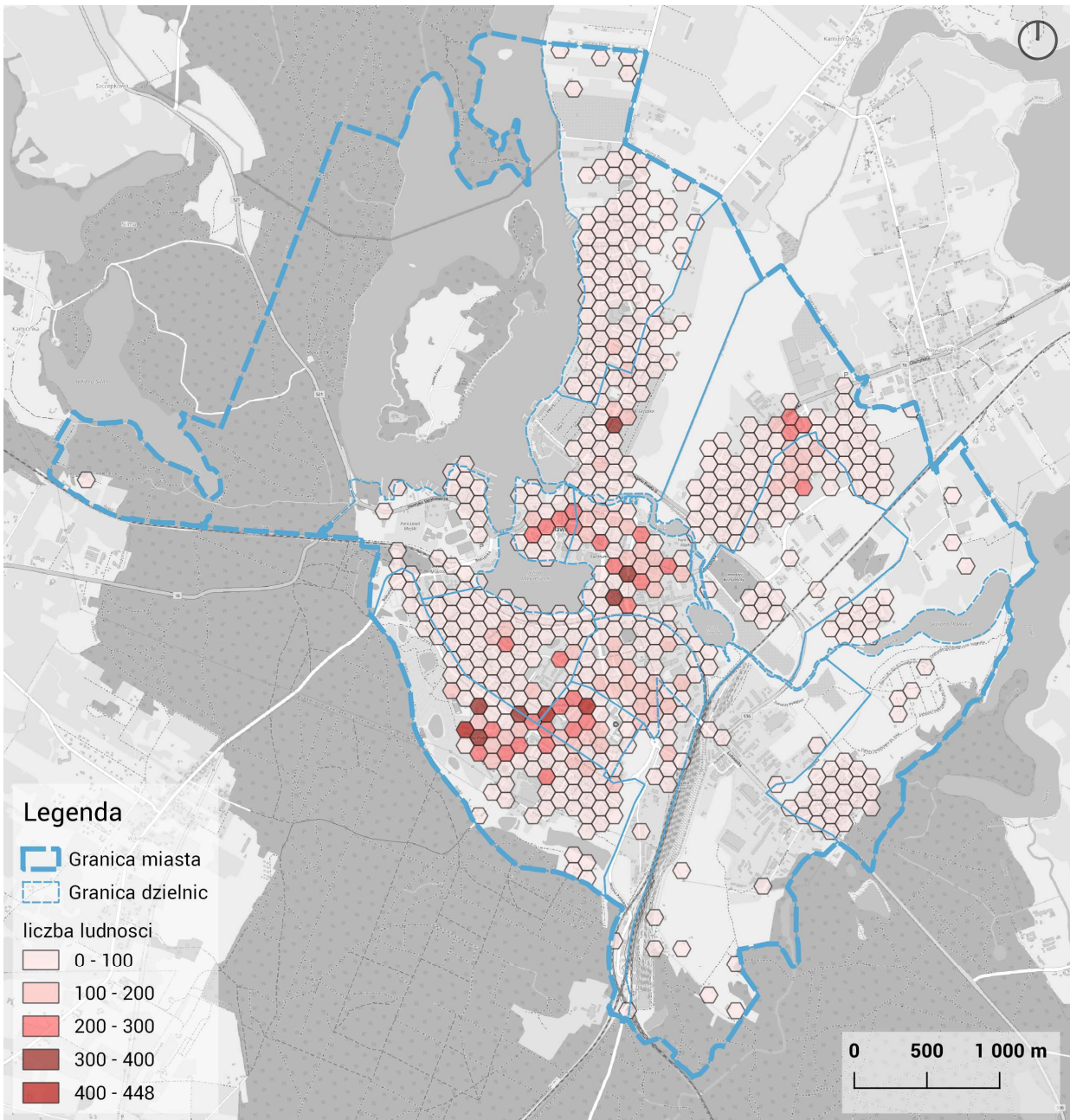
2. DEMOGRAFIA

Podstawą dla wielu analiz jest ocena aktualnej liczby mieszkańców oraz ich rozmieszczenie przestrzenne. Dla potrzeb wykonania analizy wykorzystano dane meldunkowe oraz przyporządkowano je do punktów adresowych. Liczba ludności Ławy w 2021 (dane z lipca) wynosi 33 250 osób. Osoby w wieku przedprodukcyjnym to 18% ludności, w wieku produkcyjnym 62%, pozostałe 20% to osoby w wieku poprodukcyjnym.

Ryc. 3 Struktura wieku mieszkańców Ławy, dane meldunkowe (2021)

Analiza rozmieszczenia ludności wskazuje na koncentrację mieszkańców na obszarach zabudowy wielorodzinnej. Są to tereny dużych osiedli mieszkaniowych – m.in. Starego Miasta, Centrum, Osiedla Podleśnego, Osiedla Wojska Polskiego oraz Osiedla XXX-Lecia. Dodatkowo dużymi obszarami koncentracji ludności są nowe osiedla, zlokalizowane w rejonie ulicy Piastowskiej i Zielonej. Pozostałe tereny to duże obszary zabudowy jednorodzinnej – osiedle Dąbrowskie, Lipowy Dwór, Gajerek. Analiza rozmieszczenia ludności jest szczególnie ważna, gdyż zgodnie z art. 10 ust. 3 Ustawy obszar rewitalizacji może zostać wyznaczony dla terenów, na których występują negatywne zjawiska, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1-4 Ustawy. Są to przede wszystkim obszary zamieszkałe.

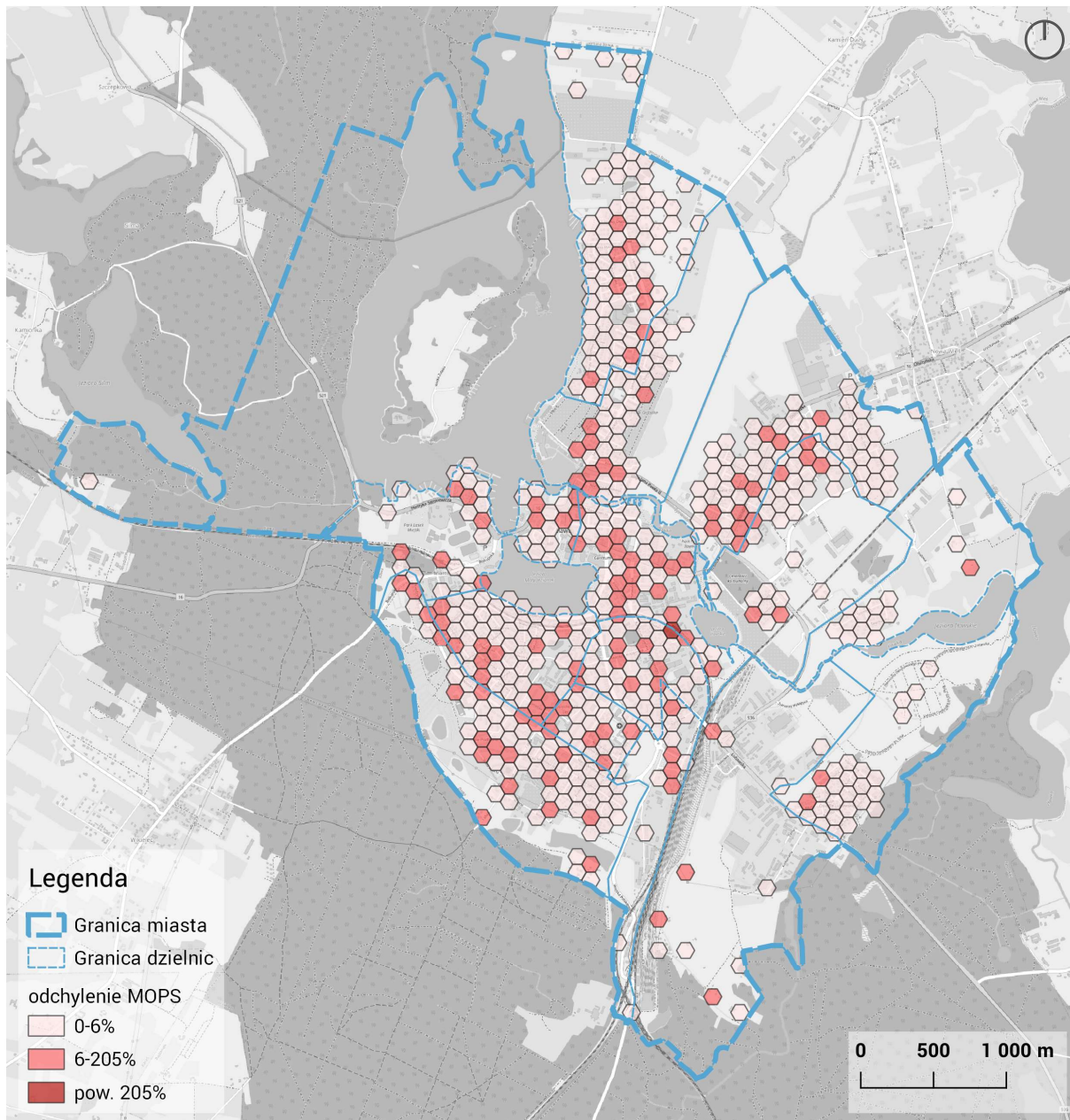

Ryc. 4 Rozmieszczenie liczby ludności Iławy w podziale na heksagony (grid) [1 heksagon = 1 ha]

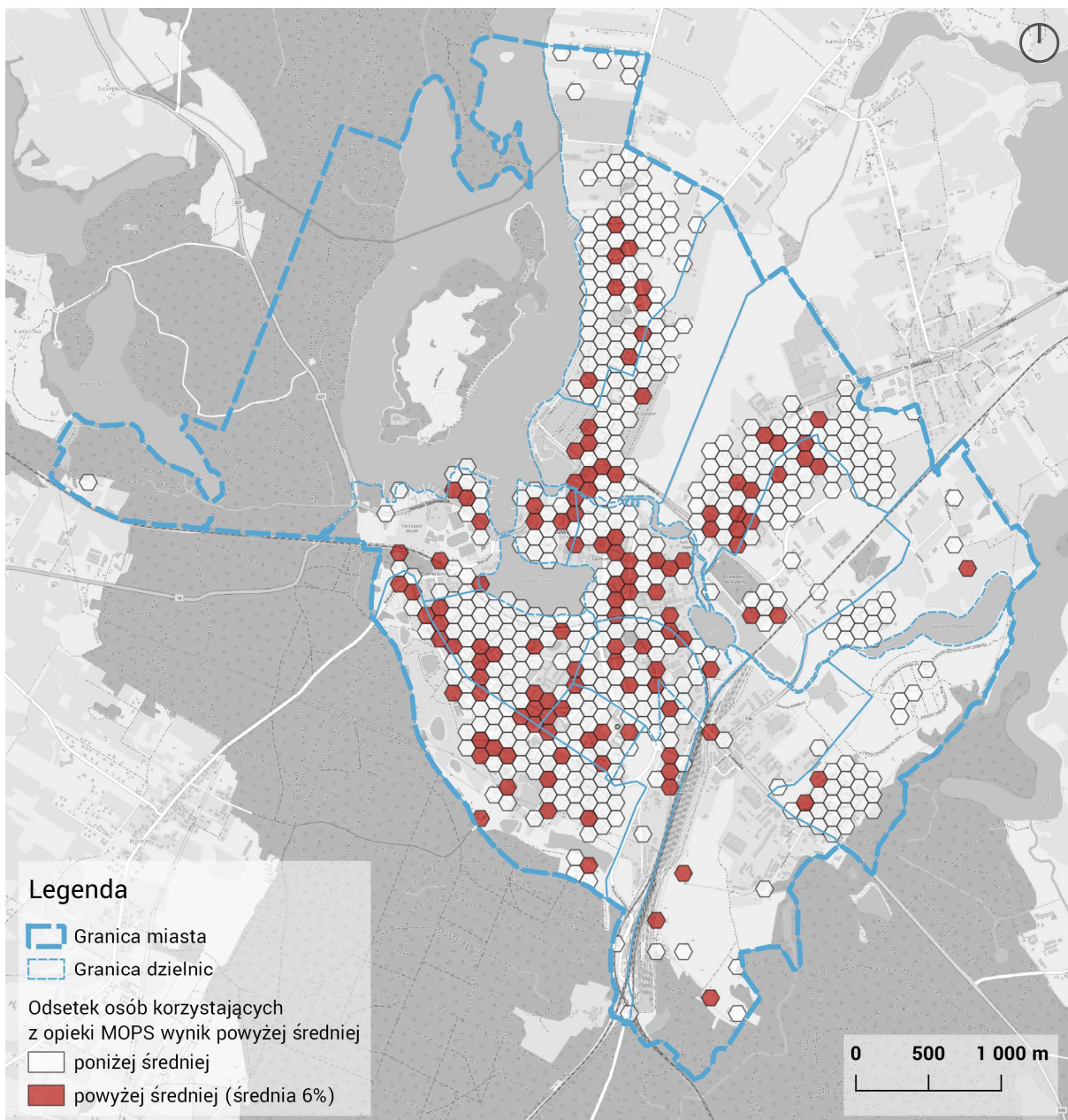
3. ANALIZA WYSTĘPOWANIA KRYZYSOWYCH ZJAWISK SPOŁECZNYCH

Głównym elementem analizy jest wskazanie obszarów występowania kryzysowych zjawisk społecznych. Zgodnie z wymogami art. 9 Ustawy jest to fundament dla wyznaczenia obszaru rewitalizacji.

3.1. Ubóstwo

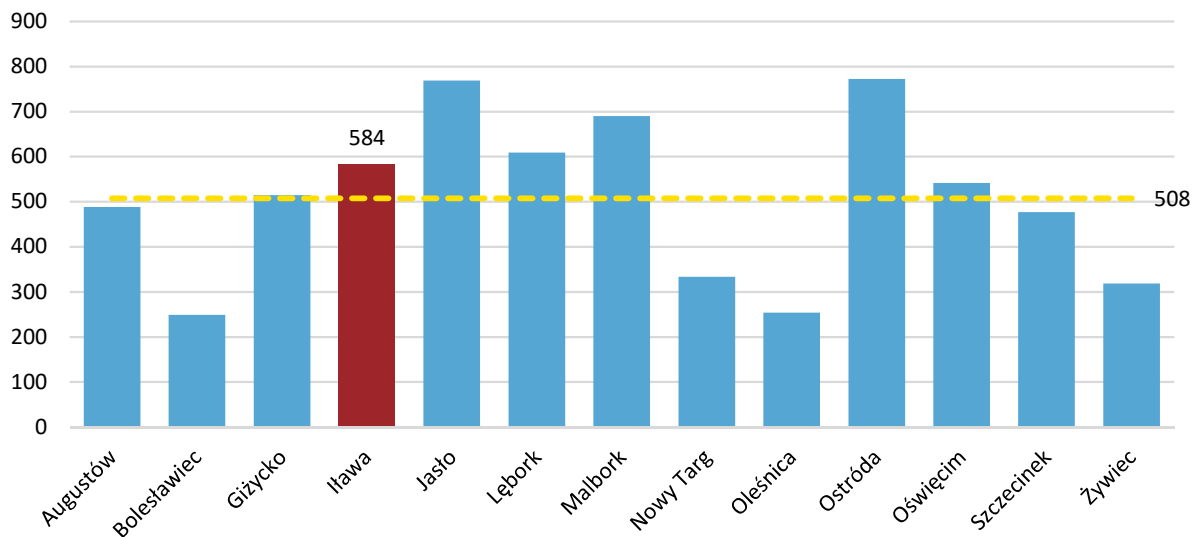
Ryc. 5 Odsetek osób korzystających z pomocy MOPS

Ryc. 6 Odsetek osób korzystających z opieki MOPS - wynik powyżej średniej [średnia = 6%]

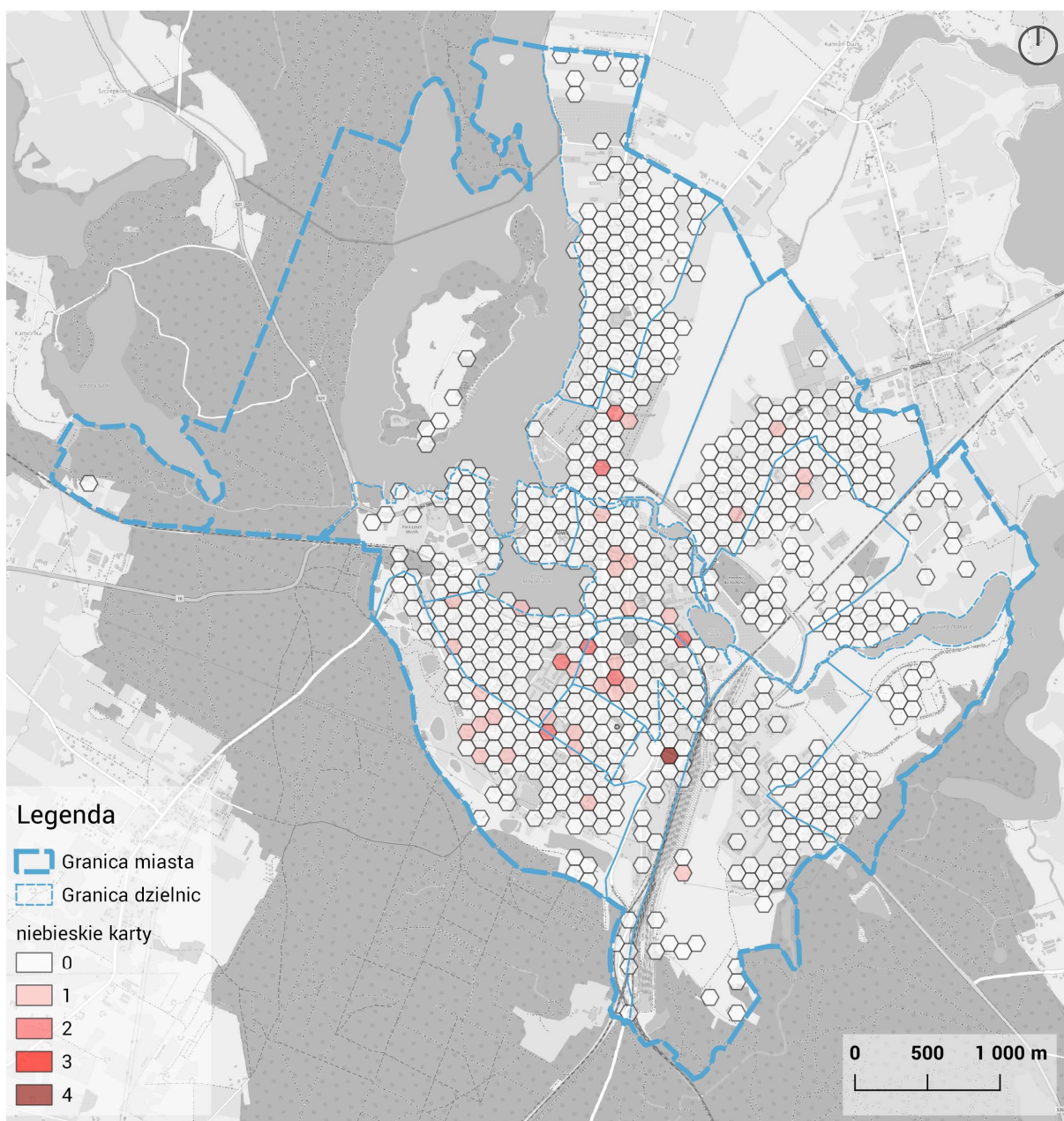
Obszary, na których zamieszkuje więcej osób korzystających z opieki MOPS niż średnia dla miasta, skoncentrowane są głównie w Centrum oraz w okolicach ulic Kwidzyńskiej i Wiejskiej, zwłaszcza wokół skrzyżowania ul. Wiejskiej i 1 Maja. Pojedyncze obszary ze wskaźnikiem powyżej średniej pojawiają się także na Lipowym Dworze i Osiedlu Ostródzkim.

W porównaniu z grupą tła wskaźnik beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej przeliczony na 10 tys. mieszkańców przekracza średnią, choć nie jest to znacząca różnica (średnia = 508, Iława = 584). Znacznie gorzej wypada Jasło, Malbork oraz Ostróda, gdzie wskaźnik zbliża się lub przekracza 700 przypadków.

Ryc. 7 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w grupie porównawczej, źródło GUS BDL

3.2. Przemoc w rodzinie

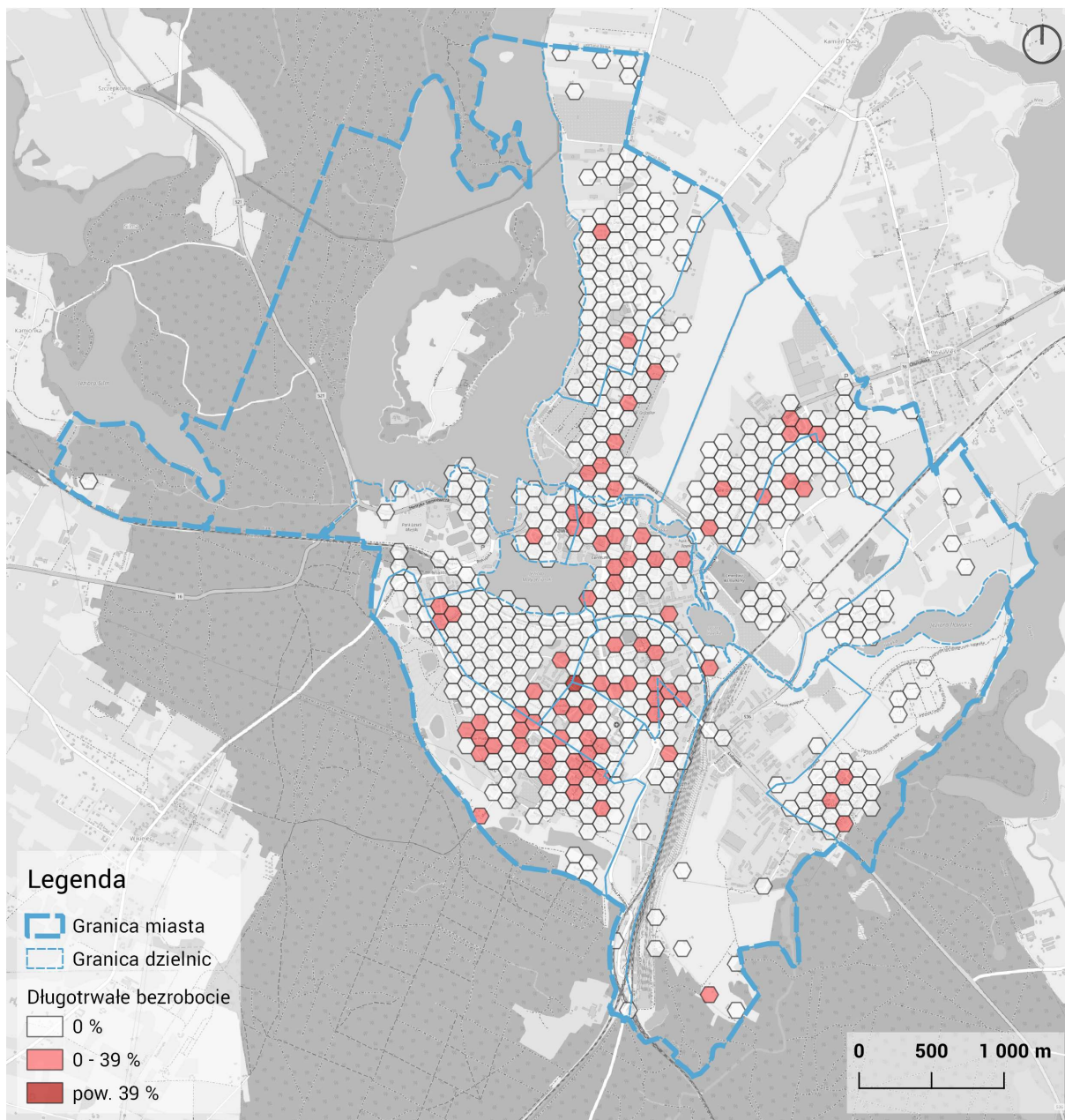
Ryc. 8 Rozmieszczenie i ilość osób objętych procedurą niebieskiej karty

Na podstawie zanonimizowanych danych liczbowych przypisanych do poszczególnych heksagonów oraz danych liczbowych dla całych ulic przeprowadzono analizę rozmieszczenia osób objętych procedurą niebieskiej karty.

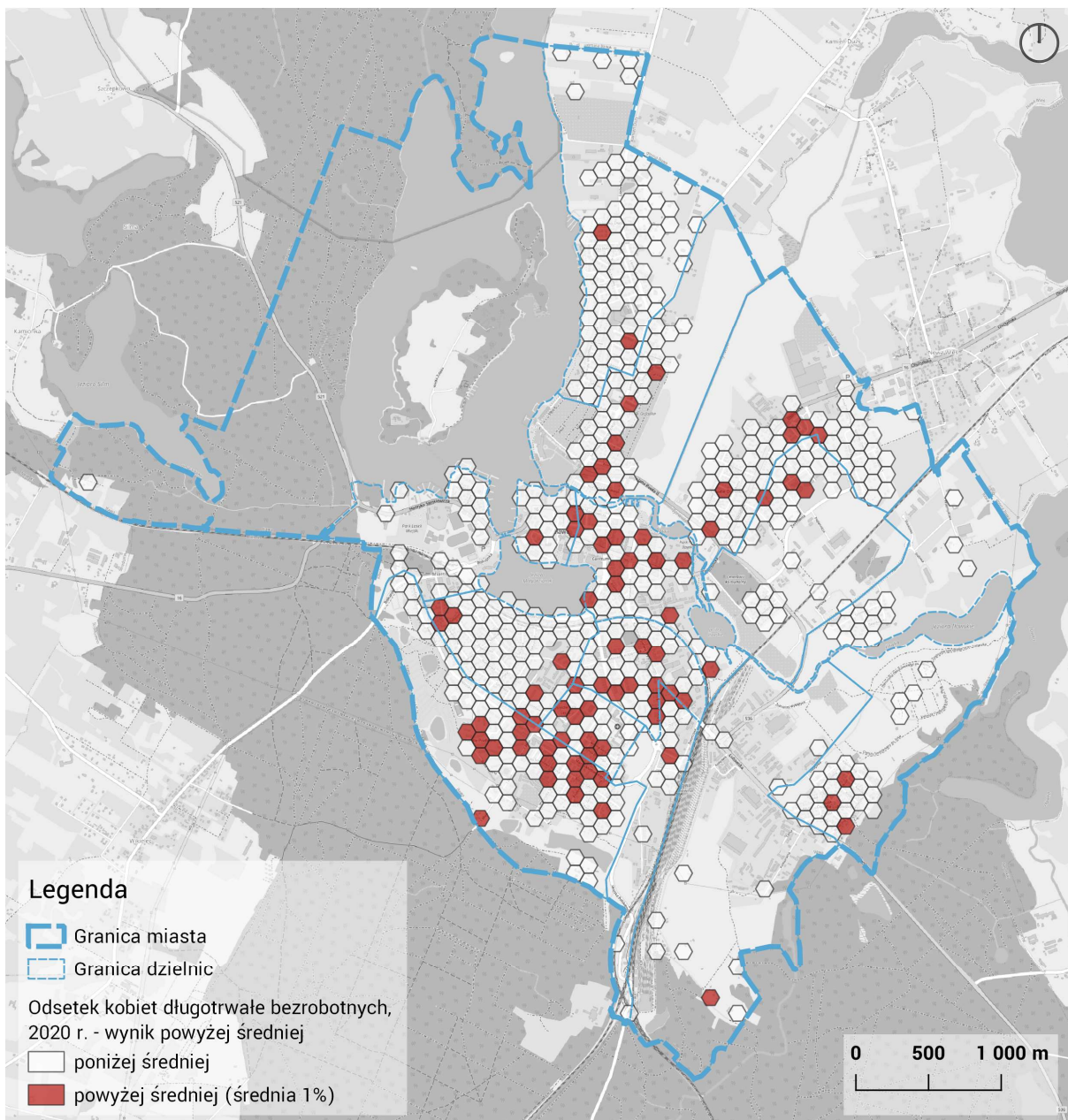
Największa liczba niebieskich kart została wydana dla mieszkańców zameldowanych przy ulicy 1 Maja, okolic ulic Jana III Sobieskiego i Kopernika, Jagielly, Żeromskiego, Kościuszki, Królowej Jadwigi oraz na osiedlu Podleśnym.

Obszary, na których zamieszkują osoby objęte procedurą niebieskiej karty pokrywają się z obszarami, na których odnotowano większą niż średnią dla miasta liczbę mieszkańców będących pod opieką MOPS. Występująca korelacja wskazuje na kumulację negatywnych zjawisk społecznych.

3.3. Bezrobocie

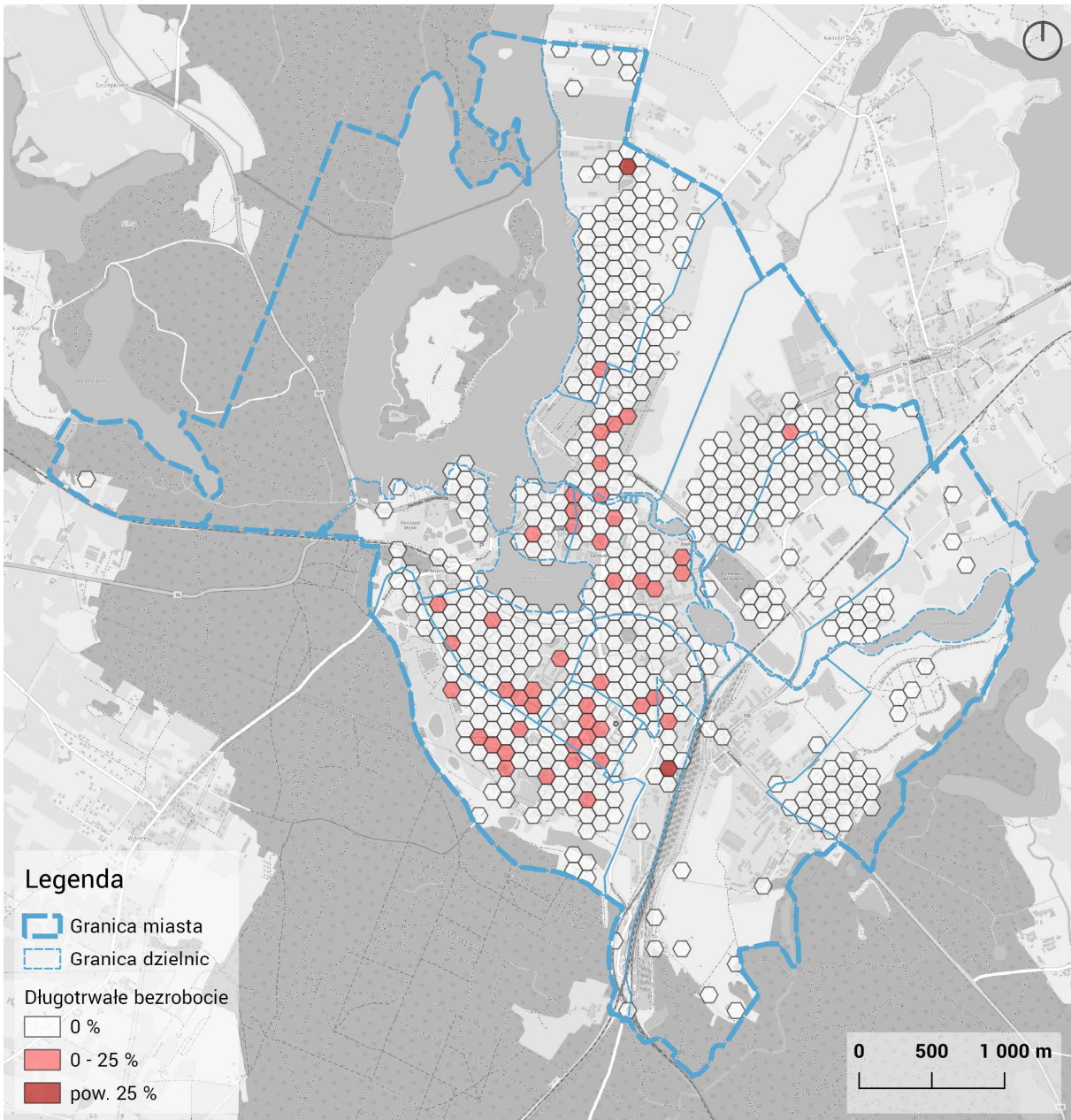
Ryc. 9 Odsetek kobiet długotrwałe bezrobotnych, 2020 r.

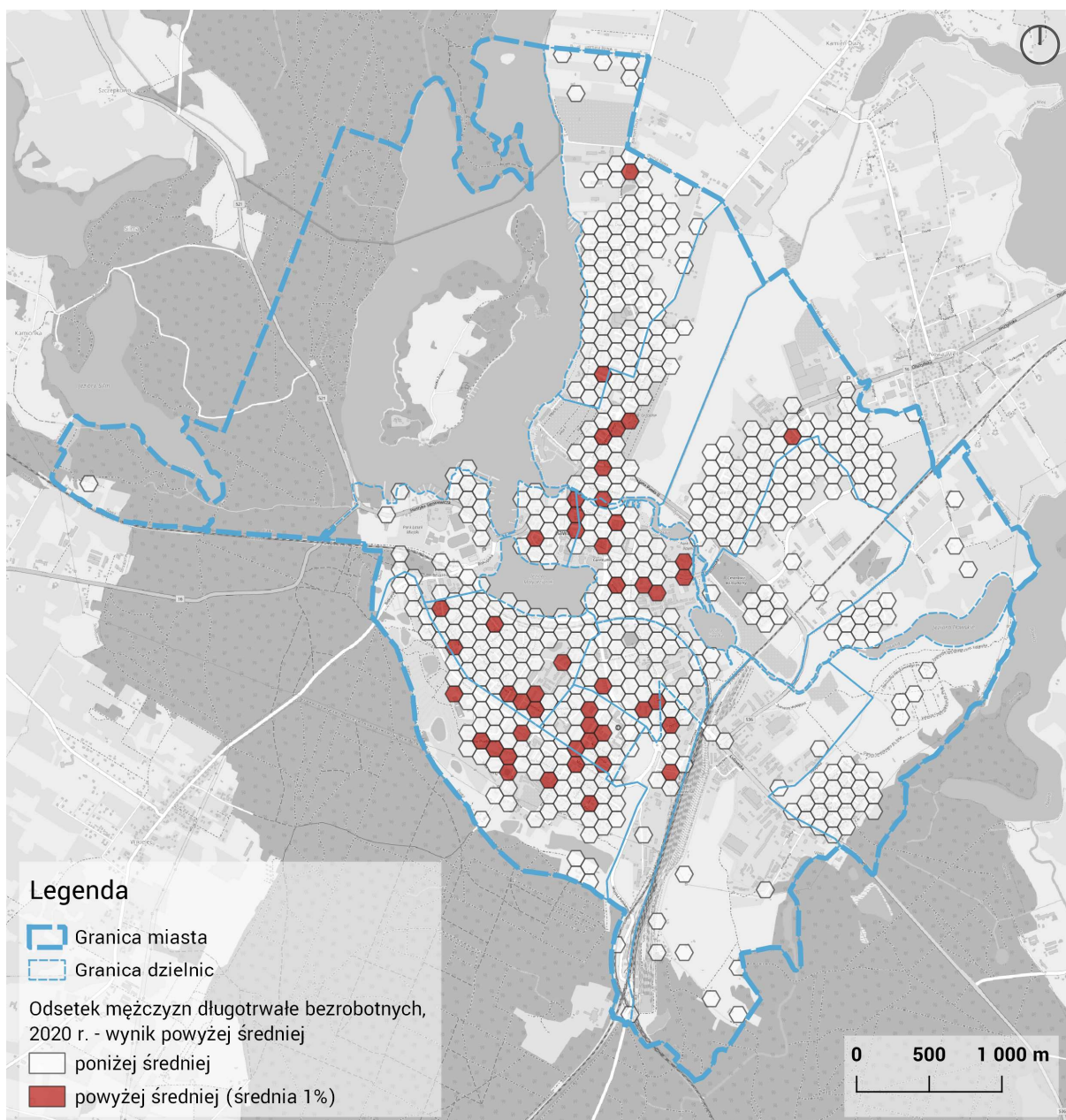
Ryc. 10 Odsetek kobiet długotrwale bezrobotnych, 2020 r. - wynik powyżej średniej [średnia = 1%]

Analiza wskaźników bezrobocia wskazuje dysproporcję między sytuacją kobiet i mężczyzn, na niekorzyść kobiet.

Bezrobocie długotrwale wśród kobiet przekracza średnią dla miasta w rejonie Centrum oraz na Osiedlu Podleśnym, Osiedlu Wojska Polskiego i XXX-lecia. Zauważalna koncentracja pojawia się także na Osiedlu Ostródzkim.

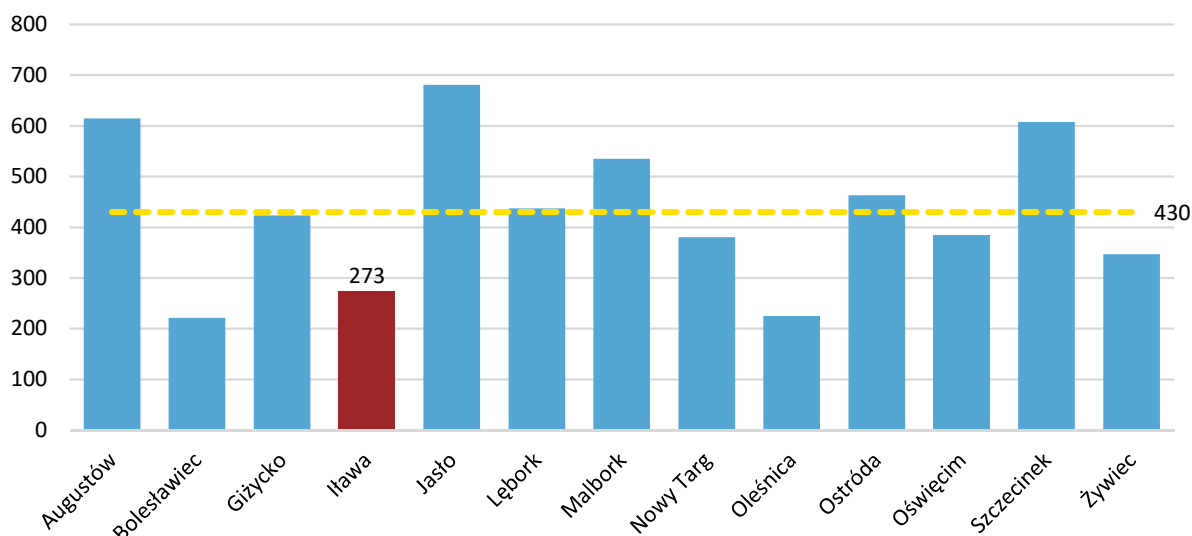
Ryc. 11 Odsetek mężczyzn długotrwałe bezrobotnych, 2020 r.

Ryc. 12 Odsetek mężczyzn długotrwale bezrobotnych, 2020 r. – wynik powyżej średniej [średnia = 1%]

Długotrwale bezrobocie wśród mężczyzn jest na niższym poziomie niż wśród kobiet. Natomiast obszary koncentracji wskaźnika powyżej średniej znajdują się w podobnych lokalizacjach jak w przypadku kobiet. Jest to także głównie Centrum ze Starym Miastem, Osiedle Podleśne, Osiedle Wojska Polskiego i XXX-lecia.

W zestawieniu z innymi miastami w grupie referencyjnej sytuacja Iławy jest dużo korzystniejsza. Średni wskaźnik bezrobocia na 10 tys. mieszkańców wyniósł 273 osoby, przy średniej dla innych miast referencyjnych na poziomie 470 osób na 10 tys. mieszkańców. Wskaźnik dla Iławy jest więc niemal dwukrotnie niższy niż średnia dla innych ośrodków. Wskazuje to, że bezrobocie jest problemem wyłącznie dla fragmentów miasta, przy ogólnie dobrej sytuacji gminy. Wynika to ze zróżnicowanej bazy gospodarczej gminy, która opiera się zarówno na przemyśle, obsłudze transportowej, usługach dla ludności oraz działaniem sezonowej branży turystycznej.

Ryc. 13 Bezrobotni na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym w grupie porównawczej, źródło: GUS BDL

3.4. Przestępstwa i wandalizm

Podstawą do analizy były dane dostarczone przez Komendę Powiatową Policji w Iławie. Dane nie zostały zagregowane do punktów adresowych. Otrzymano jedynie opis z podziałem na poszczególne kategorie przestępczości oraz stanem bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Jak wynika z pisma otrzymanego z KPP według stanu na dzień 30.06.2021 r. na terenie Iławy stwierdzono łącznie 390 przestępstw.

Wyróżniono sześć obszarów objętych systematycznym nadzorem prewencyjnym ze względu na pojawiające się w nich akty wandalizmu i wykryte przestępstwa.

Pierwszym z nich jest plaża przy ul. Kajki - miejsce spożywania alkoholu przez grupy nieletnich oraz zagrożone przestępczością narkotykową.

Drugim są wiaty przystankowe przy ulicach Andersa, Sobieskiego, Kościuszki, Ostródzkiej, Piastowskiej, Jana Pawła II, Długiej, Smolki, Dąbrowskiego, Lipowy Dwór, Matejki. Zarejestrowano tam natężone akty wandalizmu związane z niszczeniem wiat przystankowych.

Wskazano także Rodzinne Ogrody Działkowe jako miejsca włamań do altanek oraz kradzieży mienia.

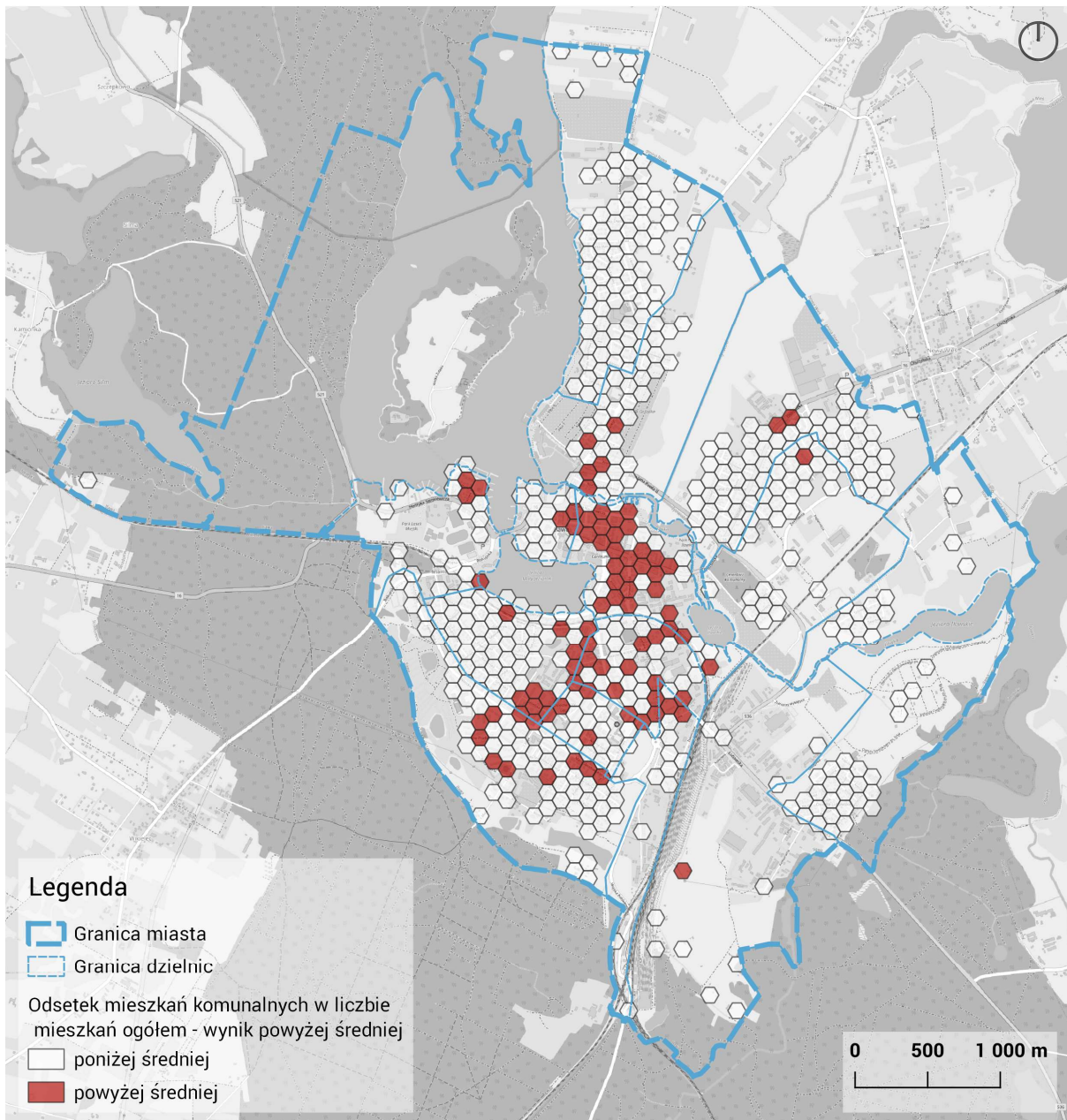
Teren Wyspy Młyńskiej opisano jako szczególnie zagrożony grupowaniem się młodych osób spożywających alkohol, gdzie zdarzają się bójki i pobicia.

Pozostałymi miejscami są okolice lokali użytkowych, przy których wykryto zagrożenie zakłócania ładu i porządku publicznego.

Wykazano także 10 wypadków drogowych, 125 kolizji, 0 ofiar śmiertelnych oraz 13 rannych. Powodem zdarzeń drogowych była zazwyczaj nadmierna prędkość, nieustąpienie pierwszeństwa, brak bezpiecznej odległości oraz nieprawidłowo wykonywane manewry wyprzedzania. Najwięcej zdarzeń drogowych odnotowano na ulicach:

- Wyszyńskiego,
- Jana Pawła II,
- Kościuszki,
- Ostródzkiej,
- Dąbrowskiego,
- Mikołaja Kopernika,
- 1 Maja,
- Lubawskiej.

3.5. Mieszkalnictwo komunalne, zaległości czynszowe

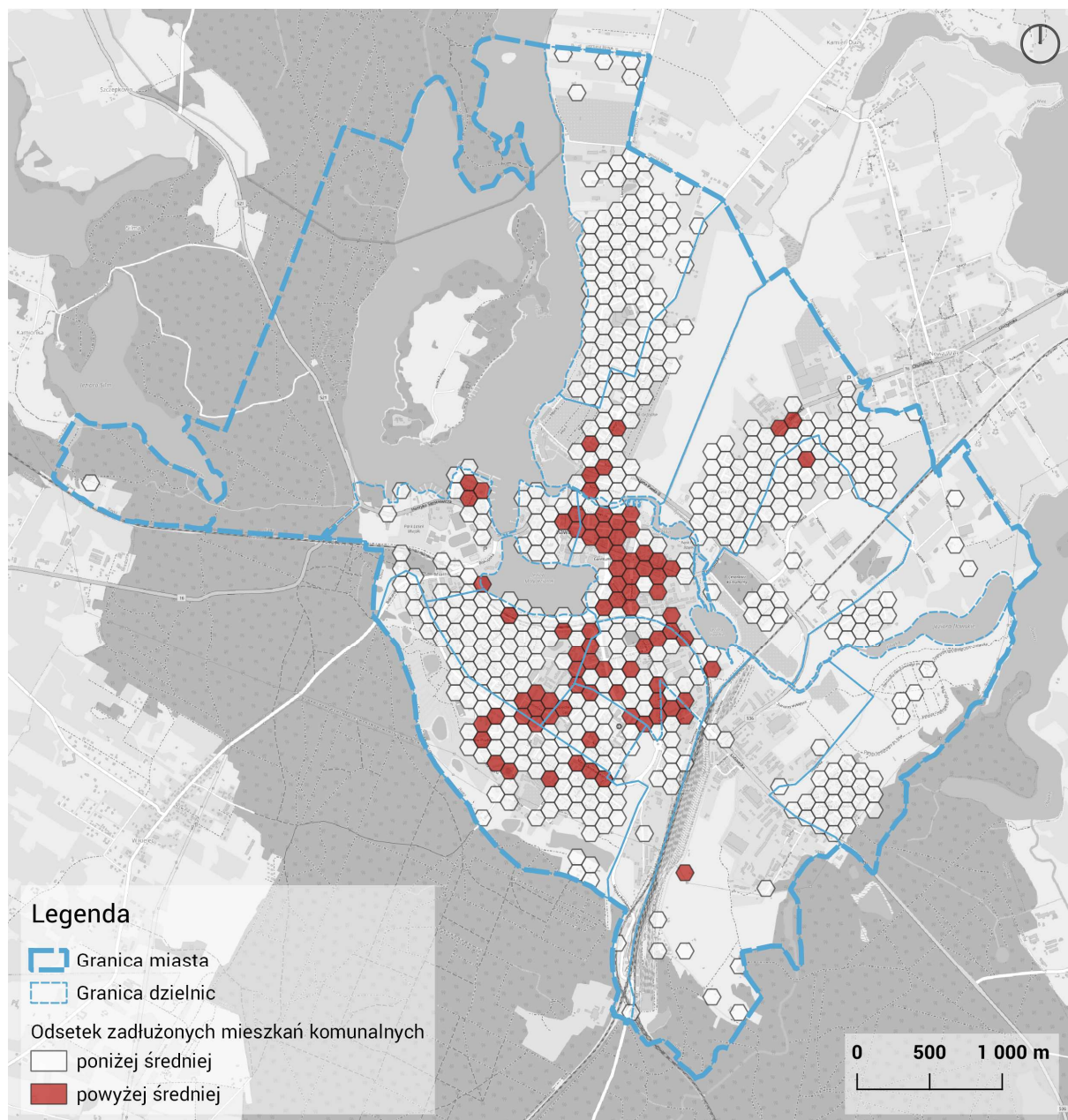

Ryc. 14 Odsetek mieszkań komunalnych w liczbie mieszkań ogółem - wynik powyżej średniej

Na kartodiagramie (Ryc. 14) wskazano obszary koncentracji mieszkalnictwa komunalnego. Nie jest to czynnik kryzysowy, ale zasób, którym dysponuje gmina. Dla wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji ważniejsze jest porównanie tego wskaźnika z występowaniem innych czynników kryzysowych (np. wskaźnika zaległości czynszowych).

Mieszkania komunalne zlokalizowane są przede wszystkim w Centrum, na Osiedlu Kopernika i Wojska Polskiego oraz na Gajerku (w części sąsiadującej z zakładem karnym). Znaczna część obszarów rozmieszczenia mieszkalnictwa komunalnego pokrywa się z obszarami występowania odsetka zadłużonych mieszkań komunalnych. Wskazuje to na obszary koncentracji zamieszkania osób z problemami finansowym w tych

osiedlach. Może to prowadzić do występowania takich zjawisk jak stygmatyzacja tych fragmentów miasta oraz ich mieszkańców. Zjawiska te mogą też wynikać z wcześniejszych działań np. rozmieszczenia osób wymagających wsparcia w większych zespołach mieszkaniowych zarządzanych przez ławskie TBS-y.

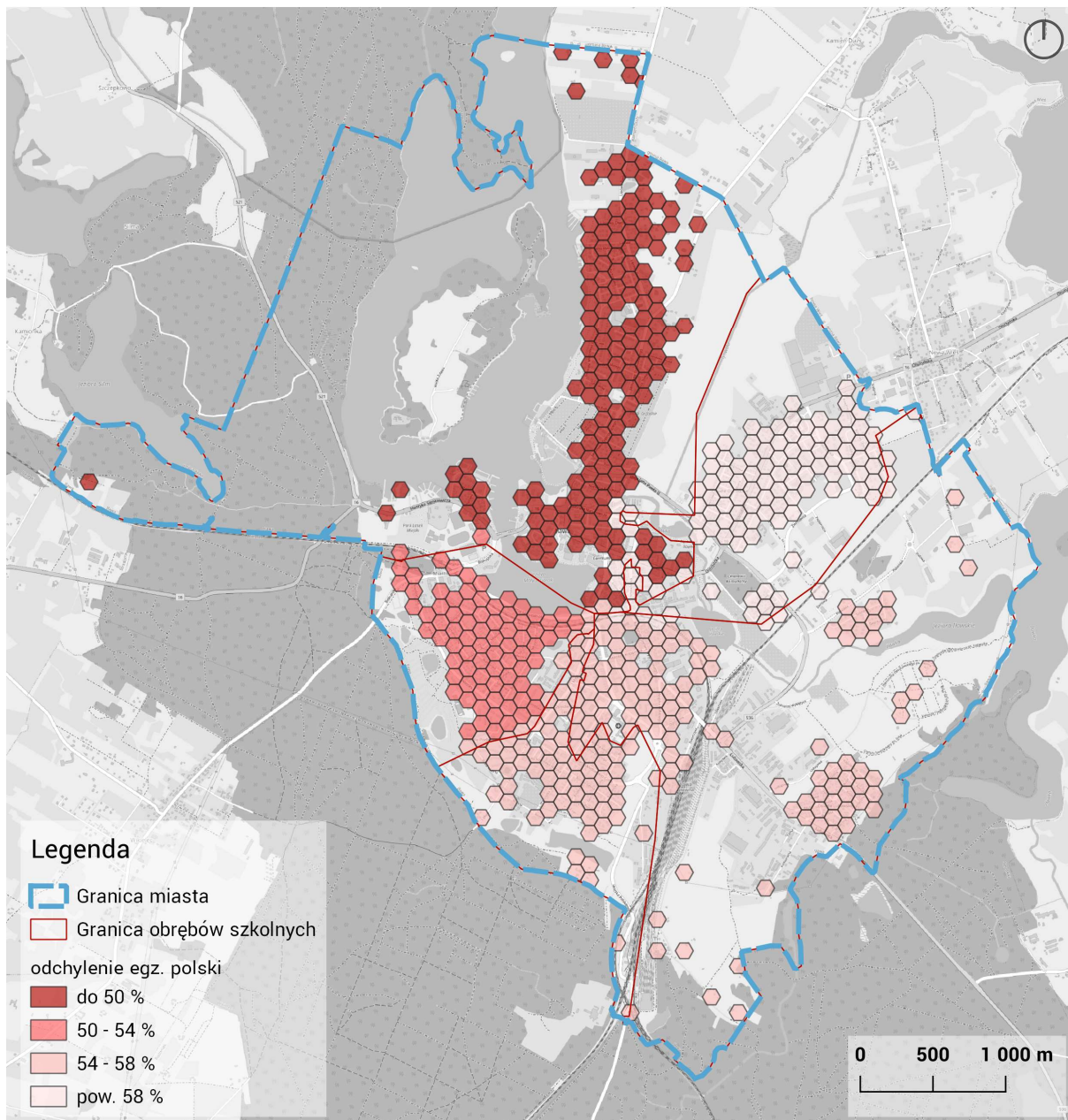

Ryc. 15 Odsetek zadłużonych mieszkań komunalnych - wynik powyżej średniej

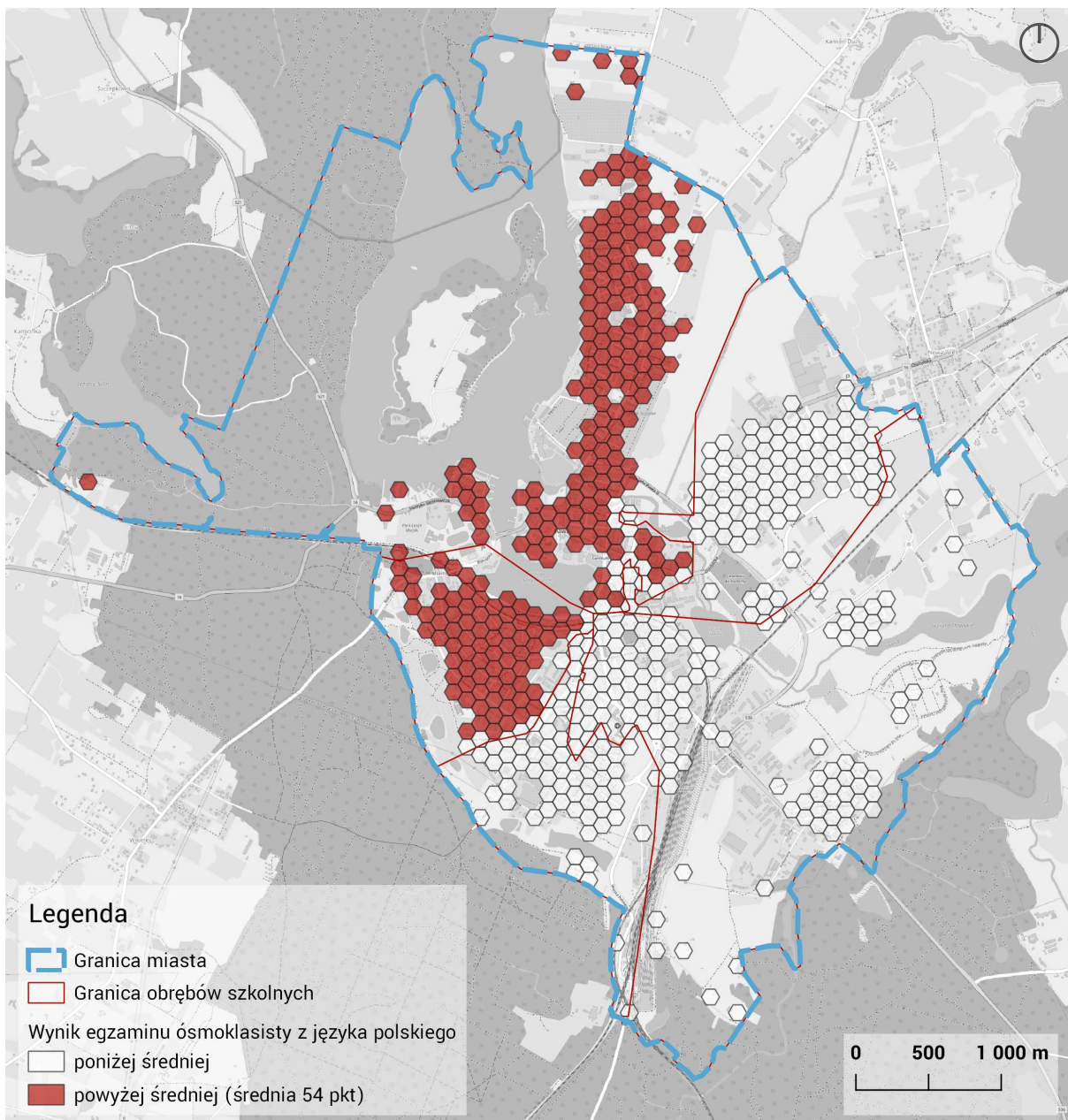
3.6. Edukacja

Oceny wyników egzaminów są czynnikiem wskazującym na poziom wykształcenia osób w wieku przedprodukcyjnym. Niższe wyniki mogą wskazywać na trudności społeczne w rodzinach dzieci, oznaczają one także niższe szanse edukacyjne w przyszłości. Jest to zatem jeden z istotnych czynników wpływających na negatywne zjawiska, pogłębiające kryzys miejski.

Analiza zdawalności egzaminów ósmoklasisty została przeprowadzona na podstawie danych dla całych obrębów szkolnych. Wszystkie heksagony leżące wewnątrz danego obrębu mają więc taką samą wartość. Wynik nie jest dokładnym odzwierciedleniem zdawalności dla punktów adresowych, ale należy rozpatrywać go jako wynik dla poszczególnych szkół. Ponadto na osiedlu Piastowskim i Lipowym Dworze są budowane lub planowane łącznie dwie szkoły. Wyodrębnienie wyników dla nowych placówek w przyszłości może zmienić rozkład wskaźnika, średnią dla całego miasta oraz sam wynik analizy.

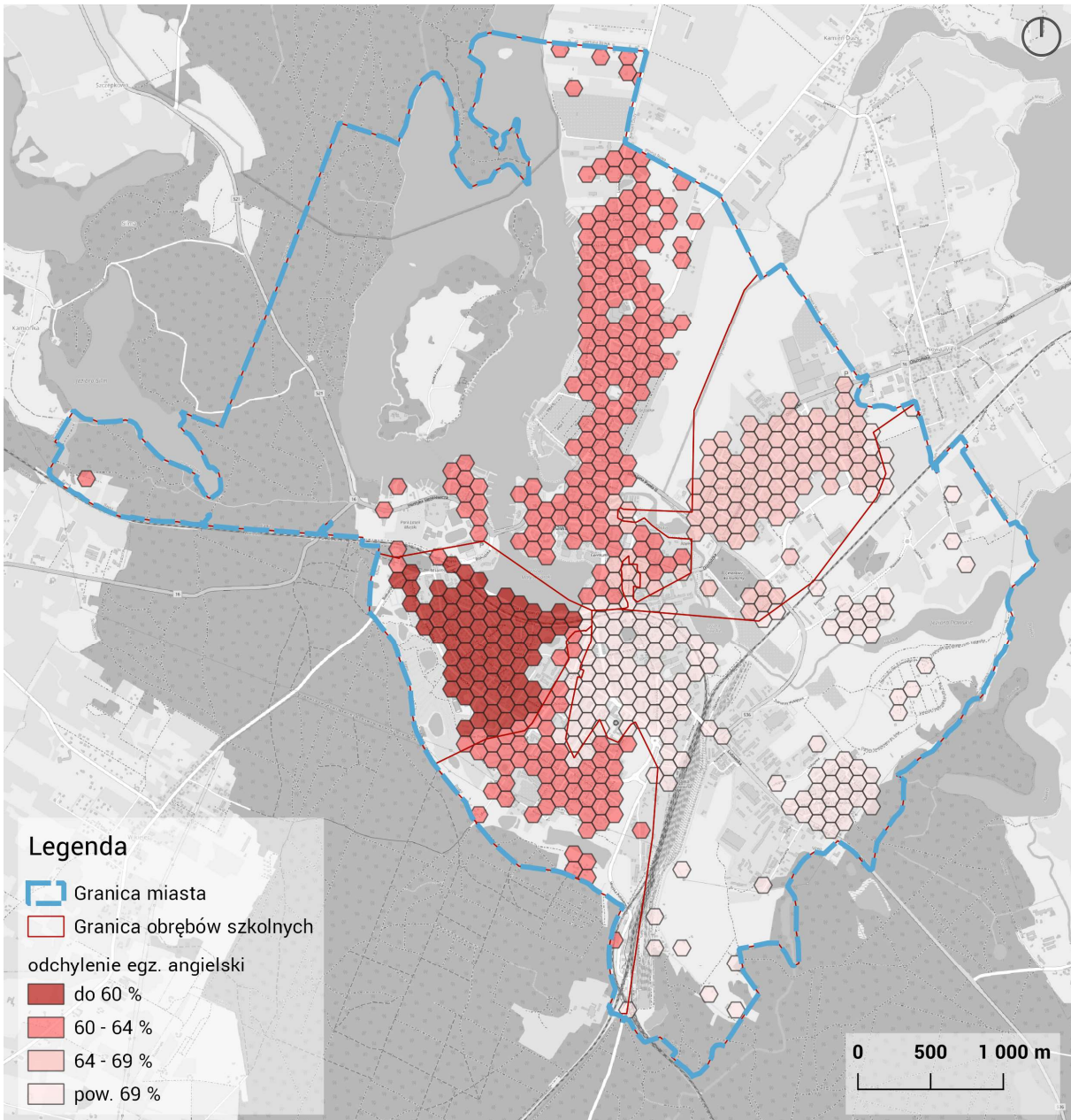

Ryc. 16 Wynik egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego

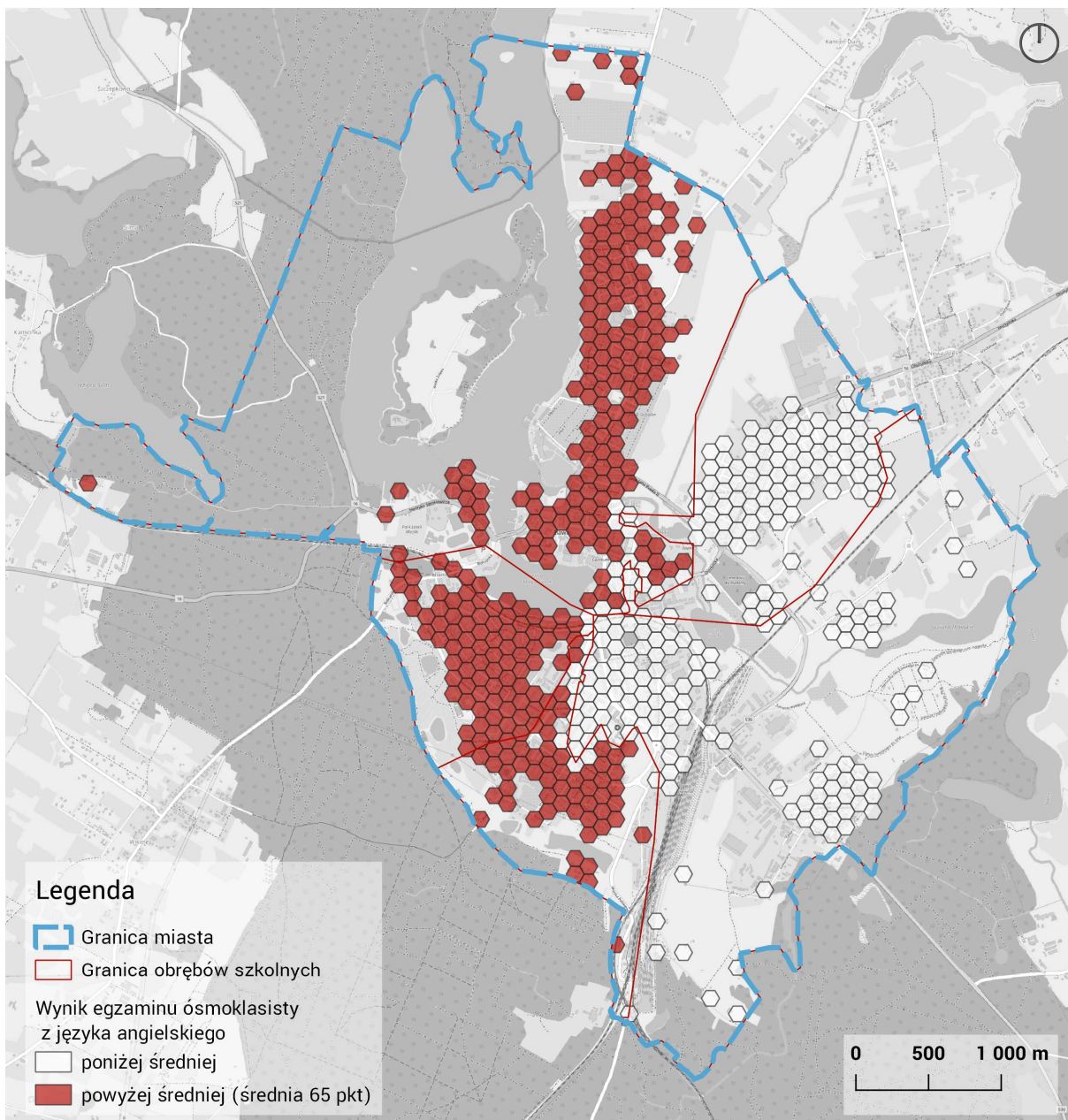

Ryc. 17 Wynik egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego - wynik poniżej średniej [średnia = 54 pkt]

Zdawalność egzaminu z języka polskiego niższa niż średnia dla miasta występuje wśród dzieci zamieszkujących Gajerek, Osiedle Sienkiewicza, Centrum i Stare Miasto, Osiedle Dąbrowskiego i Lipowy Dwór. Widać wyraźny podział miasta na wschód i zachód.

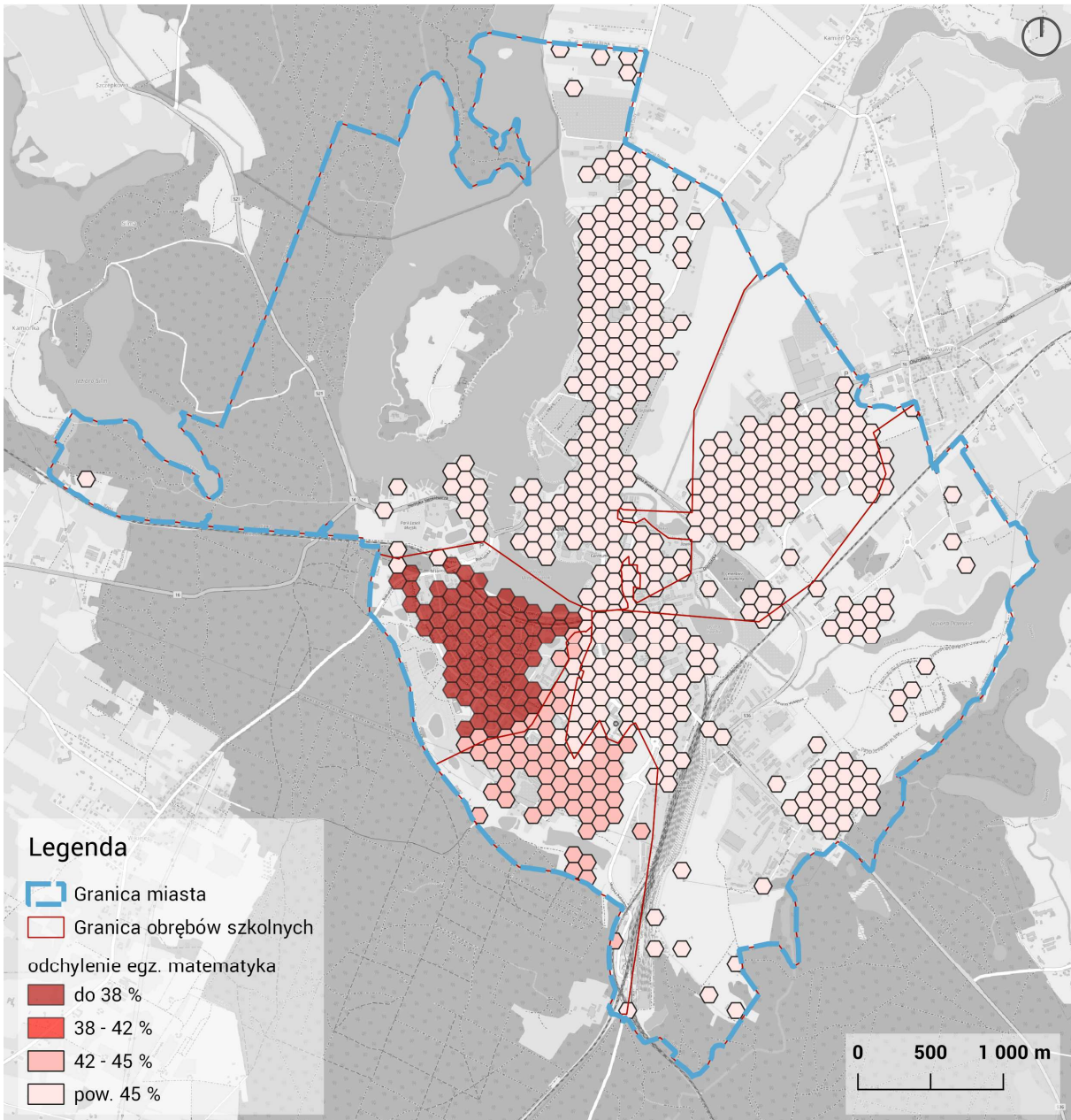

Ryc. 18 Wyniki egzaminu ósmoklasisty z języka angielskiego

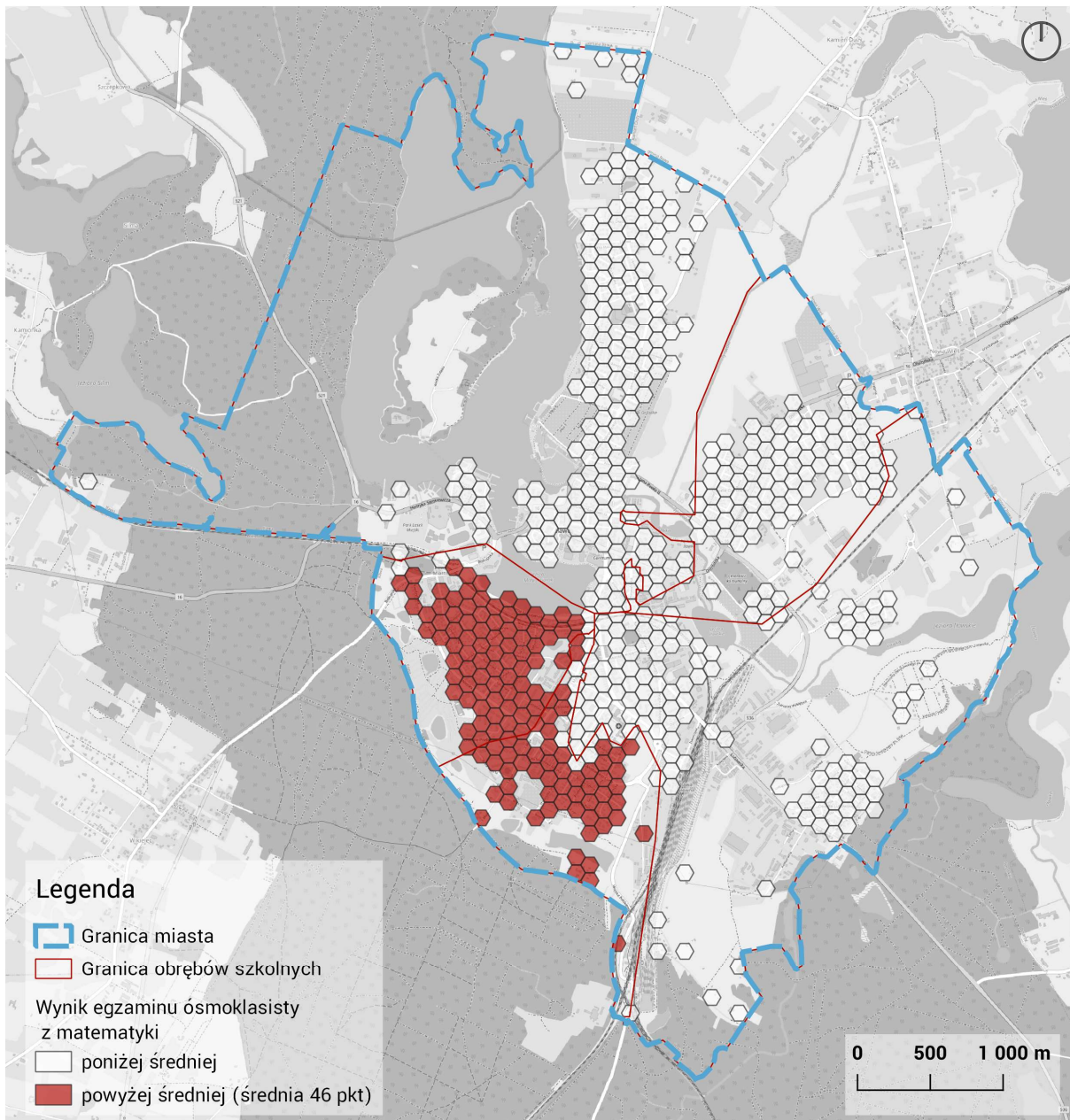

Ryc. 19 Wynik egzaminu ósmoklasisty z języka angielskiego - wynik poniżej średniej [średnia = 65pkt]

Podobna sytuacja ma miejsce w przypadku analizy zdawalności egzaminu z języka angielskiego. Dodatkowo obszar negatywnego zjawiska objął także Osiedle Podlesne.

Ryc. 20 Wyniki egzaminu ósmoklasisty z matematyki

Ryc. 21 Wynik egzaminu ósmoklasisty z matematyki - wynik poniżej średniej [średnia = 46pkt]

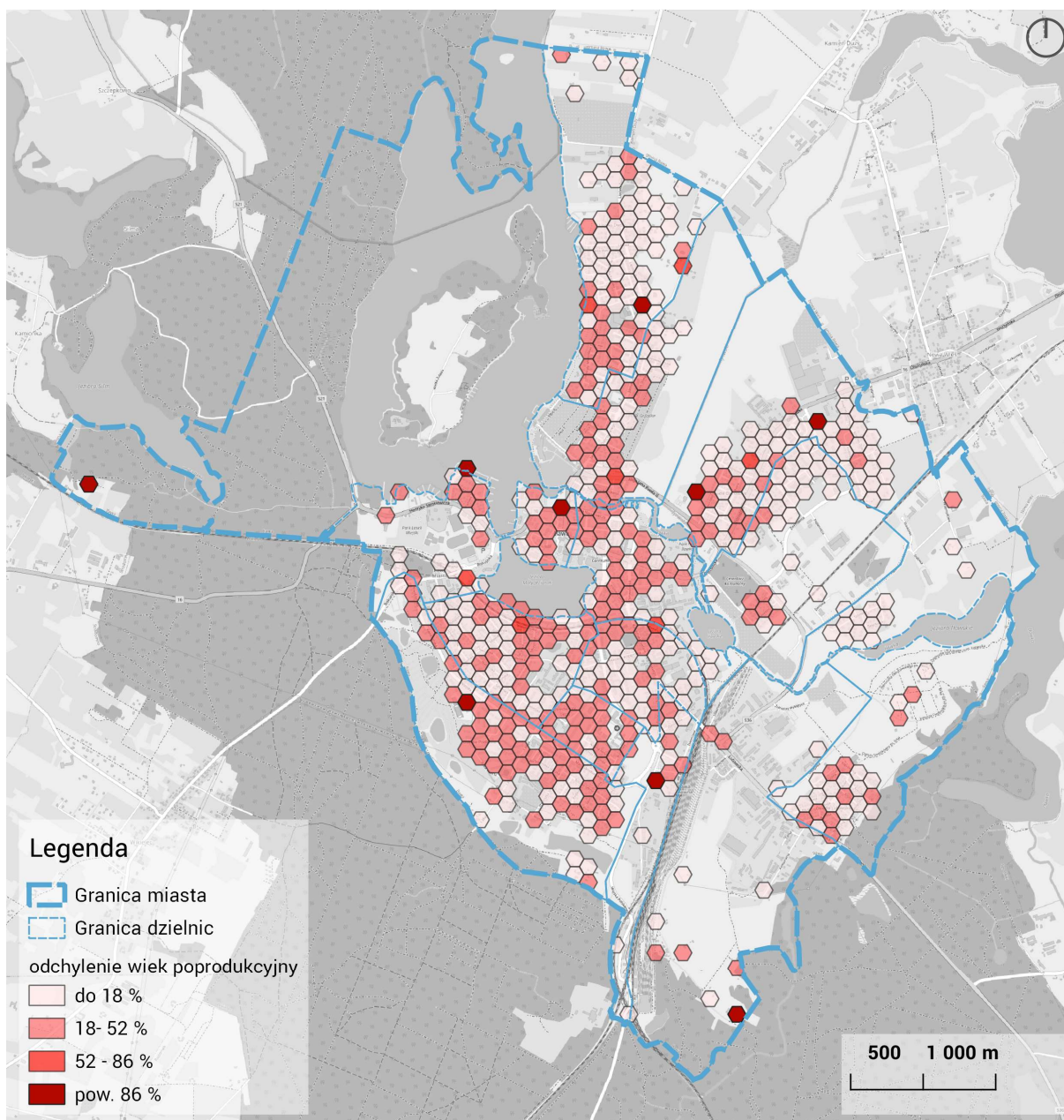
Wyniki z egzaminu z matematyki poniżej średniej występują tylko na obszarze Gajerka i Osiedla Podleśnego.

Pozwala to stwierdzić, że najgorsza zdawalność całego egzaminu występuje wśród dzieci chodzących do szkoły podstawowej mającej swój obszar na Gajerku, tj. Szkoły Podstawowej nr 5 im. Polskich Noblistów.

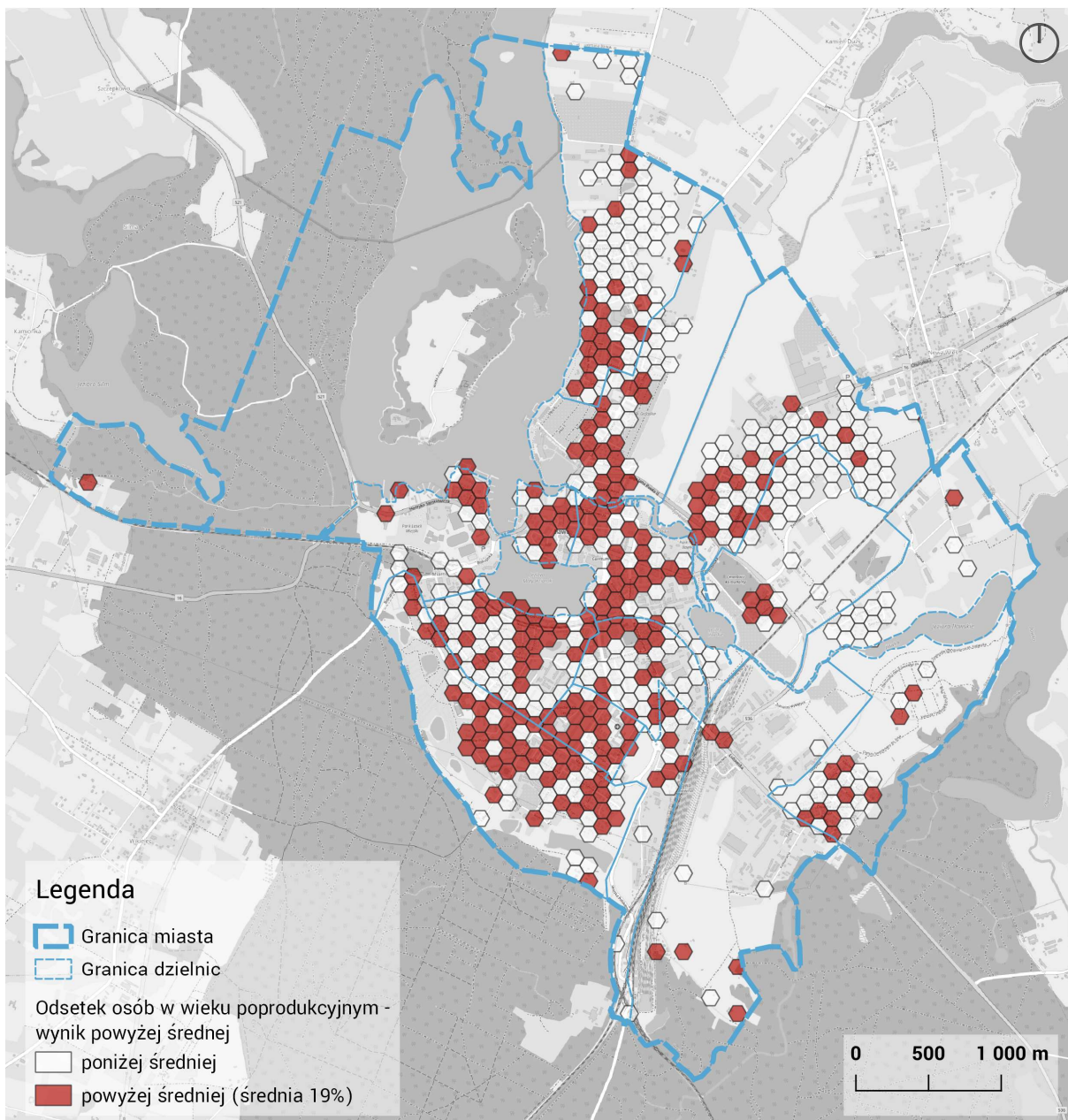
Jak wspomniano wcześniej, wynik analizy nie jest przedstawieniem zdawalności wśród dzieci zamieszkujących poszczególne heksagony, tylko średnim wynikiem dla całej szkoły.

3.7. Obszary koncentracji zamieszkania osób w wieku poprodukcyjnym

Obszary koncentracji zamieszkania osób w wieku poprodukcyjnym mogą wskazywać na dysproporcję w strukturze demograficznej części gminy. W efekcie mogą one wywoływać różne efekty związane z popytem na usługi publiczne, m.in. malejące zapotrzebowanie na usługi edukacyjne, a rosnące na usługi ochrony zdrowia. Osiedla z dużym udziałem osób w wieku poprodukcyjnym mogą zacząć ulegać procesowi wymiany mieszkańców.

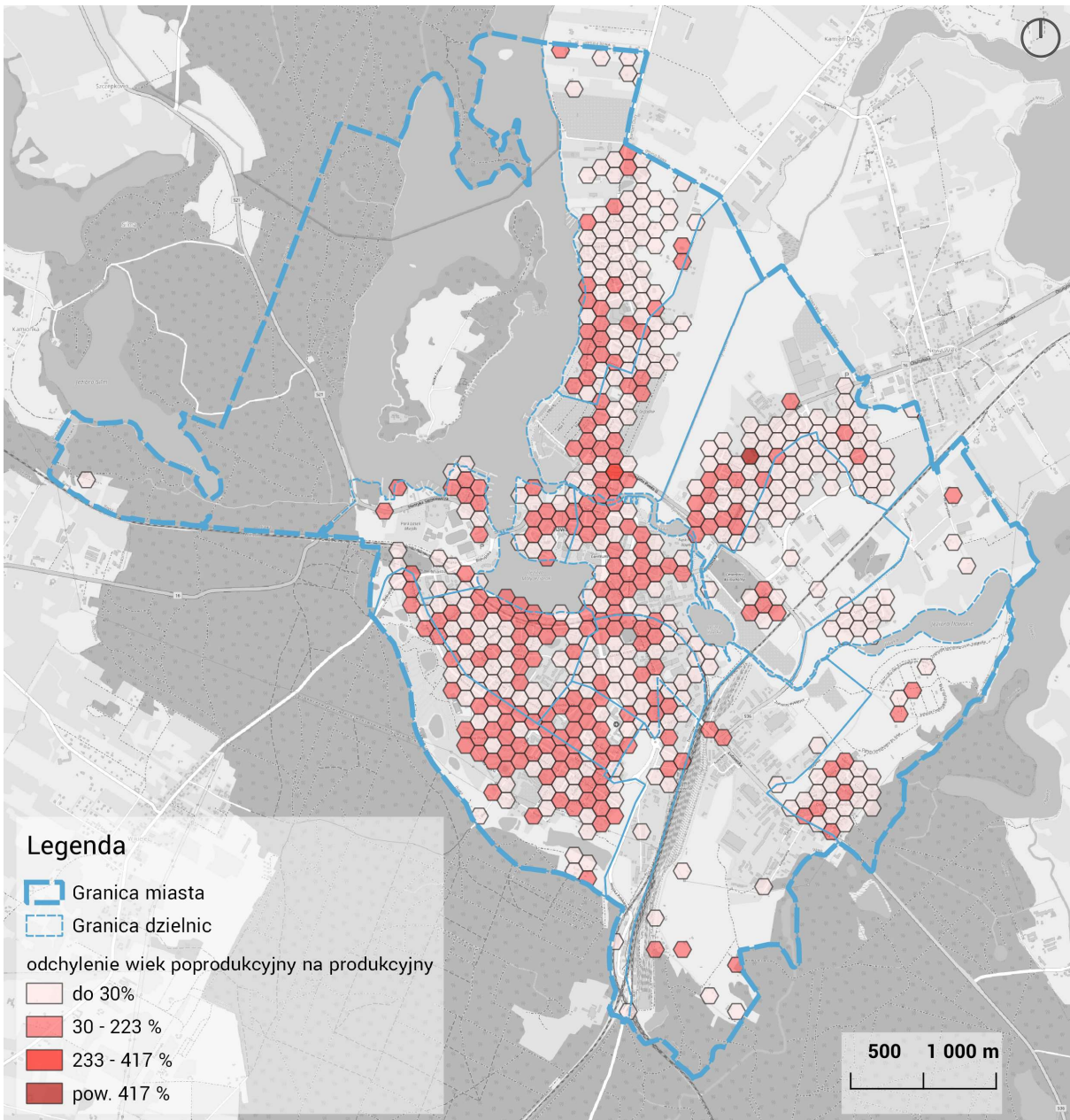
Ryc. 22 Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym

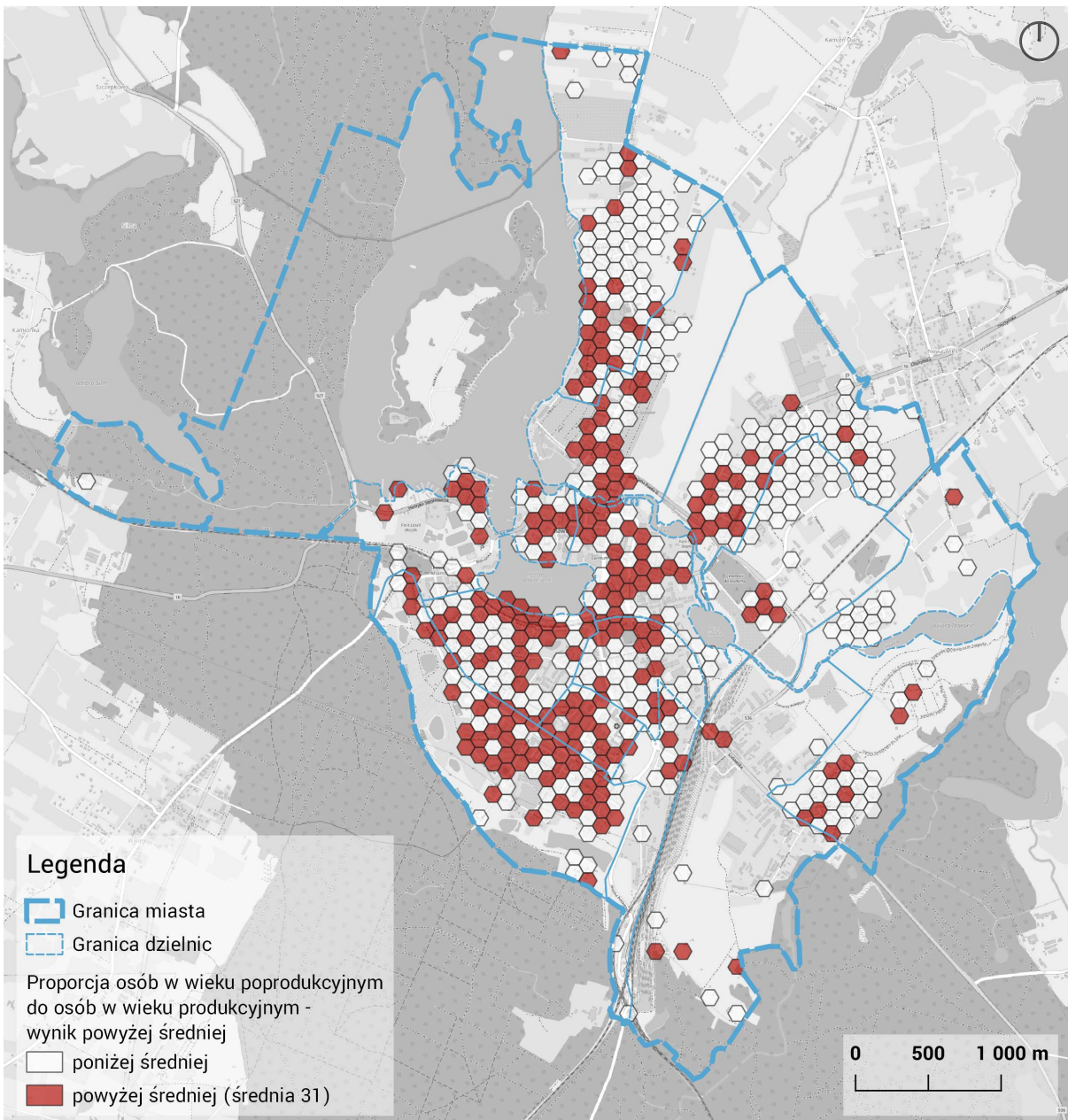
Ryc. 23 Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym - wynik powyżej średniej [średnia = 19%]

Odsetek osób w wieku 65+ rozkłada się dosyć równomiernie na całym mieście, podobnie jak odsetek terenów o udziale osób, w tym wieku powyżej średniej. Można natomiast stwierdzić, że nowo powstałe Osiedle Piastowskie oraz północna, najnowsza część Lipowego Dworu nie odnotowuje znaczącego udziału starzejących się mieszkańców.

Analiza proporcji liczby osób w wieku poprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym wskazuje na podobne lokalizacje, a więc bez szczególnych obszarów koncentracji tego zjawiska.

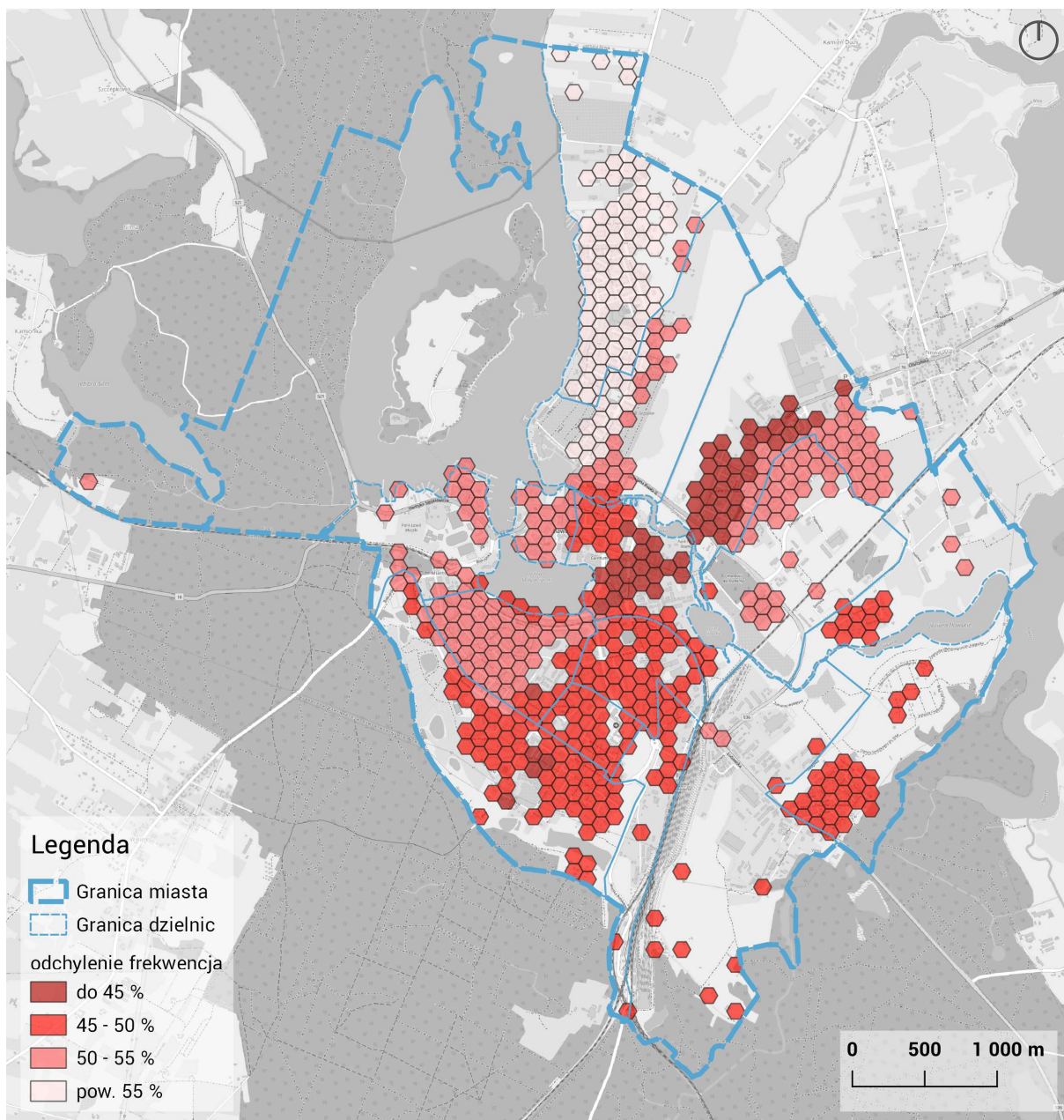
Ryc. 24 Proporcja osób w wieku poprodukcyjnym do osób w wieku produkcyjnym

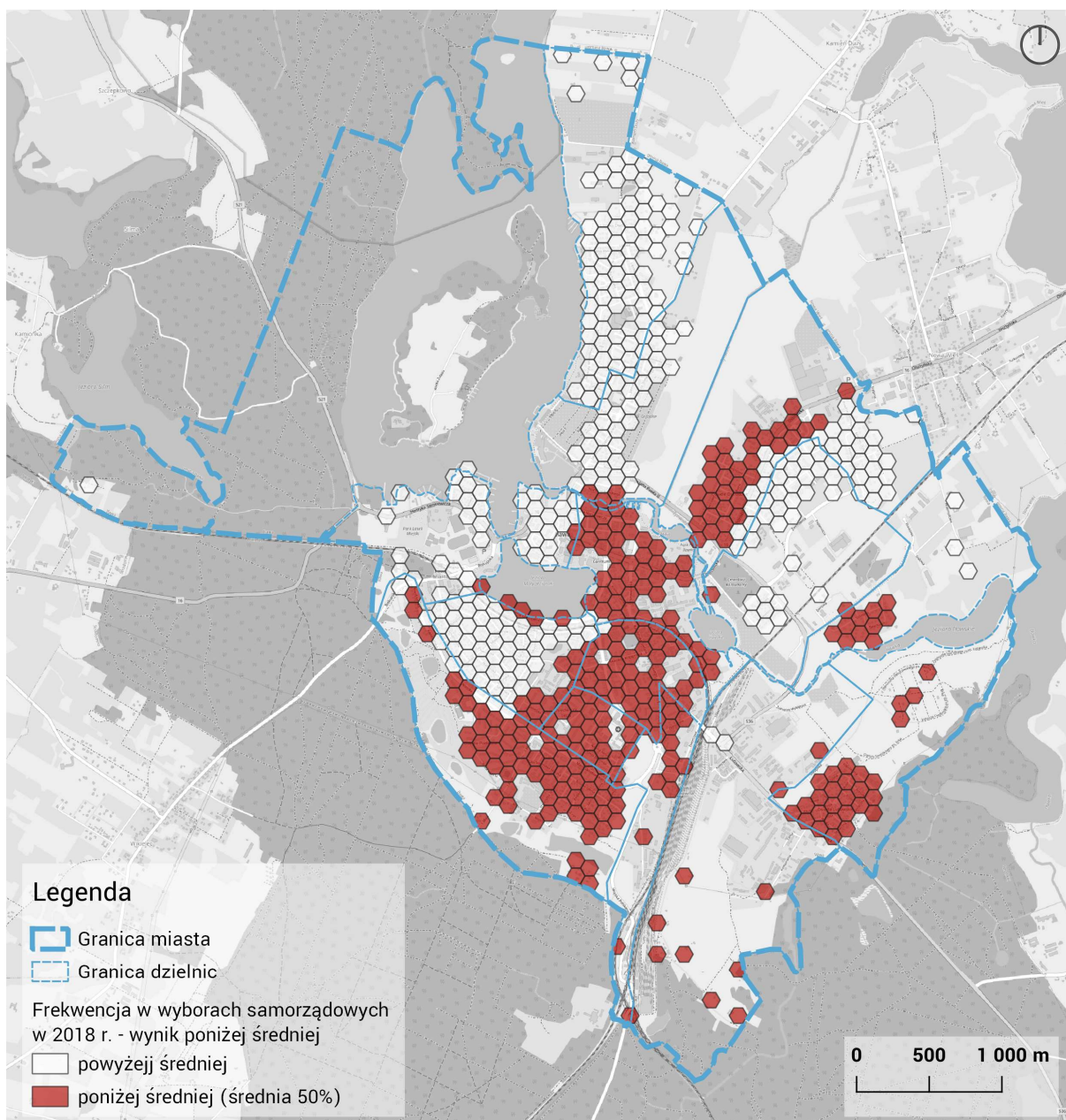
Ryc. 25 Proporcja osób w wieku poprodukcyjnym do osób w wieku produkcyjnym - wynik powyżej średniej [średnia = 31]

3.8. Uczestnictwo w życiu społecznym

3.8.1. Frekwencja wyborcza

Ryc. 26 Frekwencja w wyborach samorządowych w 2018 r.

Ryc. 27 Frekwencja w wyborach samorządowych w 2018 r. - wynik poniżej średniej [średnia = 50%]

Udział w wyborach jest jednym z mierników wskazujących poziom zaangażowanie społeczne mieszkańców. Analiza frekwencji wyborczej została przeprowadzona na podstawie danych zagregowanych do poziomu obwodów wyborczych. Przełożenie wyników na siatkę heksagonalną przeprowadzono w sposób analogiczny do zastosowanego w przypadku zdawalności egzaminów ósmoklasisty.

Frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych w 2018 r. dla całej Hławy była ponadprzeciętna w skali kraju. Niemniej można wskazać obszary o frekwencji niższej niż średnia dla miasta. Są to osiedla Lubawskie, Wojska Polskiego, XXX-lecia, Kopernika, Podlesne, Słoneczne, Centrum i Ostródkie.

Przy dokładnej analizie frekwencji zauważyć można między sąsiednimi Osiedlami Ostródkim i Piastowskim, gdzie wyniki analizy są skrajne. Osiedle Ostródkie wykazuje najniższą aktywność wyborczą mieszkańców,

natomiast Osiedle Piastowskie jedną z wyższych dla miasta. Być może zależności należy doszukiwać się zarówno w wieku zabudowy osiedla, jak i wieku mieszkańców.

3.8.2. Frekwencja w Budżecie Obywatelskim

W edycji Budżetu Obywatelskiego (BO) z 2019 roku złożono 22 projekty, z których do głosowania wybrano 14. W głosowaniu wzięło udział 3 529 osób. Stanowi to bardzo duży wzrost w porównaniu w poprzednią edycją z 2018 roku. W 2018 roku do głosowania przystąpiło 3831 osób. W pierwszym budżecie obywatelskim ogłoszonym w 2017 r. udział w głosowaniu wzięło 5355 osób. Porównując liczbę osób biorącą udział w głosowaniu, widać wyraźny spadek zainteresowania mieszkańców tą formą aktywności obywatelskiej, co może świadczyć o spadającym ogólnym poziomie zaangażowania społeczeństwa w sprawy miasta.

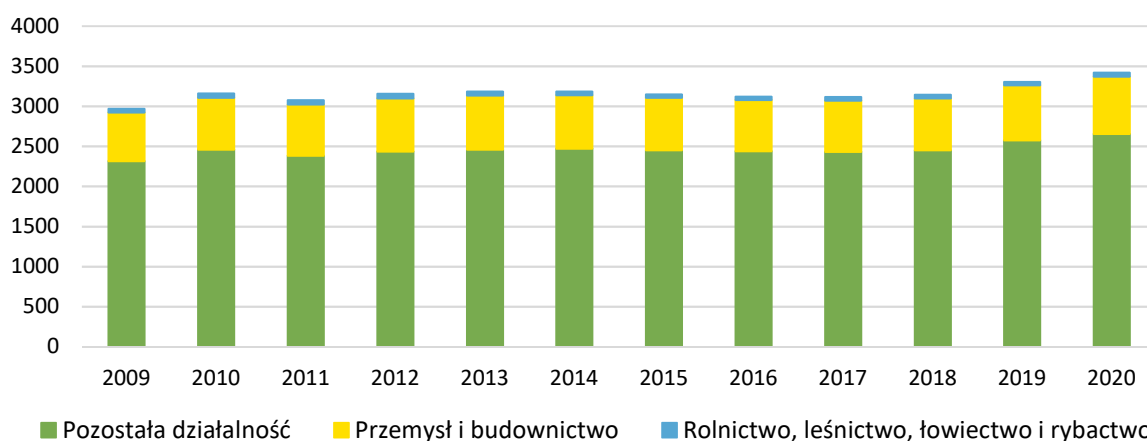
Dane podano w postaci zbiorczej. Brak danych w podziale na mniejsze jednostki.

4. POZOSTAŁE ZJAWISKA

Druga część analiz obejmuje występowanie innych czynników, tj. gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych. Przeanalizowano wskaźniki w skali gminy oraz w rozkładzie przestrzennym. Analiza w skali gminy ma na celu wskazanie ogólnej struktury i kondycji podmiotów gospodarczych, rozkład przestrzenny wskazuje na ich rozmieszczenie.

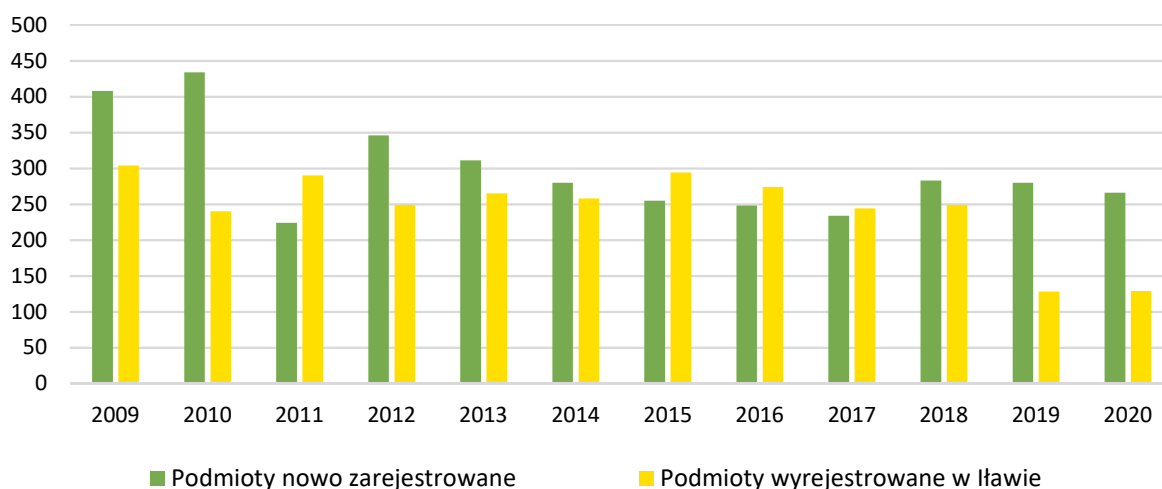
4.1. Podmioty gospodarcze

W mieście Iława na 2020 rok wpisano do rejestru REGON 3418 podmiotów gospodarki narodowej.

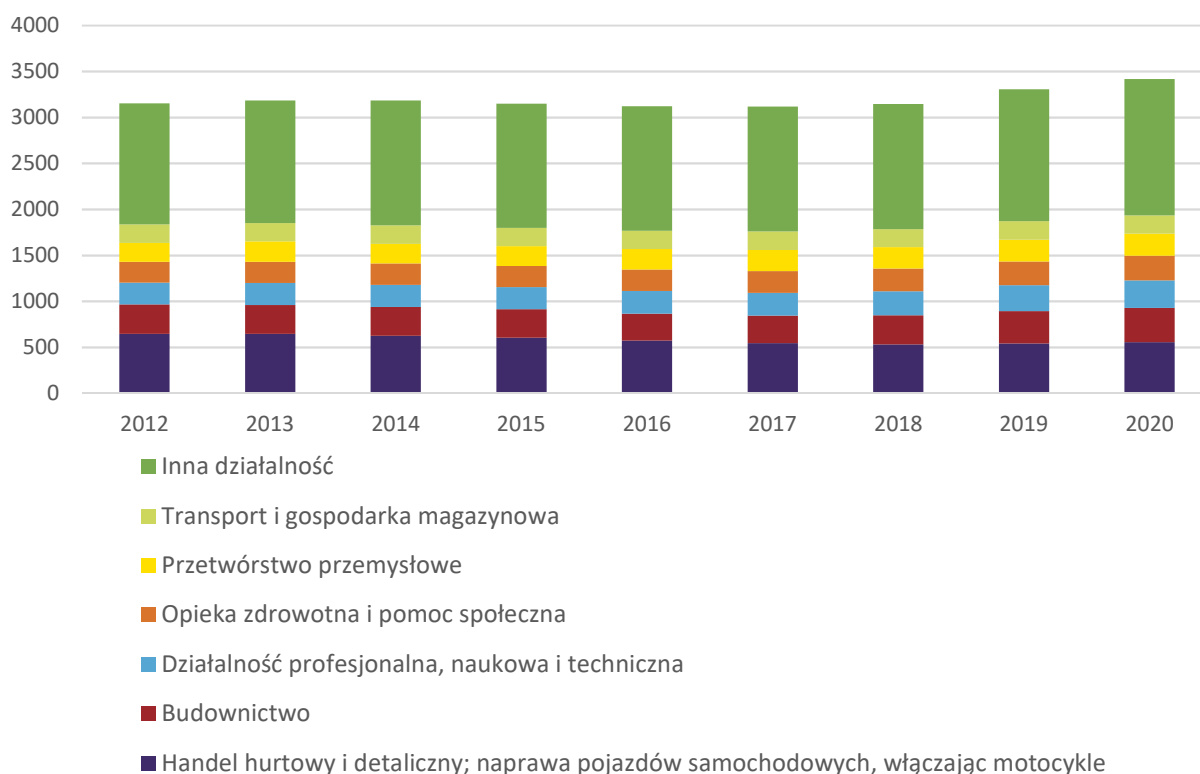
Ryc. 28 Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w mieście Iława w latach 2009-2020, źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W latach 2009-2020 następuje systematyczny wzrost liczby podmiotów gospodarczych o 15,1% (ryc.29). Od 2017 można zaobserwować stałą przewagę podmiotów zarejestrowanych nad wyrejestrowanymi.

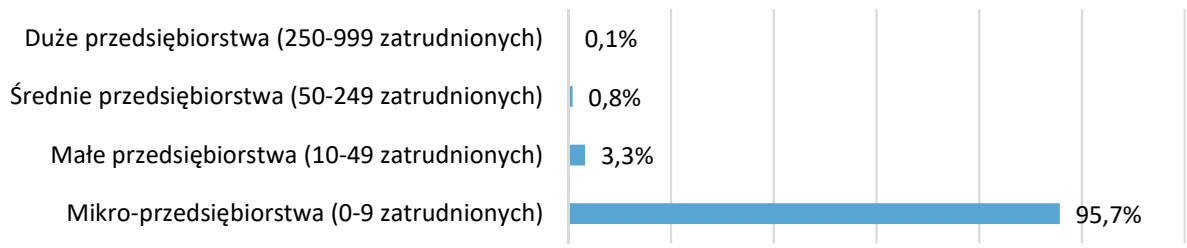
Ryc. 29 Liczba podmiotów gospodarczych nowo zarejestrowanych i podmiotów wyrejestrowanych w latach 2009-2020, źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W strukturze podmiotów gospodarczych według głównych sektorów gospodarczych można zauważyć przewagę sektora usługowego ponad 44% (ryc. 30). Drugim pod względem wielkości sektorem gospodarczym jest handel hurtowy i detaliczny, przy czym w latach 2012-2020 nastąpił niewielki spadek udziału tego sektora z 20,5% do 16%. W pozostałych sektorach, czyli w budownictwie i przetwórstwie przemysłowym działa odpowiednio 11% i 7%. W stosunku do 2012 roku nastąpił wzrost udziału firm działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej aż o 13%, a opieki zdrowotnej i pomocy społecznej o 6%.

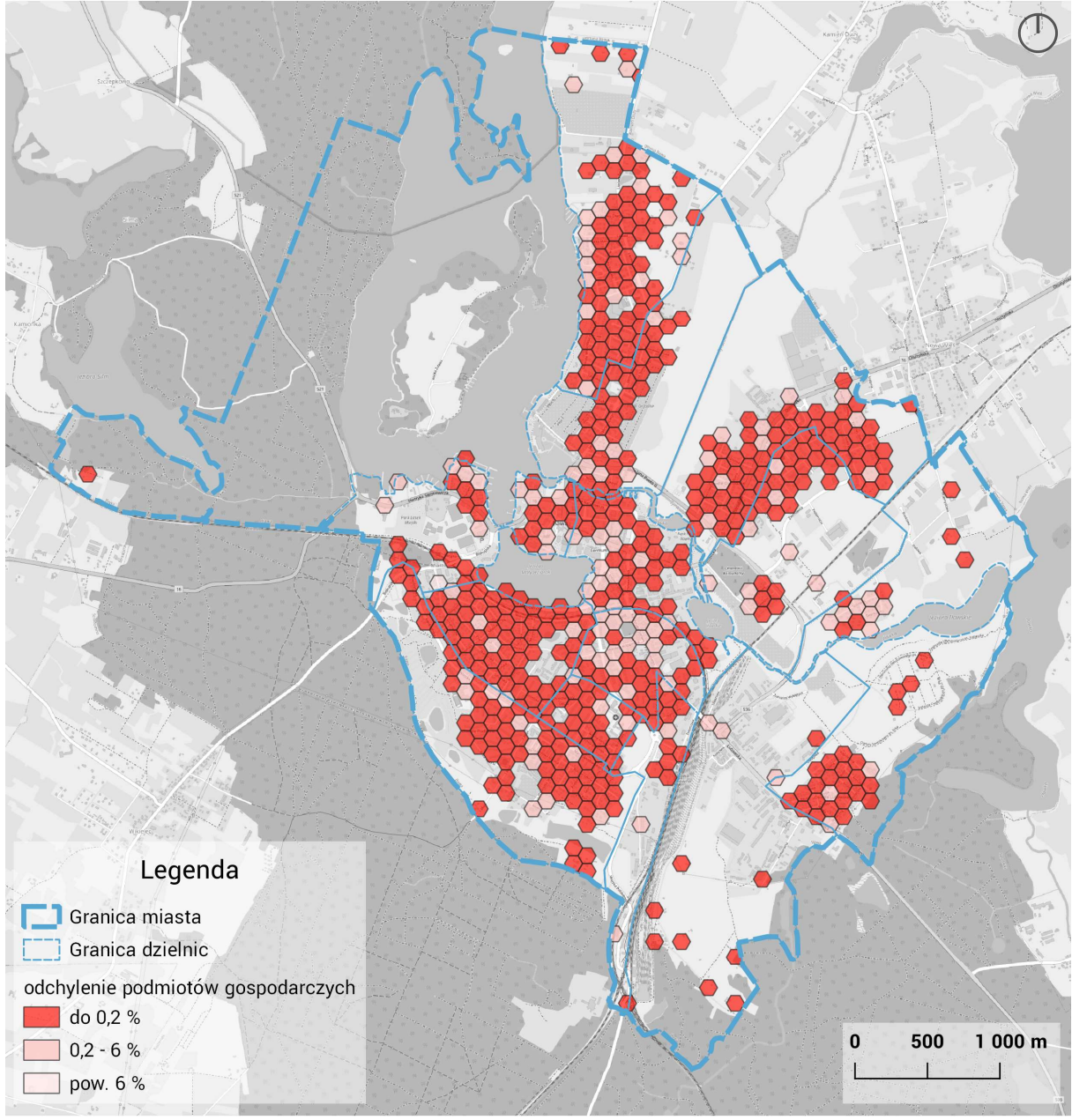

Ryc. 30 Liczba podmiotów gospodarczych głównych sektorów gospodarki w mieście Iława w latach 2012-2020, źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

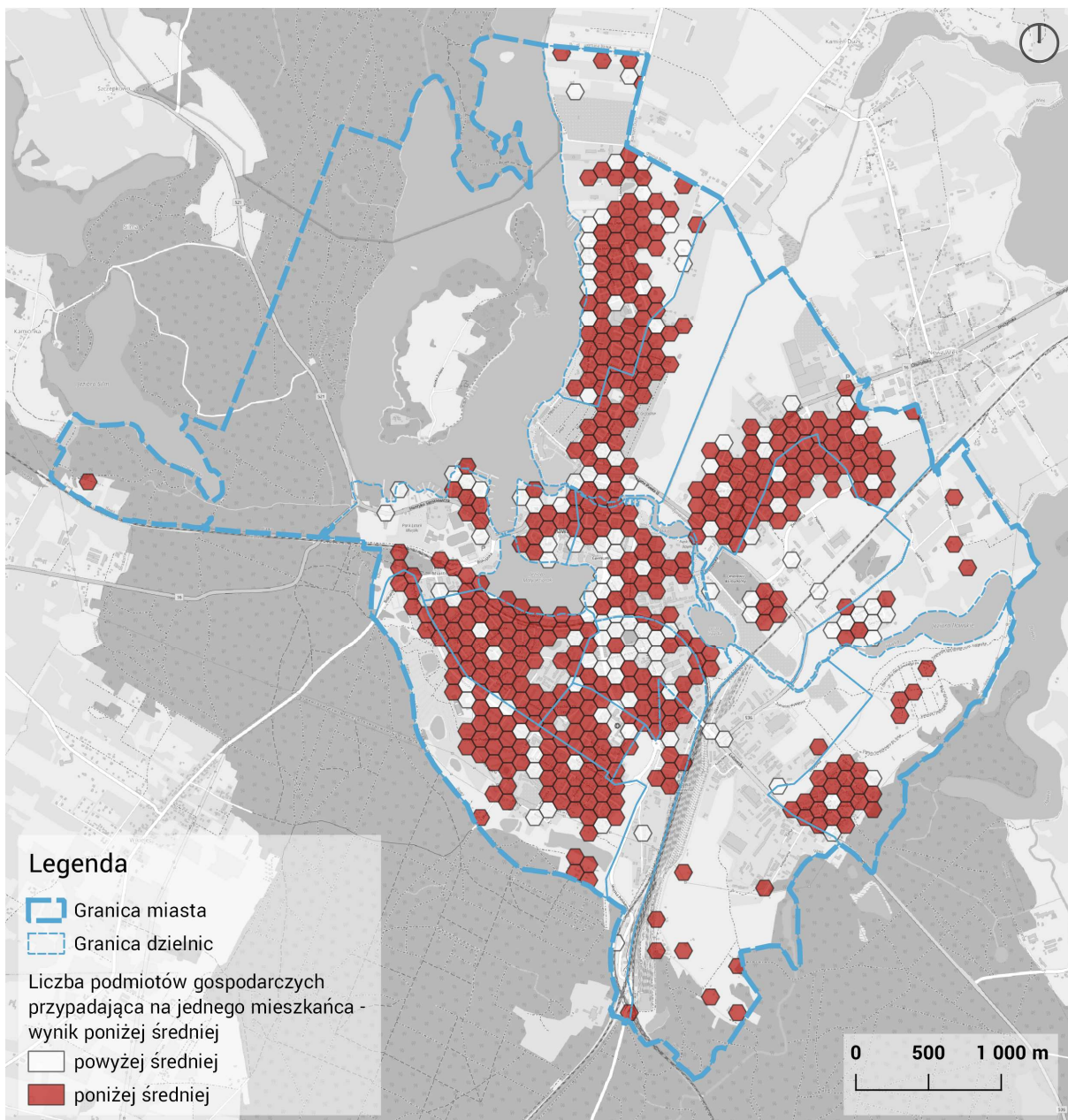
W mieście Iława największą działalność gospodarczą prowadzą mikro-przedsiębiorstwa ponad 95,7% i tylko 4 firmy (0,1% podmiotów) należą do dużych przedsiębiorstw, w których zatrudniono ponad 250 osób. Przewaga mikroprzedsiębiorców może wskazywać zarówno na kwestie związane z przedsiębiorczością mieszkańców jak i z praktyką samozatrudnienia.

Ryc. 31 Struktura podmiotów według klas wielkości w mieście Iława w 2020 roku, źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

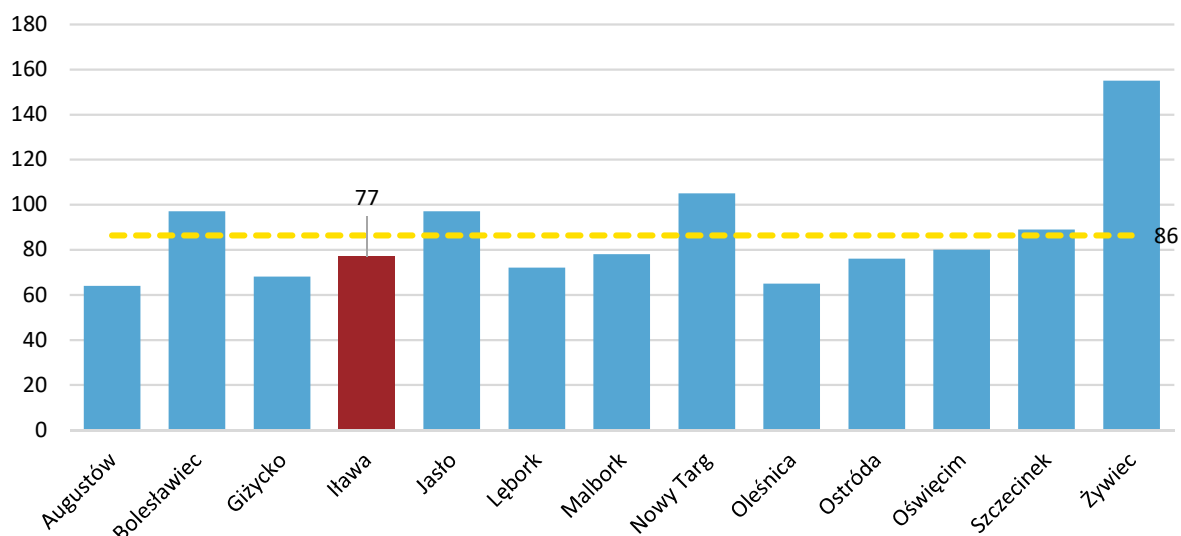

Ryc. 32 Liczba podmiotów gospodarczych przypadająca na jednego mieszkańca

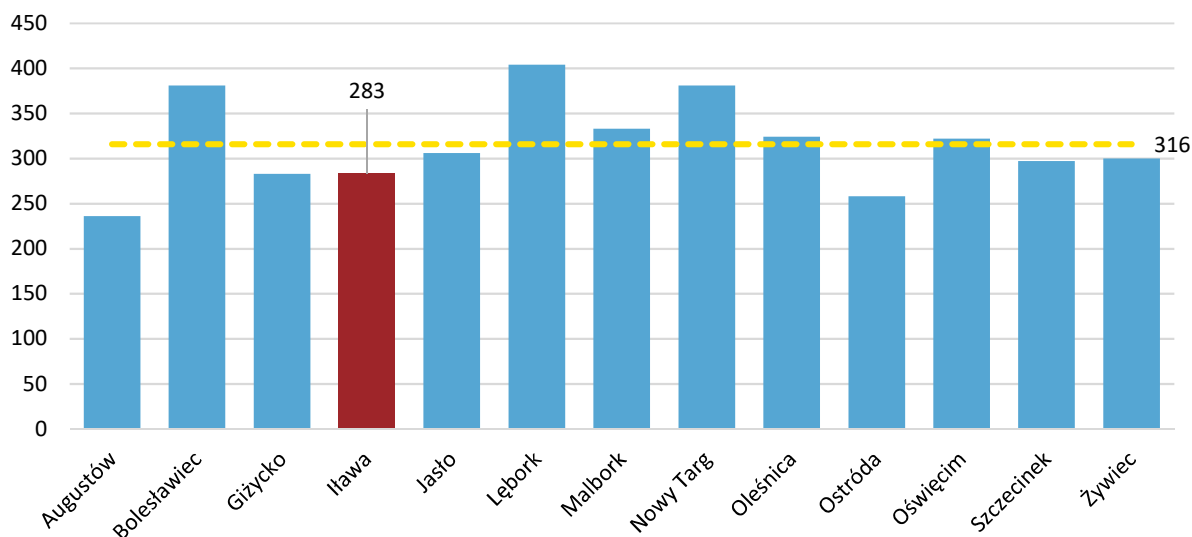

Ryc. 33 Liczba podmiotów gospodarczych przypadająca na jednego mieszkańca - wynik poniżej średniej

Wynik analizy liczby podmiotów gospodarczych przypadających na jednego mieszkańca wskazuje na silny podział między częścią mieszkaniową gminy a terenami wielofunkcyjnymi. Główna koncentracja przedsiębiorstw przypada na Centrum oraz tereny bezpośrednio przyległe do jeziora Jeziorak Mały. Równomierny rozkład przedsiębiorstw na terenie miasta miałby pozytywny wpływ na dostępność usług, jednak biorąc pod uwagę skalę miasta oraz jego specyfikę, nie należy wyciągać negatywnych wniosków z powyższej analizy.

Ryc. 34 Liczba podmiotów na 10 tys. mieszkańców w grupie porównawczej, źródło GUS BDL

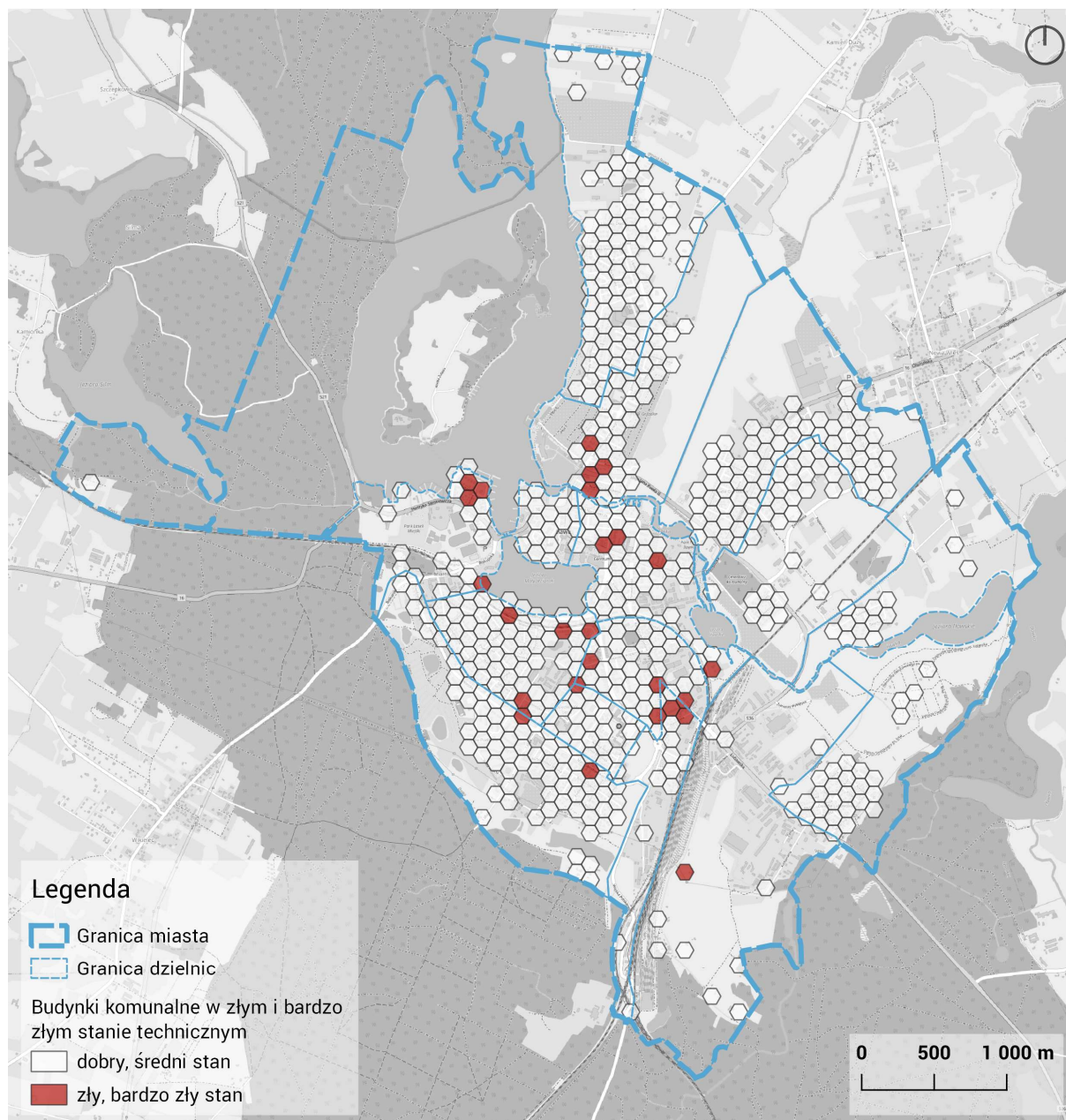

Ryc. 35 Podmioty nowo zarejestrowane w REGON w grupie porównawczej, źródło GUS BDL

W grupie porównawczej Łódź wypada nieznacznie poniżej średniej pod względem liczby podmiotów gospodarczych na 10 tys. mieszkańców. Podobny wynik osiąga w analizie podmiotów nowo zarejestrowanych w REGON. Świadczy to o przeciętnej, co nie znaczy, że złej przedsiębiorczości mieszkańców.

4.2. Budownictwo

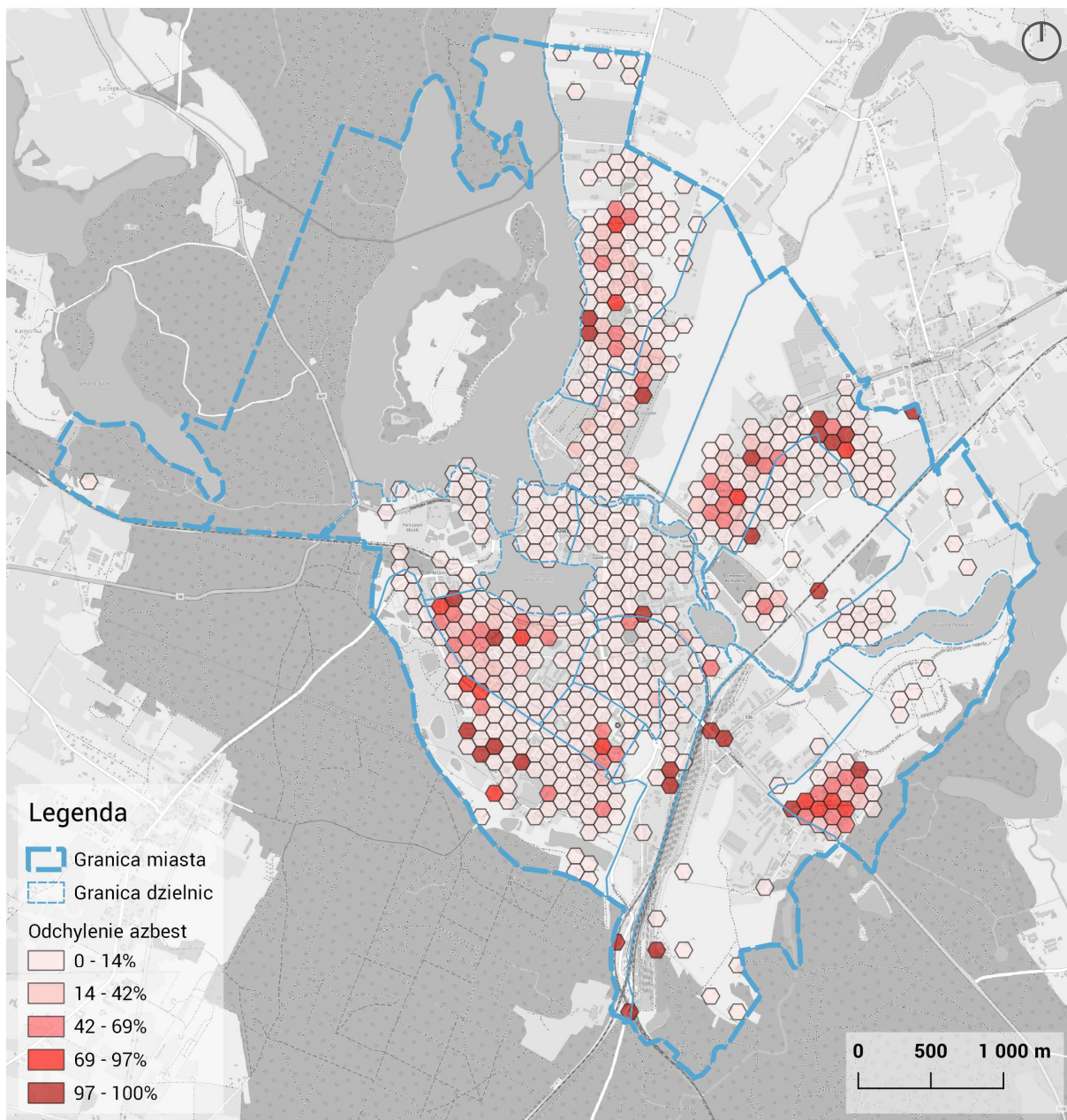
4.2.1. Stan techniczny zabudowy - mieszkalnictwo komunalne

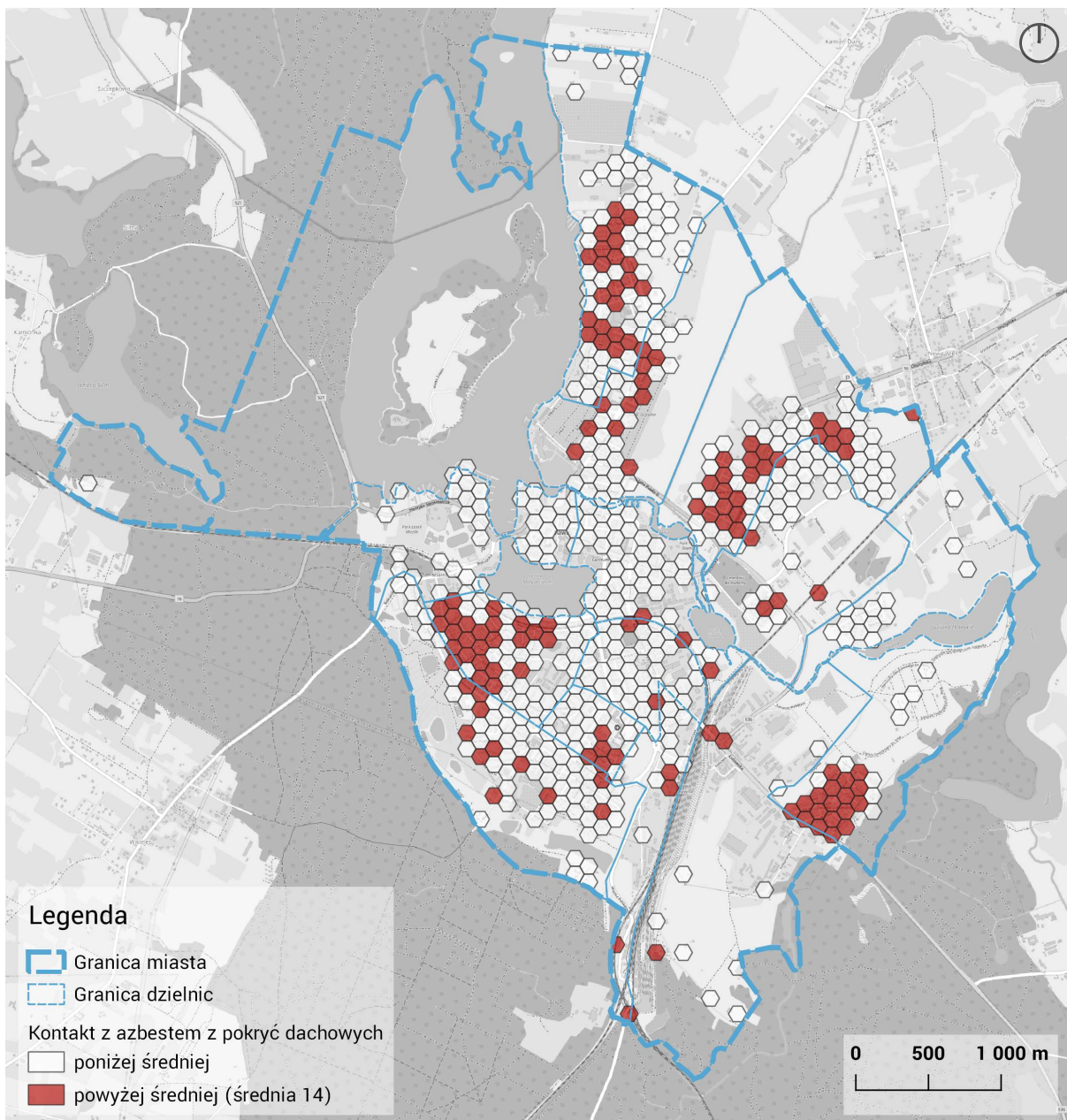
Ryc. 36 Budynki komunalne w złym i bardzo złym stanie technicznym

Stan techniczny zasobu komunalnego jest dobry. Największa koncentracja budynków komunalnych w stanie złym lub bardzo złym występuje w okolicach mariny na Osiedlu Sienkiewicza, Ogrodów Działkowych Jeziorak oraz wzdłuż ul. Wyszyńskiego. Inne mniejsze skupiska wytypowano w Gajerku i na Osiedlu Kopernika w sąsiedztwie zakładu karnego.

4.2.2. Budynki z pokryciem dachowym z azbestem

Ryc. 37 Liczba mieszkańców narażona na kontakt z azbestem

Ryc. 38 Mieszkańcy narażeni na kontakt z azbestem z pokryć dachowych - wynik powyżej średniej [średnia = 14]

Analizę lokalizacji miejsc zamieszkania osób narażonych na kontakt z azbestem z pokryć dachowych wykonano sprawdzając lokalizację działek z zabudową o pokryciu dachowym wykonanym z materiałów zawierających azbest i wyznaczając obszar obejmujący daną działkę wraz z działkami przyległymi.

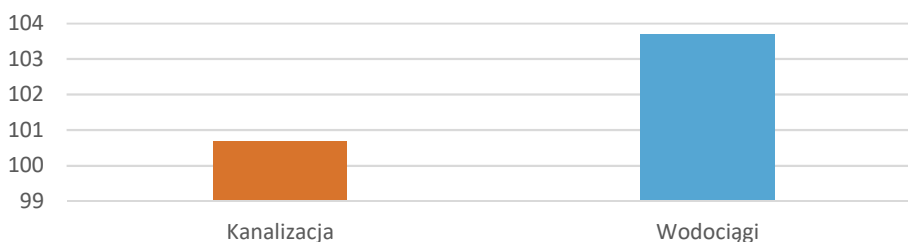
Największa koncentracja zjawiska występuje na Gajerku, Lipowym Dworze, na Osiedlu Lubawskim, Osiedlu Dąbrowskiego oraz Osiedlu Ostródzkim, obejmując w zasadzie wszystkie dzielnice zabudowy jednorodzinnej.

4.3. Infrastruktura wodno-kanalizacyjna

Dostęp do infrastruktury został oceniony w skali całości gminy miejskiej Iława.

Iławskie Wodociągi Sp. z o. o. prowadzą działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków. Przedsiębiorstwo zapewnia dostawy wody i odbiór ścieków od mieszkańców, przedsiębiorstw i instytucji z wykorzystaniem kompletnej infrastruktury sieciowej. Obsługa odbiorców tych usług zagwarantowana jest w zakresie formalno-prawnym oraz w zakresie rozliczeń.

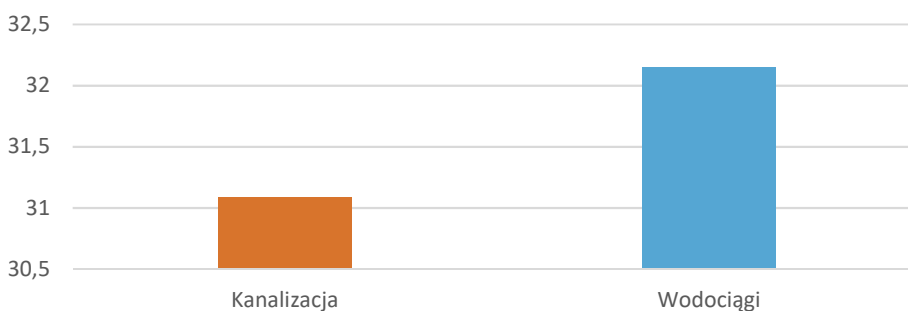
Według danych Banku danych lokalnego GUS w mieście Iława długość czynnej sieci kanalizacji (magistralnej) wynosi 100,7 km oraz wodociągów – 103,7 km. Sieć ta od pięciu lat rozbudowała się w nieznacznym stopniu (od 91 km sieci kanalizacyjnej i od 95,4 w 2017 r.).

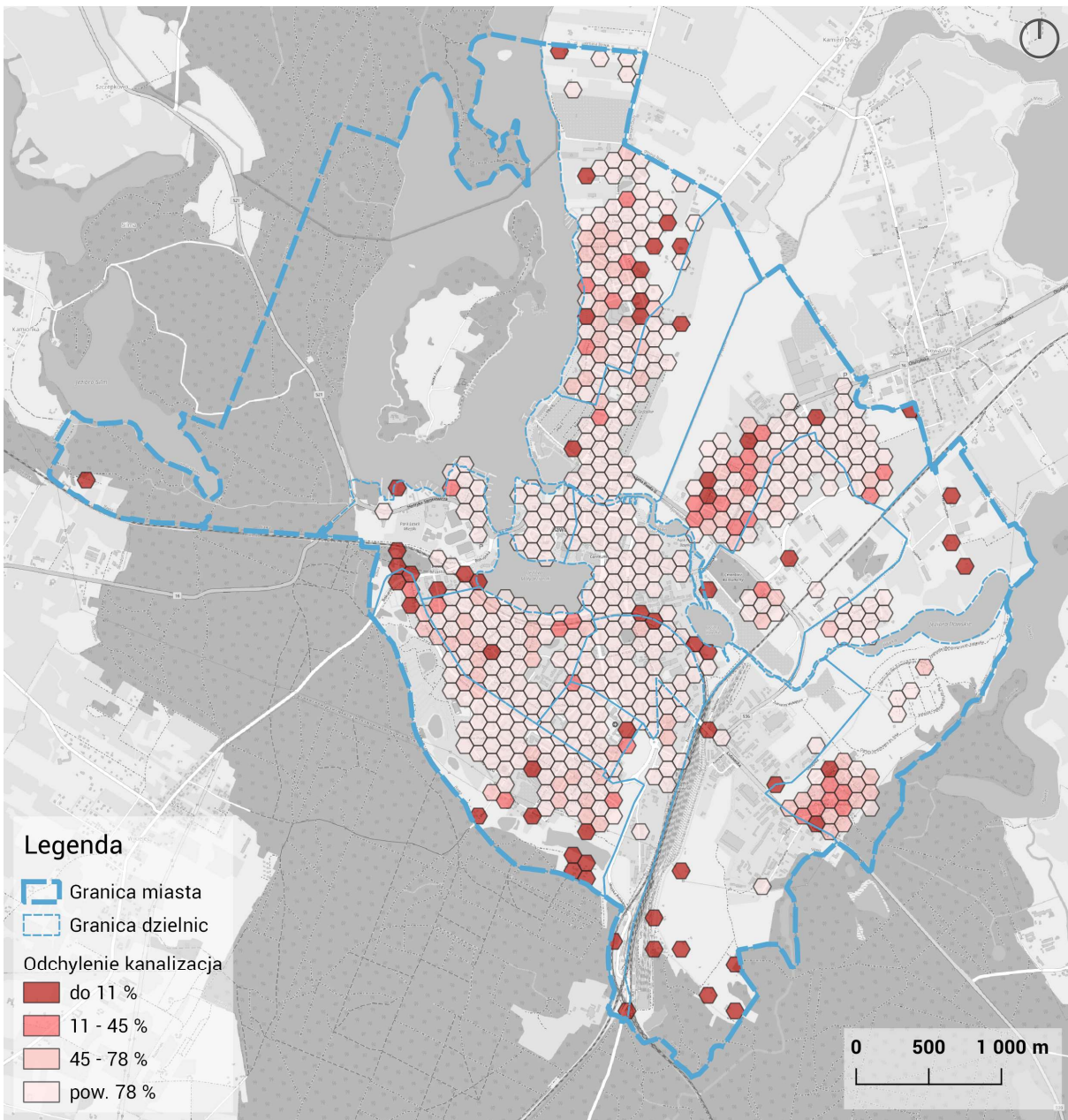
Ryc. 39 Długość czynnej sieci kanalizacji i wodociągów w mieście Iława w 2020 roku (km), źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W 2020 roku odnotowano 64 awarii w sieciach kanalizacyjnych oraz 101 w sieciach wodociągowych. Od pięciu lat liczba awarii utrzymuje się na zbliżonym poziomie.

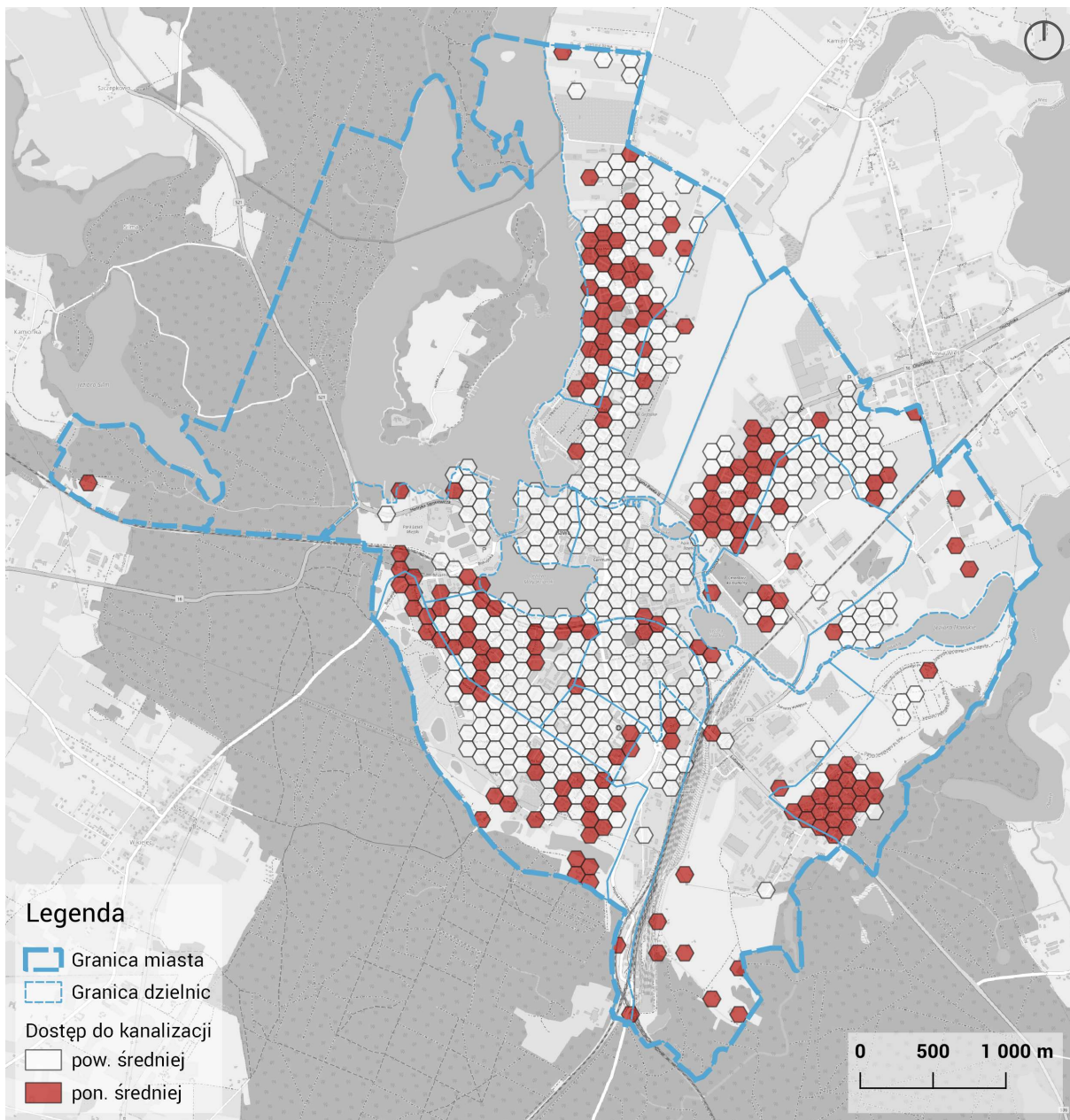
Liczba korzystająca z sieci kanalizacji w stosunku do liczby mieszkańców Iława wyniosła 93,6% i korzystająca z sieci wodociągów – 96,8%. Od pięciu lat liczba odbiorców, produkcja ścieków oraz zużycie wody jest mniej więcej stała.

Ryc. 40 Liczba osób korzystających z sieci kanalizacji i wodociągów w mieście Iława w 2020 roku (tys. osób), źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

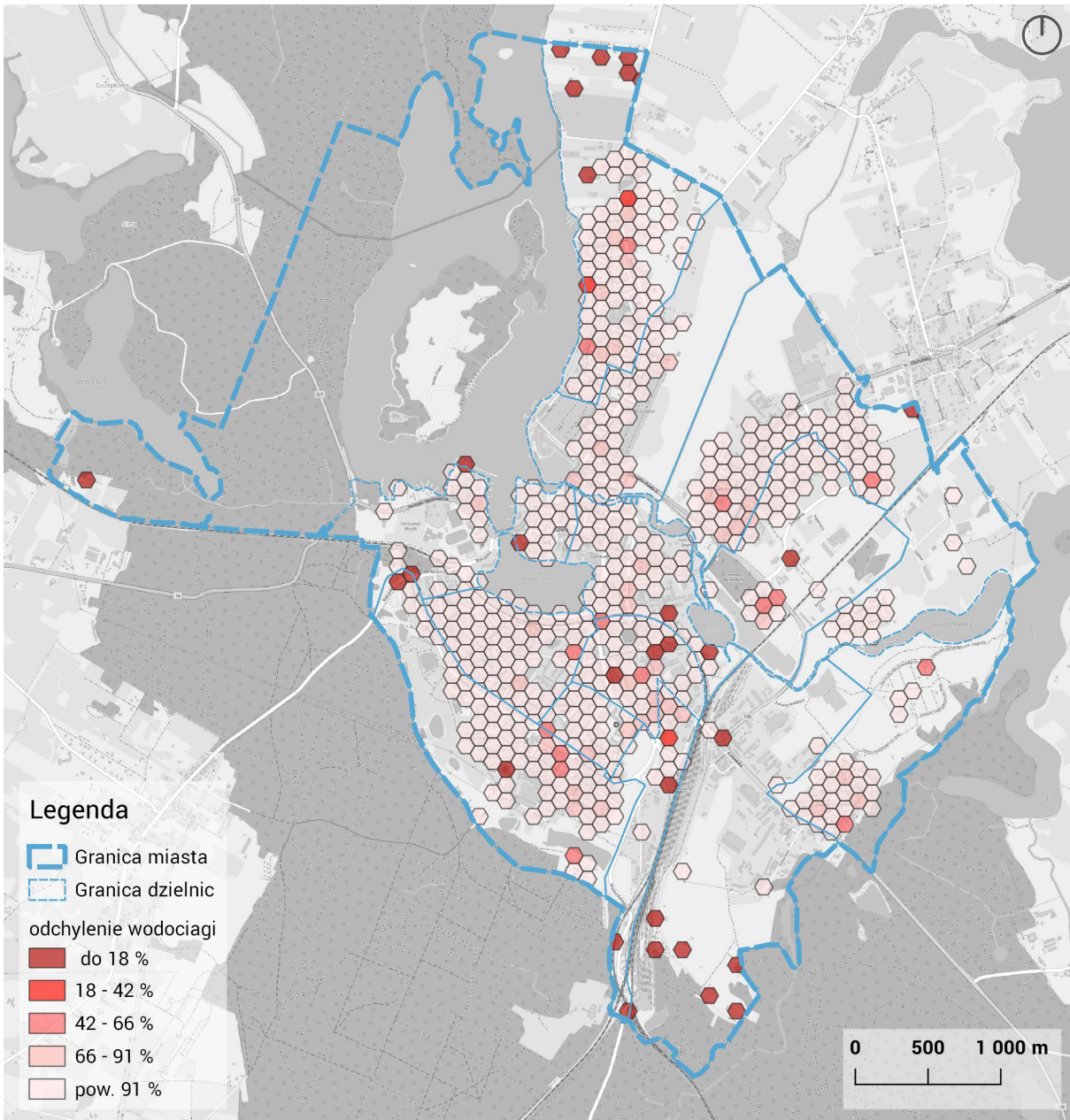

Ryc. 41 Odsetek mieszkańców z dostępem do kanalizacji

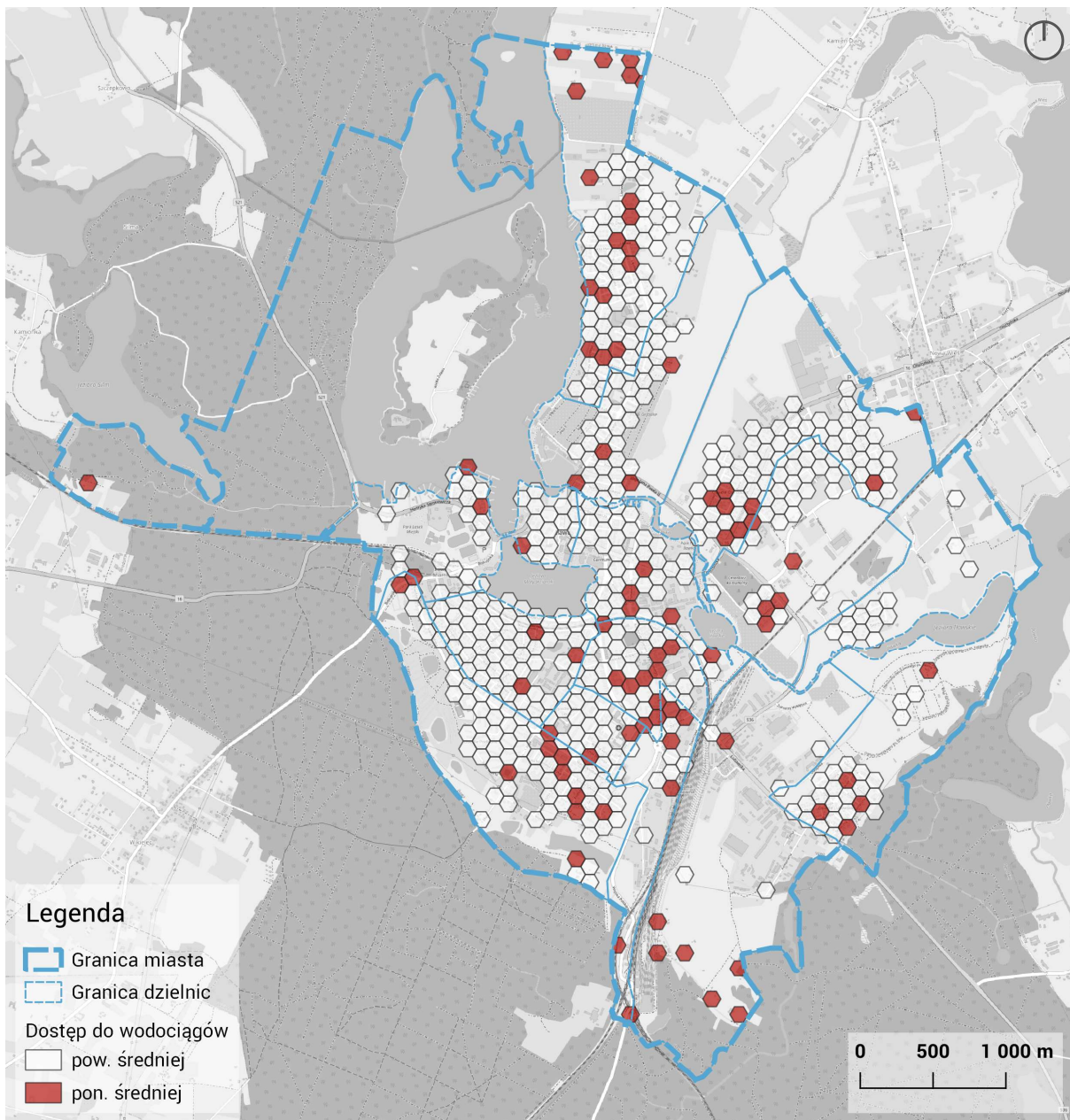

Ryc. 42 Odsetek mieszkańców z dostępem do kanalizacji - wynik poniżej średniej [średnia = 79%]

Podobnie, jak w przypadku wyniku analizy zagrożenia płynącego z kontaktu z azbestem, obszary o najniższym procencie mieszkańców mających dostęp do kanalizacji pokrywają się z osiedlami z zabudową mieszkaniową jednorodziną. Na osiedlach Lubawskim i Ostródzkim oraz Lipowym Dworze wynik poniżej średniej dla miasta osiągają praktycznie wszystkie zabudowane tereny. Na tych terenach istnieje konieczność przebudowy/wymiany istniejących sieci wodociągowych z uwagi na zły stan techniczny i licznie występujące awarie. Wynika to zarówno z wieku sieci, była ona realizowana w pierwszej połowie dwudziestego wieku, oraz materiału z jakiego zostały wykonane - azbestocement, żeliwo kielichowe. Problem ten występuje na osiedlu Lubawskim, Ostródzkim, Gajerku. Prac modernizacyjnych wymaga również sieć kanalizacji sanitarnej na ulicy Kwidzyńskiej i Pieniężnego.

Ryc. 43 Odsetek mieszkańców z dostępem do wodociągów

Ryc. 44 Odsetek mieszkańców z dostępem do wodociągów - wynik poniżej średniej [średnia = 91%]

Odsetek mieszkańców z dostępem do wodociągów będący poniżej średniej dla gminy jest powiązany z typem zabudowy. Niekorzystny wynik analizy przypada dla zabudowy jednorodzinnej, w głównej mierze zlokalizowanej na Osiedlu Wojska Polskiego i Kopernika.

4.4. Uciążliwość środowiskowa (hałas)

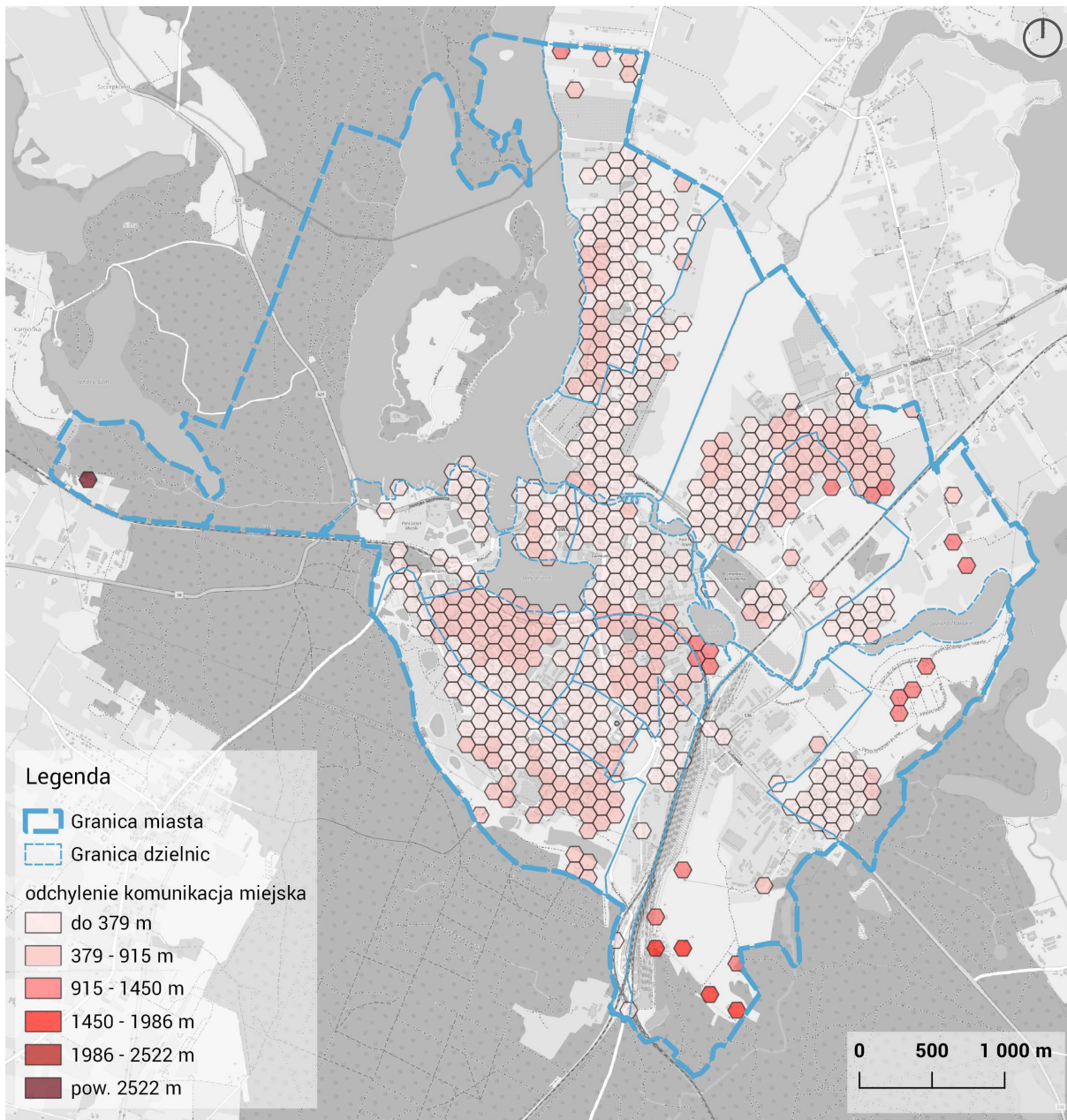
Obowiązek sporządzania map hałasu, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2020 r. poz. 1219), mają miasta powyżej 100 tys. mieszkańców. Iława, jako miasto o liczbie mieszkańców nieprzekraczającej tej granicy, nie posiada mapy hałasu.

W granicach miasta przebiegają linie kolejowe nr 9, 353, 967, 968. Linia kolejowa nr 9 obsługując 30 tys. pociągów rocznie, stanowi główną linię kolejową w rozumieniu art. 112a pkt 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2020 r. poz. 1219). W związku z tym istnieje obowiązek sporządzenia dla niej strategicznej mapy hałasu. Powyższa mapa zostanie sporządzona przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A w 2022 r.

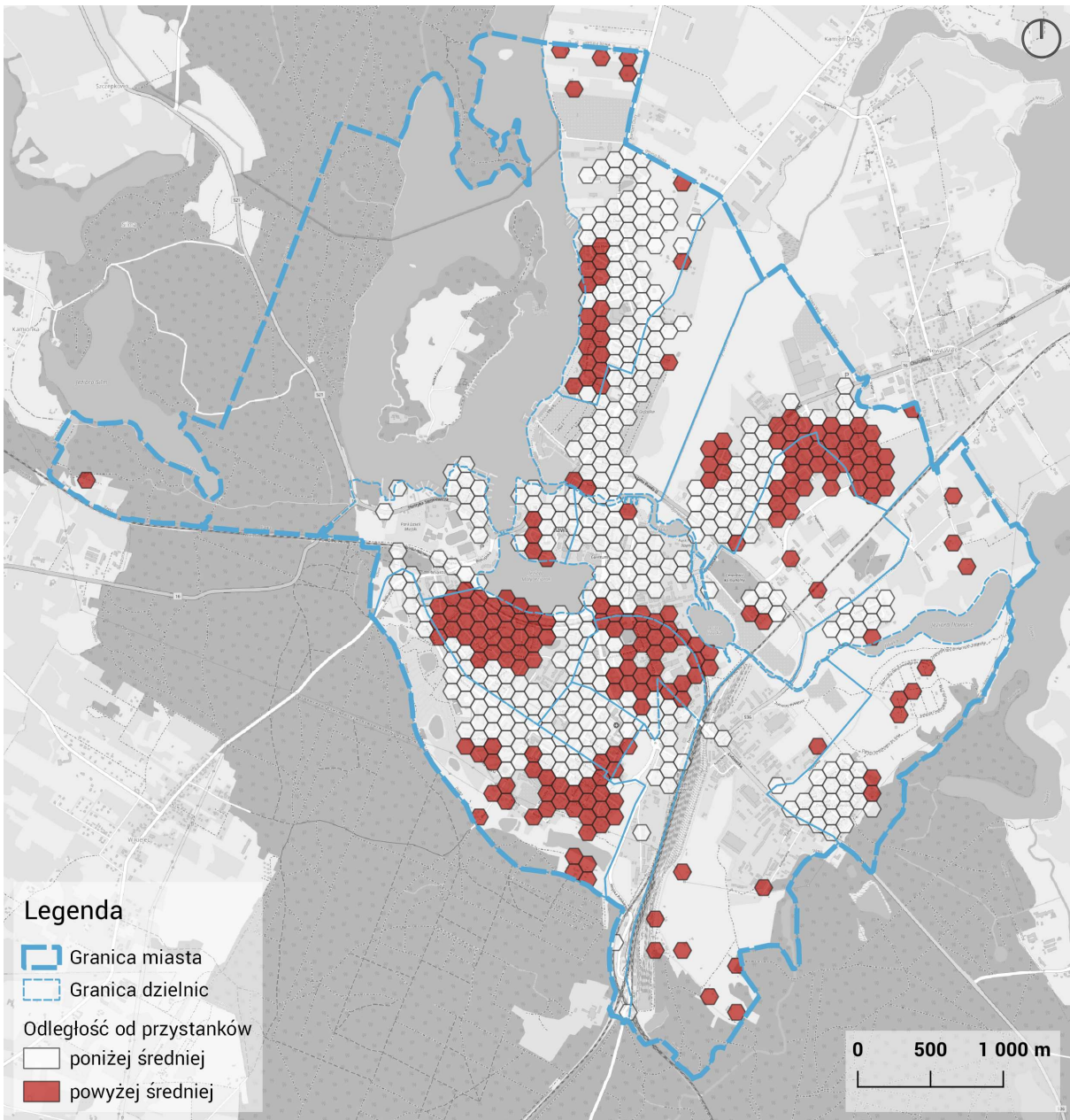
Na terenie miasta PKP PLK S.A. sporządziły pomiary akustyczne na potrzeby wykonania Analizy porealizacyjnej w zakresie oddziaływania przedsięwzięcia na tereny wymagające ochrony przed hałasem dla zadania pn. „Przebudowa i rozbudowa (modernizacja) linii kolejowej E65 na odcinku Warszawa – Gdynia – w granicach województwa warmińsko-mazurskiego od km 132+640 do km 236+900”. Wynika z niej, że przekroczenia norm hałasu dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i jednorodzinnej, zarówno w dzień jak i w nocy, występują na niewielkich odcinkach trasy. Według tego samego dokumentu, przedstawiającego także planowane działania zapobiegające hałasowi, zostaną one w większości zabezpieczone ekranami akustycznymi, zmniejszającymi poziom hałasu do parametrów określonych w normach.

Jedynymi miejscami wykazującymi przekroczenia norm (porą nocną) oraz nieobjętymi projektem zmniejszenia uciążliwości hałasu, są okolice przejazdu kolejowego na ulicy Kardynała Stefana Wyszyńskiego oraz północny odcinek ulicy Nowomiejskiej.

4.5. Dostęp do przystanków komunikacji publicznej

Ryc. 45 Odległość do przystanków komunikacji miejskiej

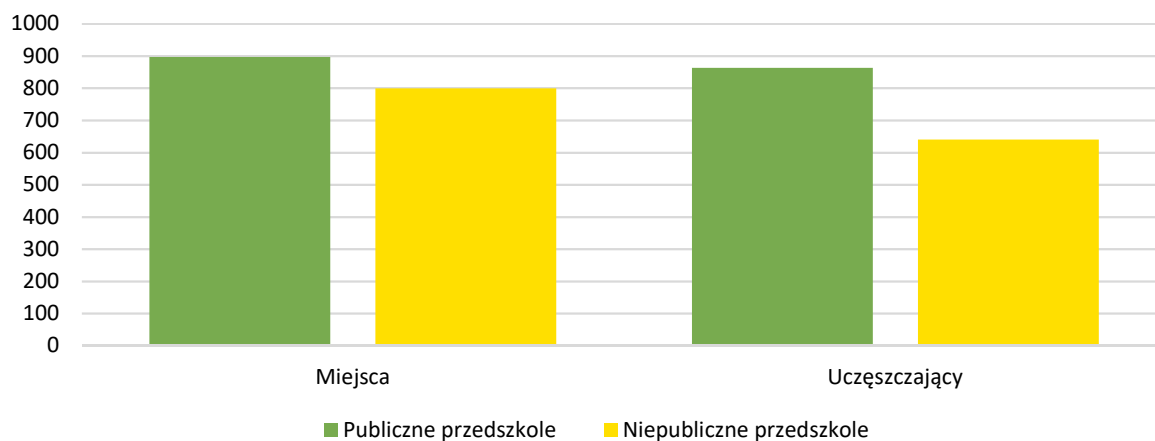
Ryc. 46 Obszary odległe od przystanków komunikacji miejskiej o więcej niż średnia

W wyniku analizy określono obszary odleglejsze od przystanków komunikacji publicznej niż odległość przeciętna dla gminy. Przyjęta metoda wynika z braku standardów urbanistycznych Iławy oraz braku jednoznacznych wytycznych odnośnie optymalnej odległości (wynoszącej w przypadku Iławy 380 m, co wynika z wyznaczenia odchylenia standardowego dla całego obszaru miasta) do przystanków komunikacji publicznej.

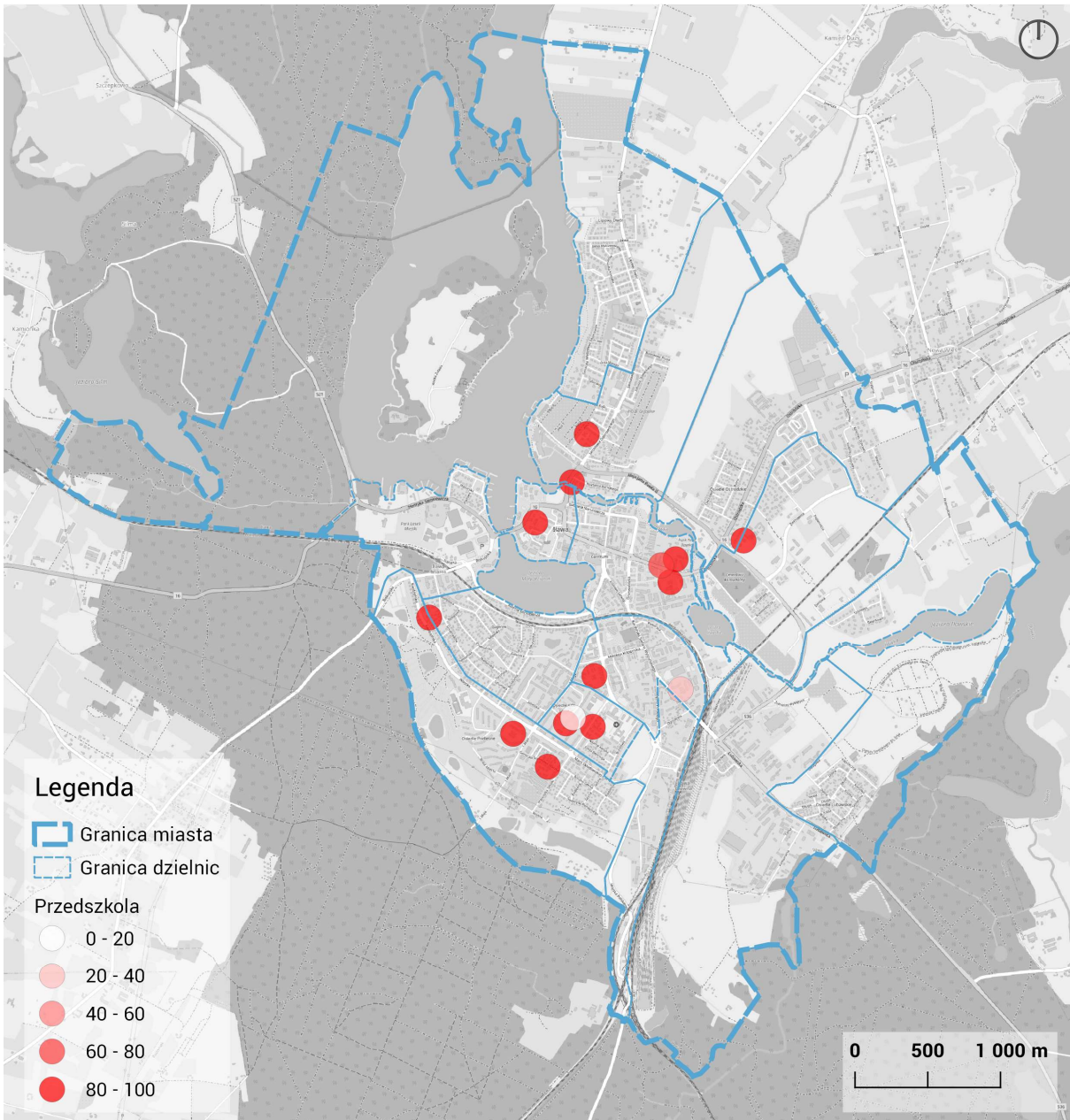
Przyjmując powyższą metodę najbardziej wykluczonymi obszarami Iławy są lokalizacje oddalone od głównych ulic miasta oraz zabudowane zabudową jednorodzinną. Widoczne jest także niewystarczające obsłużenie transportem publicznym osiedla Gajerek, posiadającego sieć wąskich ulic osiedlowych z nielicznymi połączeniami z ulicą Kwidzyńską. Problem komunikacyjny występuje też na osiedlu jednorodzinnym, będącym częścią osiedla Podleśnego. Zauważalny jest także duży problem komunikacyjny na Osiedlu Kopernika, coraz bardziej rozbudowywanym w ostatnich latach.

4.6. Dostęp do placówek opieki przedszkolnej

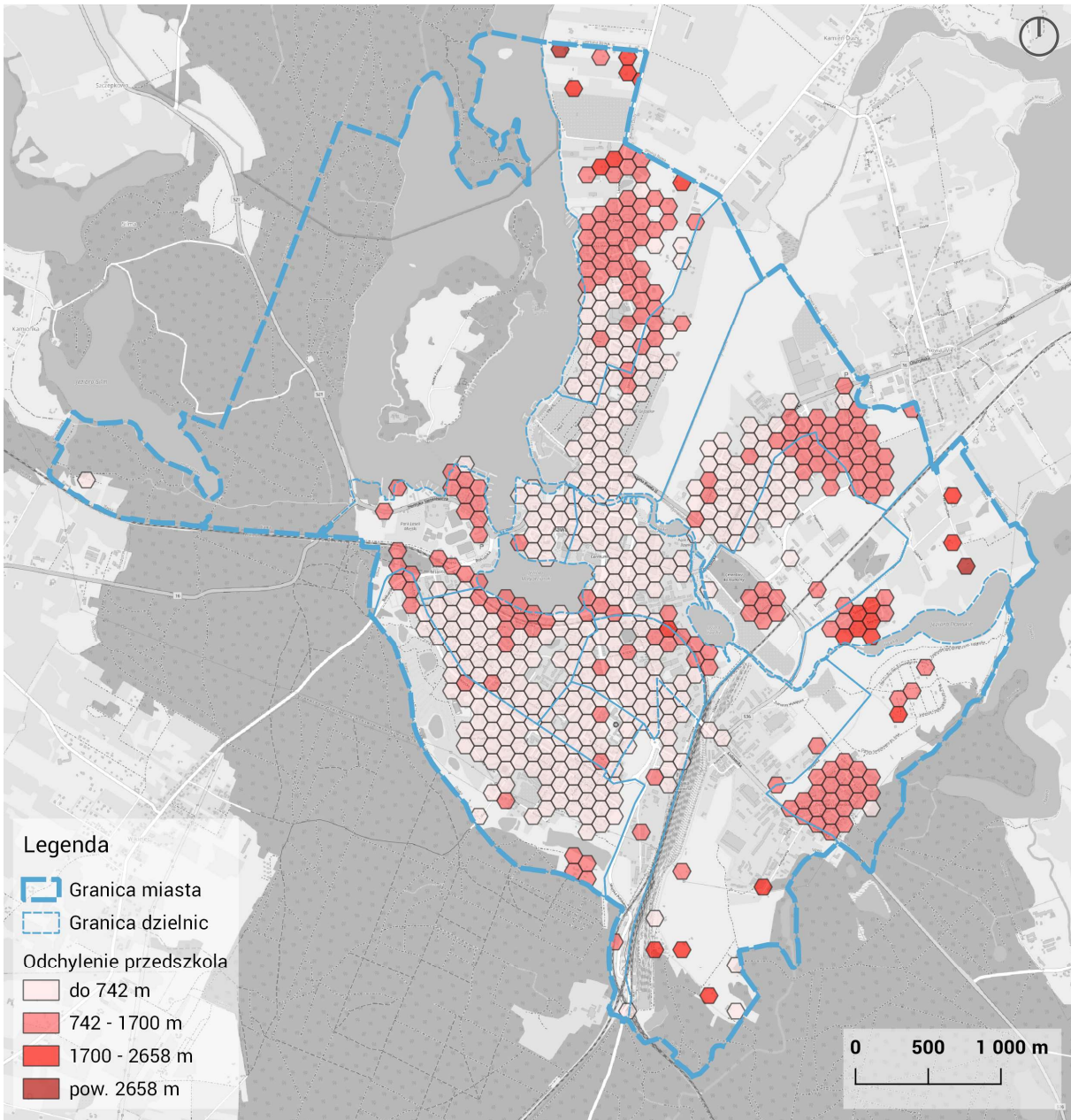
Usługi edukacyjne w Iławie są świadczone na poziomie edukacji przedszkolnej, podstawowej i ponadpodstawowej. Według danych Miejskiego Zespołu Obsługi Szkół i Przedszkoli w Iławie, na obszarze miasta funkcjonuje obecnie 18 placówek przedszkolnych, w tym 13 niepublicznych. W Iławie oferowano 1696 miejsc w placówkach przedszkolnych oraz 128 miejsc w żłobkach.

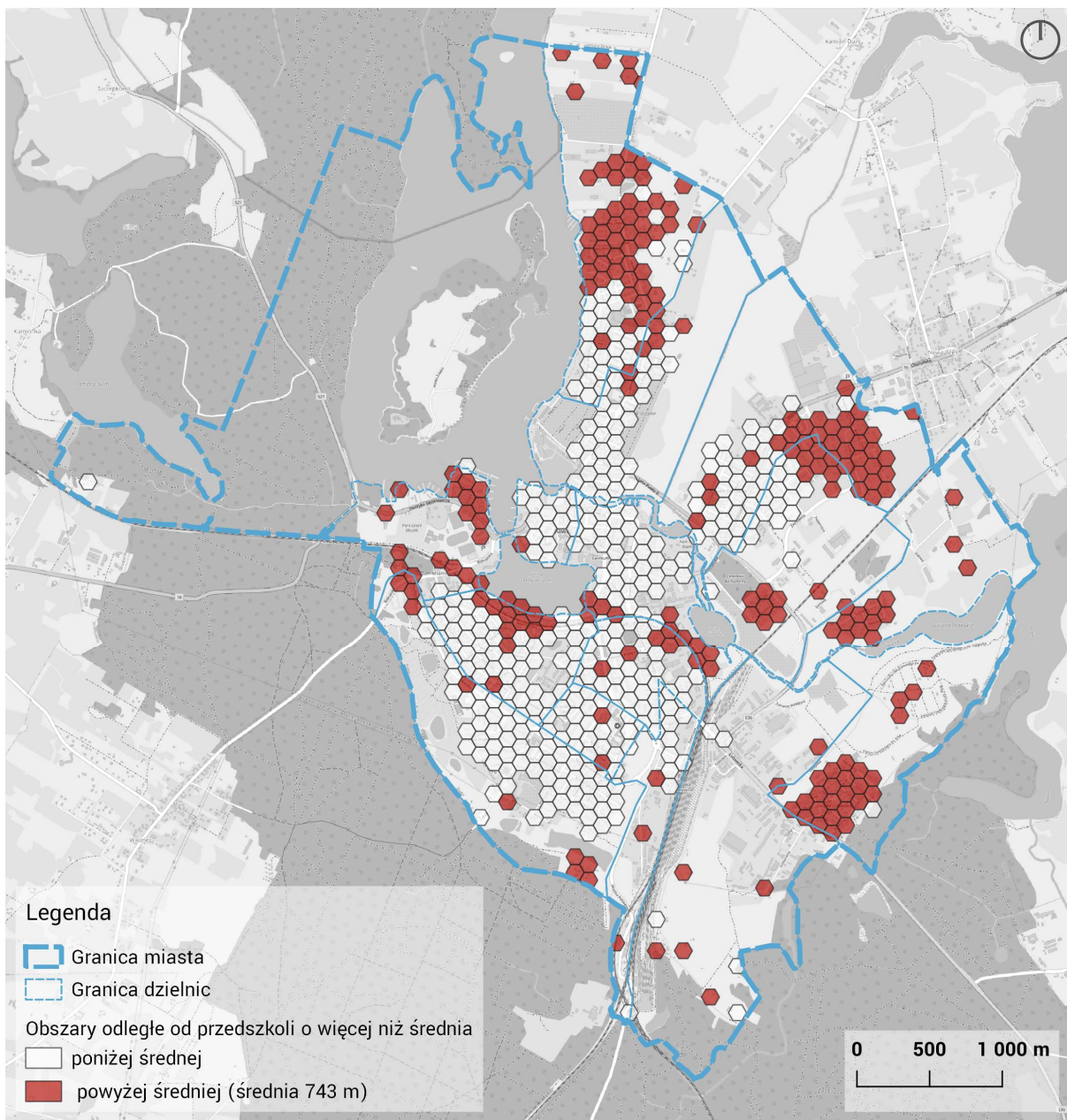
Ryc. 47 Liczba miejsc i uczęszczających w przedszkolach w latach (osób), źródło: opracowanie własne na podstawie danych MZOSiP

Ryc. 48 Lokalizacja i procentowe wypełnienie placówek przedszkolnych

Ryc. 49 Odległość do przedszkoli

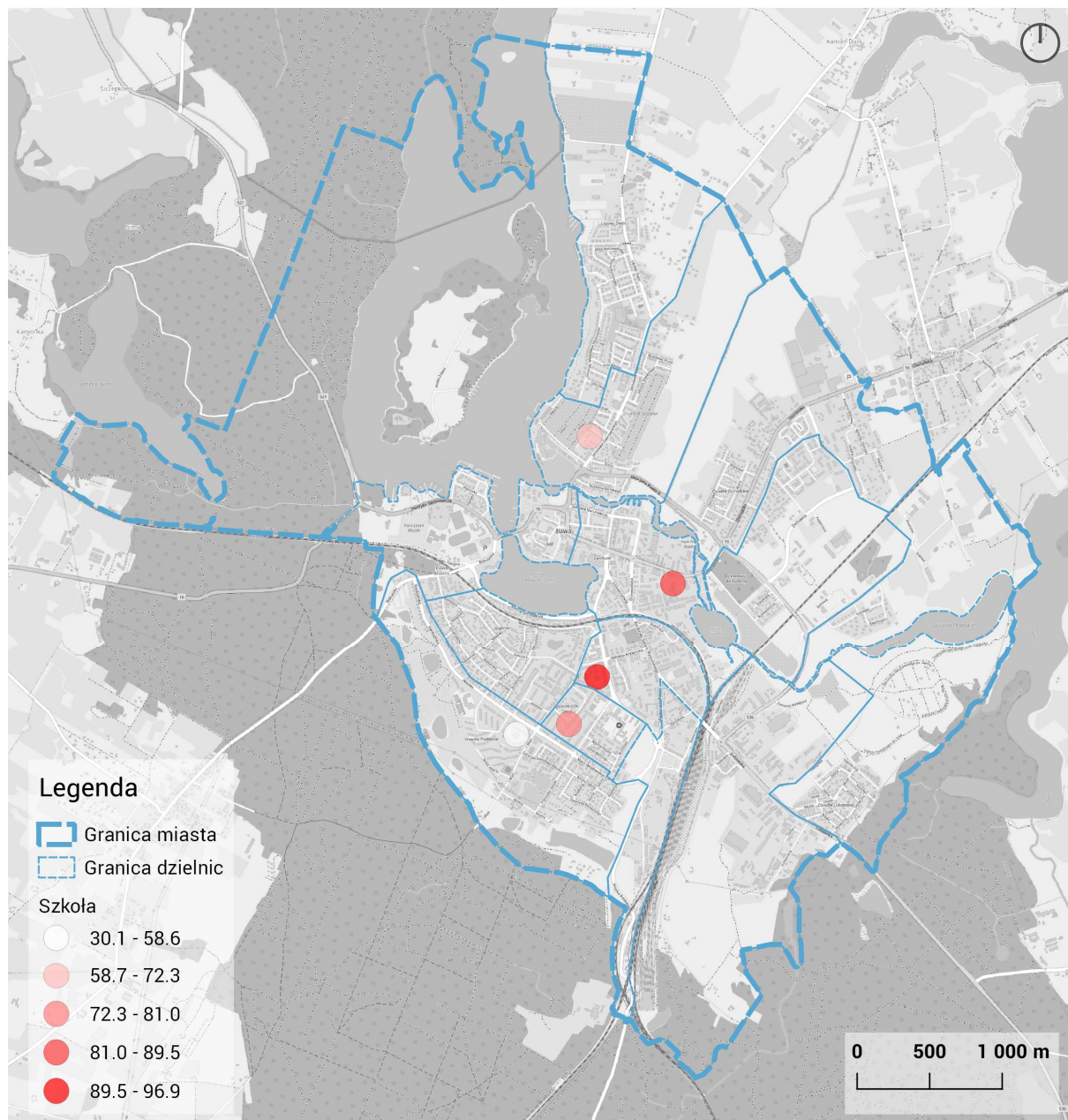
Ryc. 50 Obszary odległe od przedszkoli o więcej niż średnia [średnia = 743m]

W przypadku analizy dostępności do opieki przedszkolnej zastosowano metodykę analogiczną do użytej przy analizie dostępności do transportu publicznego.

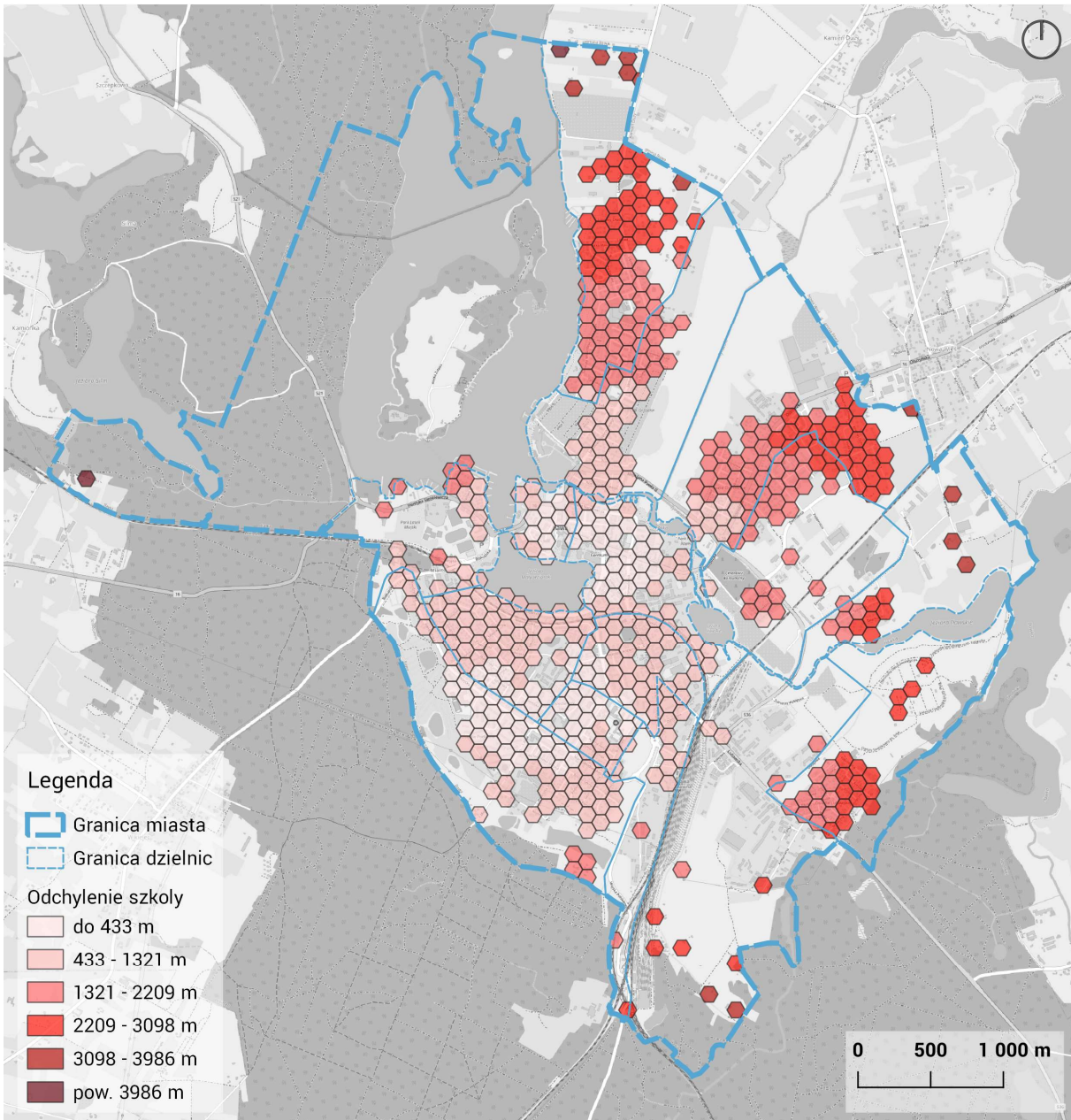
Analiza uwidacznia problem dostępności do placówek opieki przedszkolnej skoncentrowany w dzielnicach peryferyjnych i jednorodzinnych. Są to zarówno dzielnice o starszej zabudowie jednorodzinnej, jak i zrealizowanej w ostatnich latach. Jako obszar odległy od przedszkoli oznaczono również obszar rozbudowującego się Osiedla Kopernika oraz Osiedle Sienkiewicza. Osiedle Sienkiewicza, pomimo bliskości Starego Miasta i Centrum, stanowi słabo dostępną część miasta, połączoną z resztą miasta przez nieprzyjazne dla pieszych drogi krajowe.

4.7. Dostęp do placówek edukacji szkolnej

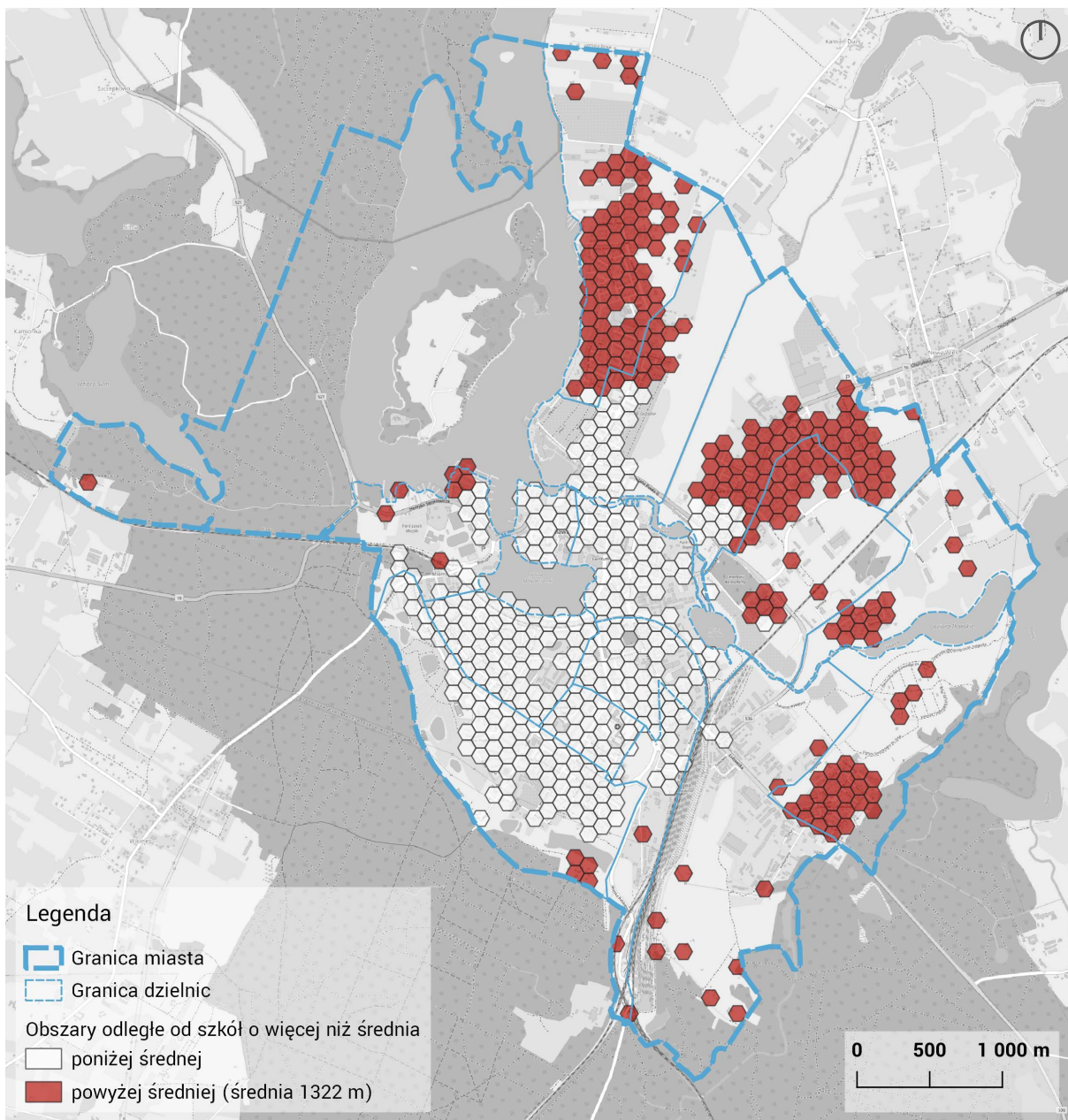
Według danych Miejskiego Zespołu Obsługi Szkół i Przedszkoli w Iławie, na obszarze Iławy funkcjonuje obecnie 5 szkół podstawowych, do których uczęszcza 2915 uczniów.

Ryc. 51 Lokalizacja i procentowe wypełnienie placówek szkolnych

Ryc. 52 Odległość do szkół

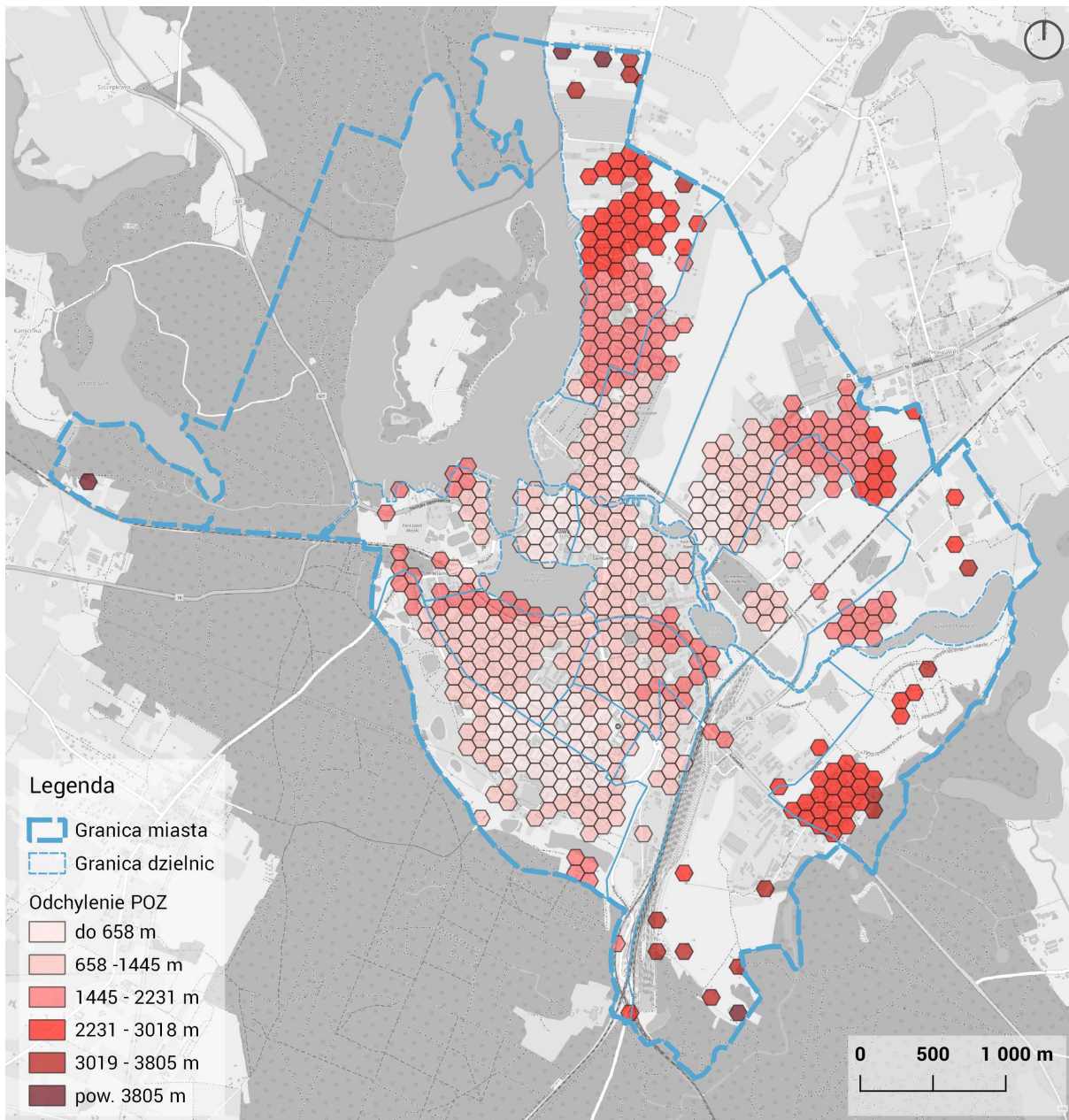
Ryc. 53 Obszary odległe od szkół o więcej niż średnia [średnia = 1322m]

W przypadku analizy dostępności do edukacji szkolnej użyto także metodyki wykorzystanej w analizie dostępności do komunikacji publicznej.

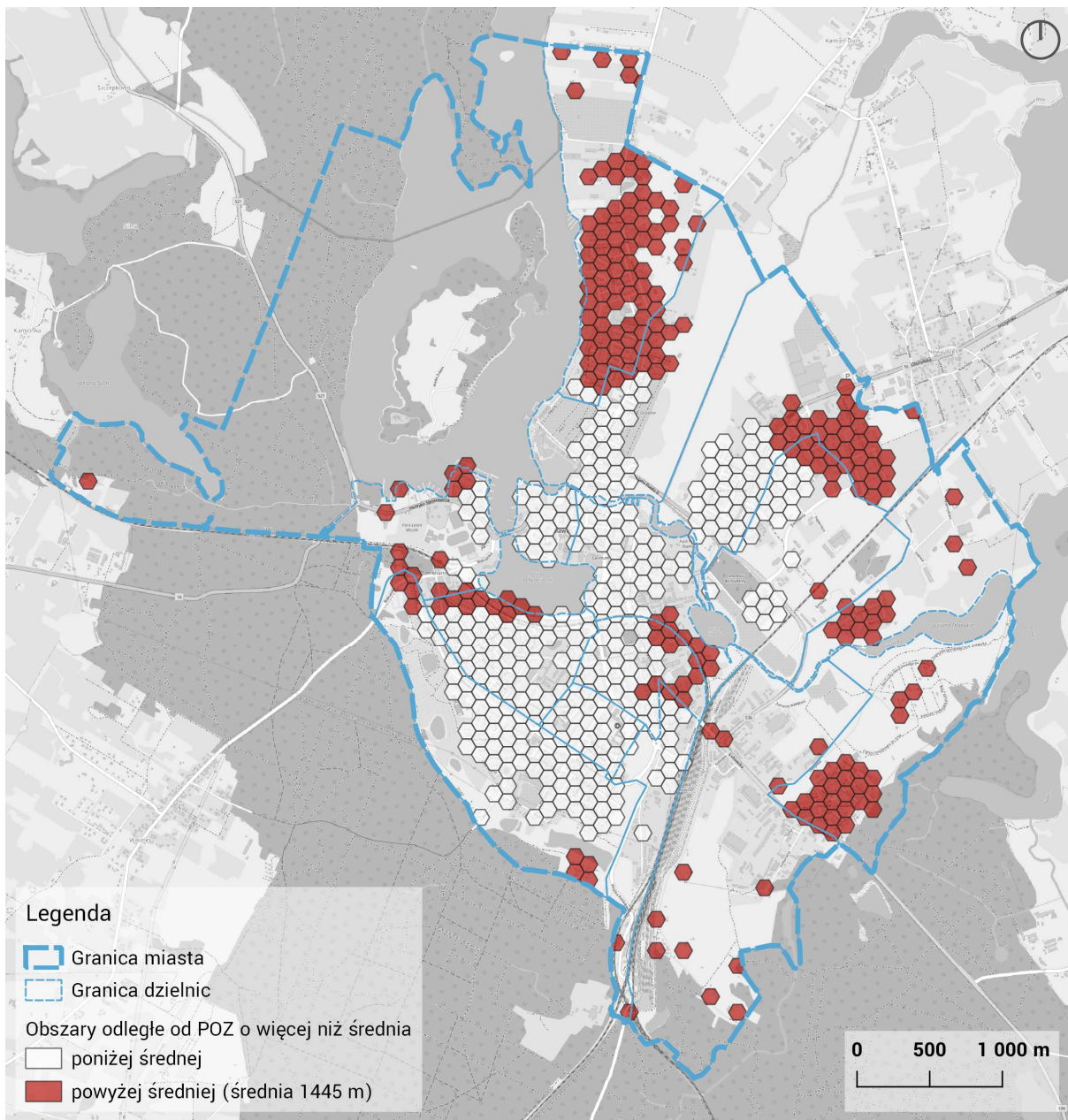
Wyniki analizy są zbieżne z wynikami analizy dostępu do opieki przedszkolnej. W tym przypadku najslabiej obsłużonymi dzielnicami okazały się dzielnice peryferyjne Ławy. Stan ten może jednak ulec zmianie. W planach jest szkoła na terenie Osiedla Piastowskiego.

Po realizacji powyższego przedsięwzięcia ograniczony dostęp do edukacji szkolnej będą mieli tylko mieszkańcy osiedla Lubawskiego oraz Lipowego Dworu.

4.8. Usługi dla mieszkańców

Ryc. 54 Odległość do POZ

Ryc. 55 Obszary odległe od POZ o więcej niż średnia [średnia = 1445]

Pojęcie usług dla mieszkańców jest bardzo szerokie i zaliczyć do niego można zarówno sklepy spożywcze lub innych branż, jak i placówki usługowe, urzędy, apteki, przychodnie itp. Do analizy wybrano placówki świadczące podstawową opiekę zdrowotną, jako przykład warunkujący w dużym stopniu poziom jakości życia na danym obszarze. Analizę wykonano w oparciu o wcześniej stosowaną metodę odległości większej niż średnia dla miasta.

Ponownie jak w przypadku dostępności do opieki przedszkolnej i szkolnej, najmniejszą dostępnością do POZ charakteryzują się obszary peryferyjne oraz część Osiedla Kopernika.

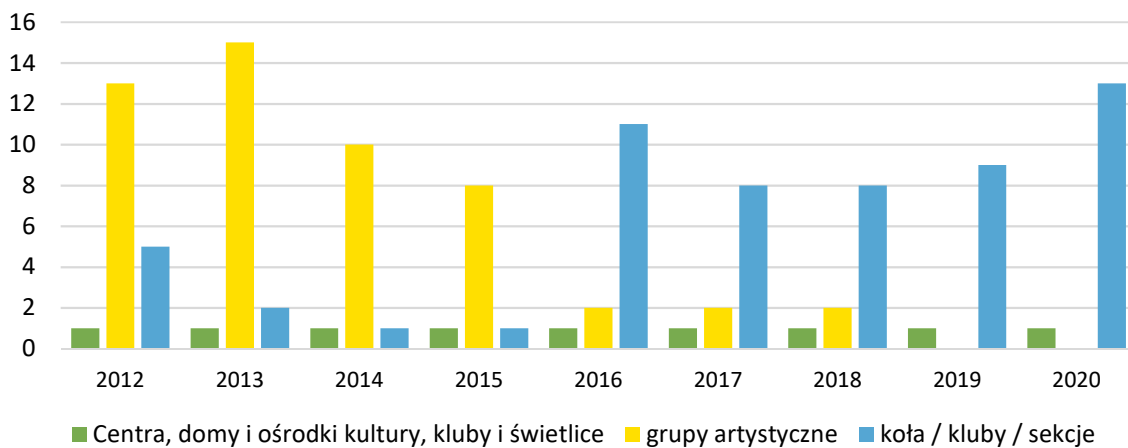
Konkluzją z analizy dostępności jest stwierdzenie ograniczonej dostępności dzielnic peryferyjnych, zabudowanych głównie osiedlami jednorodzinnymi oraz nowej zabudowy na Osiedlu Kopernika. Prowadzić

to może do konieczności korzystania przez mieszkańców wymienionych obszarów z indywidualnego transportu samochodowego. Osiągnię się w ten sposób efekt podobny do suburbanizacji, mającej negatywny wpływ środowiskowy, ekonomiczny i społeczny, odczuwalny już przy tak małej skali.

4.9. Kultura i sport

Najważniejszą instytucją kultury w Iławie jest Iławskie Centrum Kultury. W ramach prowadzonej działalności domy kultury zarządzają działalnością klubów i sekcji kulturalnych oraz organizują imprezy kulturalne. Zgodnie z danymi BDL GUS wynika, że w czasie pandemii zmniejszyło się znaczenie placówek kulturalnych.

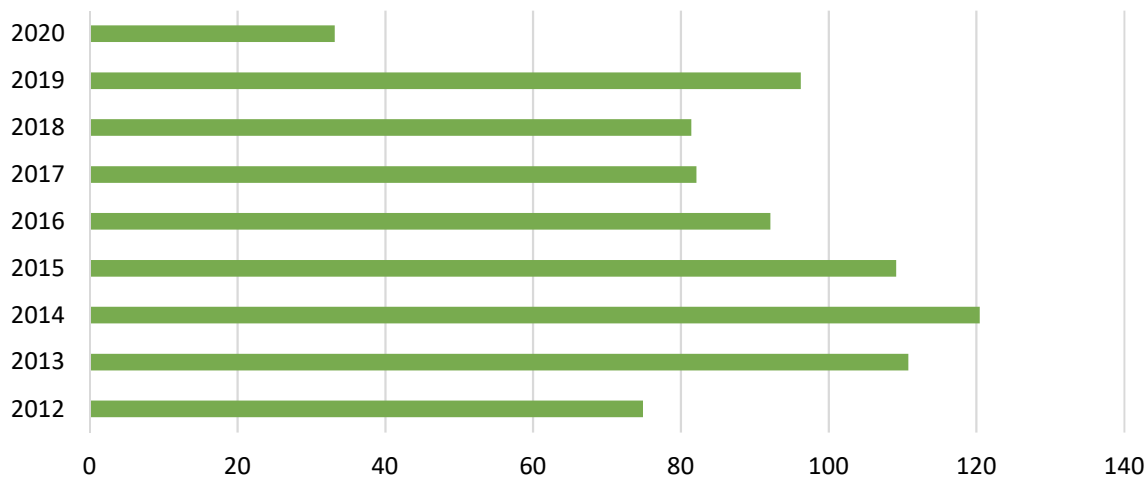
Od 2019 r. przestały działać grupy artystyczne, a w 2020 r. instytucje kultury zorganizowały łącznie 158 imprez kulturalnych, o 12% mniej w porównaniu do 2019 r. Pośród pozytywnych aspektów należy wskazać wzrost liczby klubów i sekcji z 5 w 2012 roku do 13 w 2020 roku.

Ryc. 56 Liczba ośrodków kulturalnych w Iławie w latach 2012-2020, źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

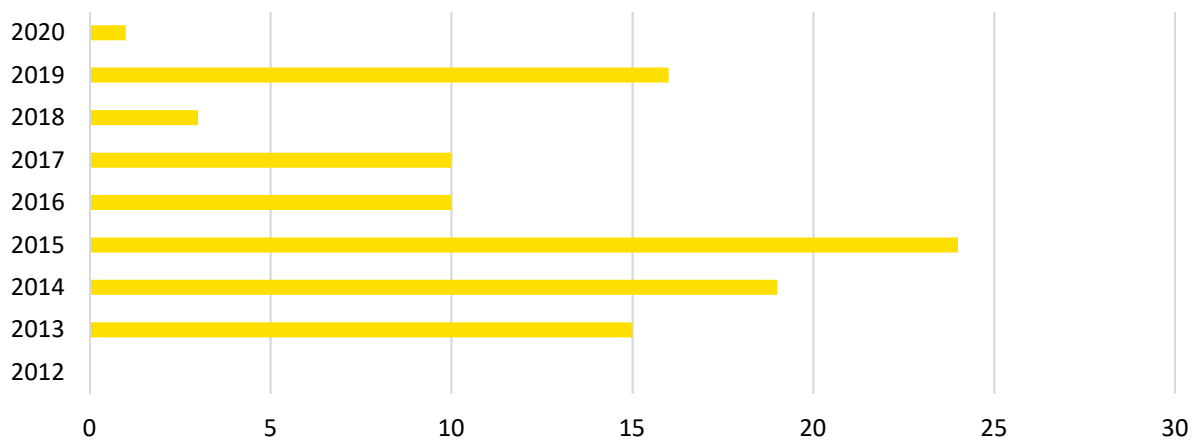
Liczba uczestników w wydarzeniach kulturalnych jest ściśle powiązana z kalendarzem i ofertą imprez przewidzianych na dany rok, stąd trudno wskazać na trend w zakresie uczestnictwa w kulturze.

Jak wynika z ryc. 57, największe zainteresowanie imprezami kulturalnym miało miejsce w okresie 2013-2015, kiedy roczna suma liczby uczestników przekraczała 100 tys. Należy zwrócić uwagę, że w czasie pandemii liczba uczestników wydarzeń kulturalnych spadła o ponad 50% w porównaniu do 2018 roku.

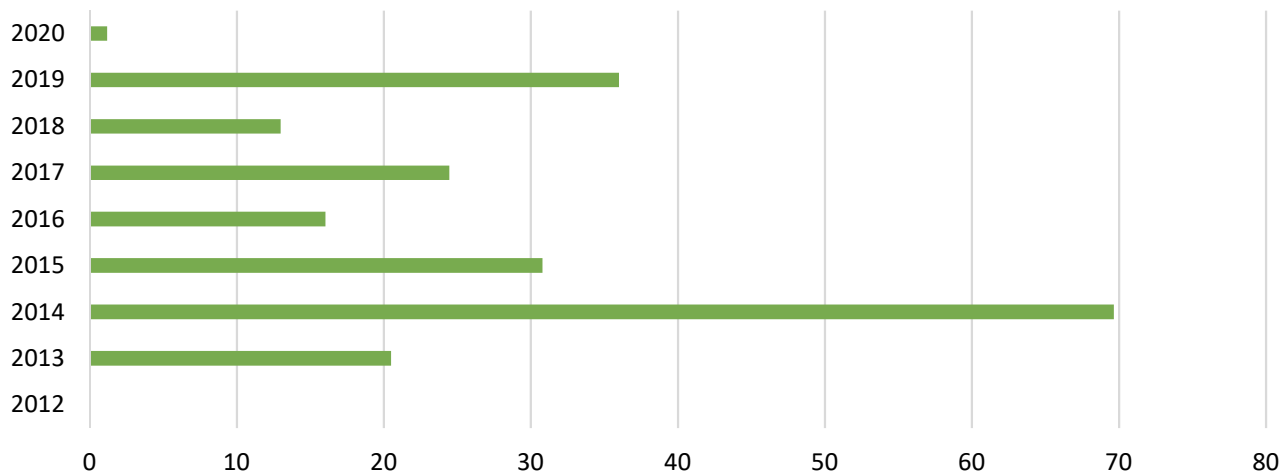
Ryc. 57 Liczba uczestnicy imprez organizowanych poprzez dom kultury Iławie w latach 2012-2020 (tys. osób), źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Oprócz wydarzeń kulturalnych organizowanych przez Iławskie Centrum Kultur, przeprowadzane są masowe imprezy artystyczno-rozrywkowe i sportowe. Na skutek wprowadzonych obostrzeń związanych z pandemią SARS-CoV-2 liczba uczestników imprez masowych znacznie zmniejszyła się.

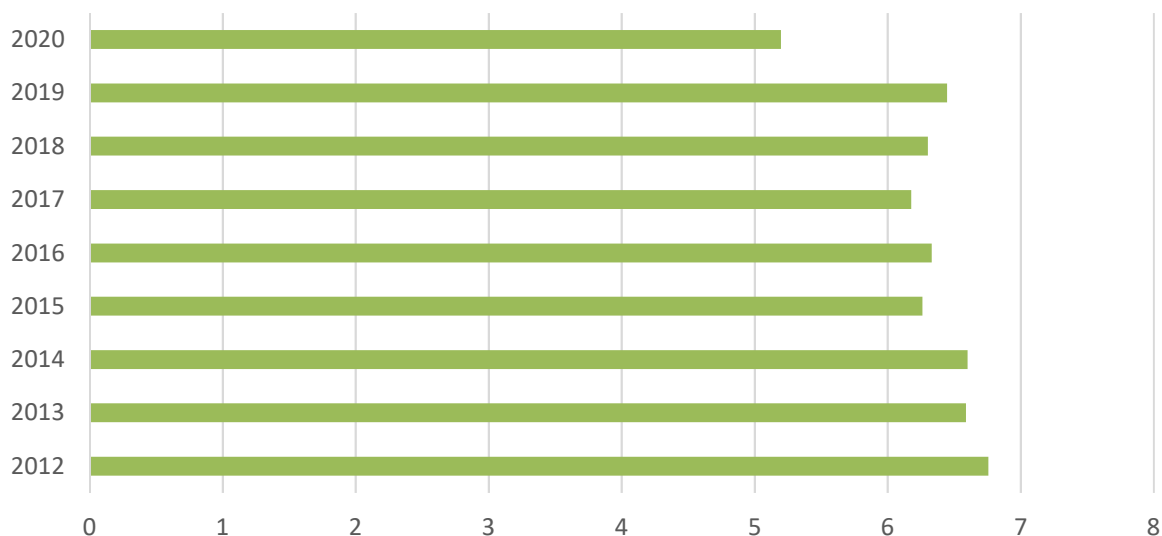
Ryc. 58 Liczba imprez artystyczno - rozrywkowych i sportowych w Iławie w latach 2012-2020, źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W 2020 r. zorganizowano tylko jedną imprezę masową, a liczba uczestników w roku 2020 była minimalna w porównaniu do lat 2012-2019. (ryc. 59).

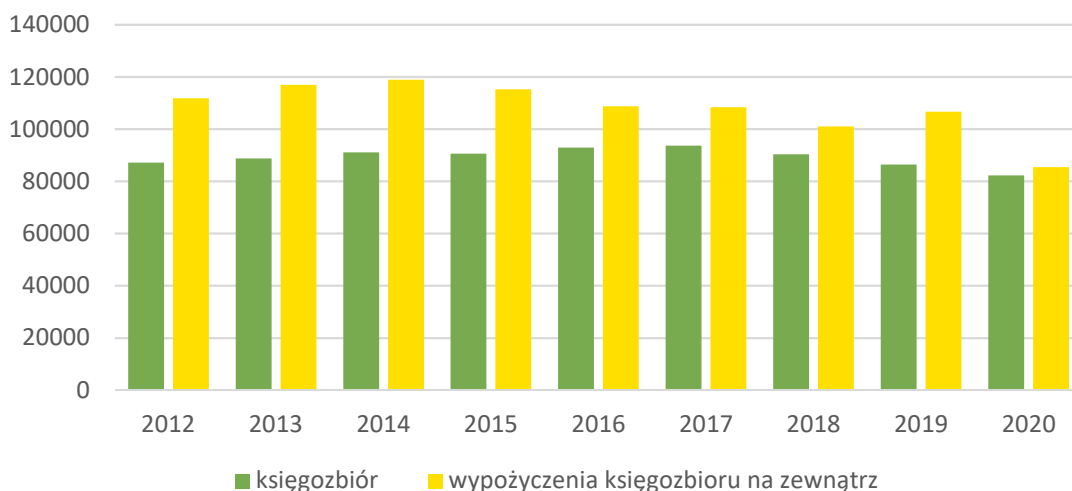

Ryc. 59 Liczba uczestników imprez w Ławie w latach 2012-2020 (tys. osób), źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Ważnym aspektem rozwoju i popularyzacji kultury jest działalność biblioteki publicznej oraz jej filii, która poza działaniami na rzecz rozwoju czytelnictwa zajmuje się organizacją spotkań autorskich i wycieczek edukacyjnych. Każdy budynek biblioteki jest przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Na wykresach przedstawiono główne wskaźniki opisujące działalność bibliotek. Pośród negatywnych aspektów należy wskazać spadek zainteresowania korzystaniem z bibliotek, co przejawia się w spadającej liczbie czytelników w odniesieniu do roku 2012 o 23% (ryc. 60).

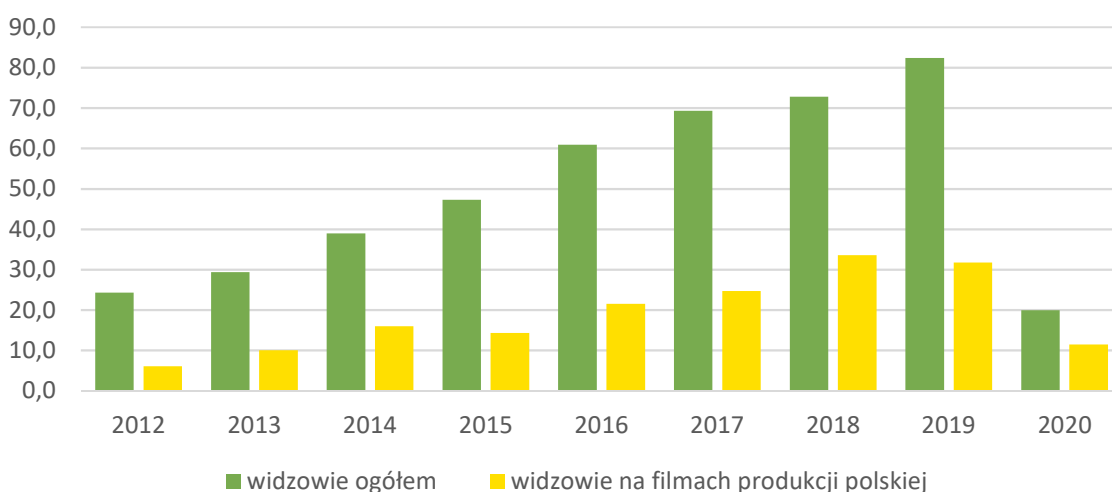

Ryc. 60 Liczba czytelników biblioteki publicznej w Ławie w latach 2012-2020 (tys. osób), źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Ryc. 61 Wielkość księgozbioru i wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz biblioteki publicznej w miejscie Ława w latach 2012-2020 (wol.), źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W Ławie znajduje się kinoteatr „Pasja” na 224 miejsc. W 2020 roku znacznie spadła liczba seansów (o ponad 40%).

Ryc. 62 Liczba widzowie kina w miejscie Ława w latach 2012-2020 (tyś. osób), źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

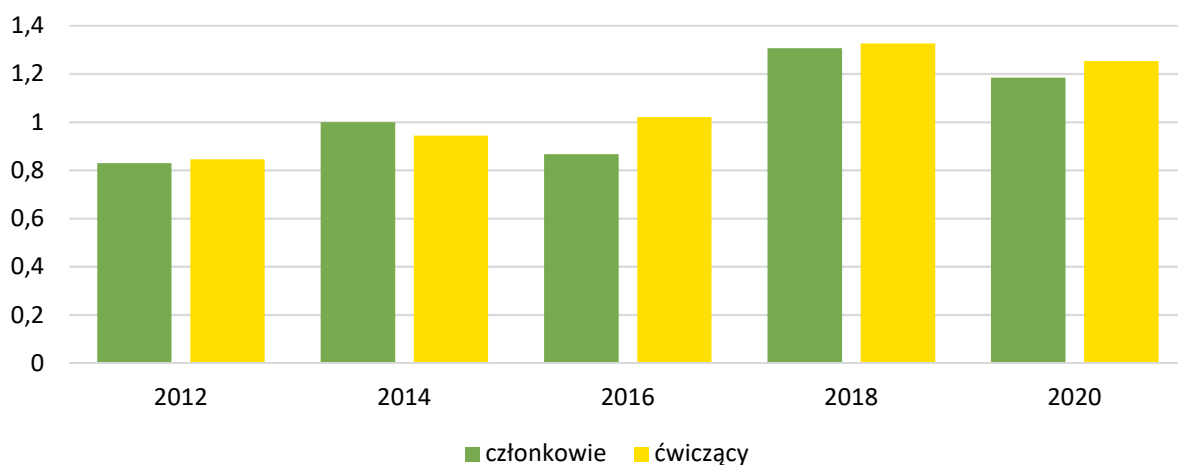
Infrastrukturę sportowo-rekreacyjną tworzą obiekty zarządzane przez Ławskie Centrum Sportu, Turystyki i Rekreacji oraz baza sportowa szkół. W zarządzie ICSTiR znajdują się obiekty zlokalizowane w różnych częściach Ławy.

1. Hala sportowo-widowiskowa, ul. Niepodległości 11B – obiekt ten posiada pełnowymiarowe boiska i urządzenia do uprawiania piłki ręcznej, piłki siatkowej, piłki nożnej oraz piłki koszykowej; widownię z 1 250 miejscami siedzącymi, salę konferencyjną, siłownię, wypożyczalnię rowerów, salę do aerobiku oraz saunę. Pełni zarazem funkcję siedziby ICSTiR.

2. Istotnym elementem infrastruktury jest Centrum Turystyczno-Rekreacyjne w Iławie, pozostające w zarządzie ICSTiR. Znajduje się tu basen sportowy o długości 25 metrów, z 6 torami o głębokości od 1,4 do 1,8 m oraz miejscami dla widowni wykorzystywanymi głównie podczas zawodów, pokazów i innych imprez rekreacyjno-sportowych. Dostępny jest również basen rekreacyjny (od 1,0 do 1,3 m głębokości) oraz siłownia.
3. Stadion Miejski, ul. Sienkiewicza 1 – w jego skład wchodzi boisko główne o nawierzchni z trawy syntetycznej o wymiarach 105x68m, z bieżnią mineralną i urządzeniami lekkoatletycznymi, dwa boiska boczne, siedem kortów tenisowych o nawierzchni ceglanej oraz budynek klubowy z pomieszczeniami administracyjnymi, salą konferencyjną i szatniami. Obiekt może pomieścić 5 tysięcy widzów.
4. Plaże miejskie przy ul. Kajki i ul. Chodkiewicza – na pierwszej z wymienionych znajdują się cztery boiska do gry w siatkówkę plażową.
5. Kompleksy sportowe ORLIK na osiedlach Lipowy Dwór i Lubawskie.
6. Baza wioślarska z torami wioślarskimi – obejmuje budynek bazy wraz z siłownią, pomost stanowiący przystań wodną na potrzeby uprawiania wioślarstwa, sprzęt do uprawiania wioślarstwa oraz dwukilometrowy tor treningowy.
7. Miasteczko Ruchu Drogowego, u zbiegu ulic Kościuszki i Szeptyckiego.

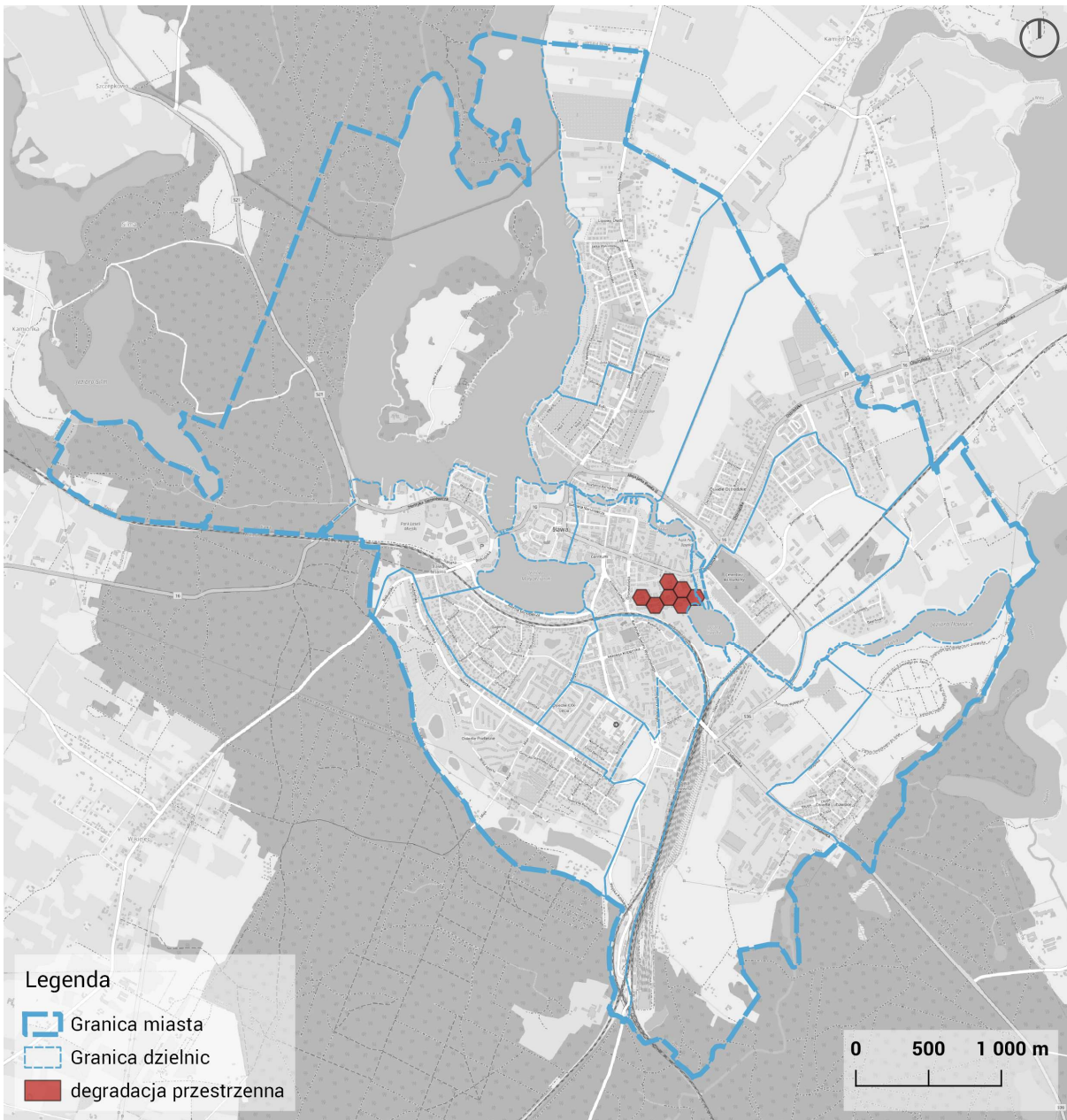
Bazę sportową szkół tworzą przede wszystkim sale sportowe i przyszkolne boiska, na których odbywają się zajęcia wychowania fizycznego, a także szkolne oraz międzyszkolne imprezy sportowe.

Działalność klubów i instytucji sportowych dotyczy w głównej mierze sektora pozarządowego, w ramach programu współpracy pomiędzy gminą i organizacjami społecznymi. W Iławie istnieje 12 klubów sportowych. Na wykresie przedstawiona liczbę członków i ćwiczących w klubach.

Ryc. 63 Liczba członków i ćwiczących w klubach sportowych Iławie w latach 2012-2020 (tys. osób), źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

4.10. Niezamieszkałe obszary powojkowe i poprzemysłowe

Ryc. 64 powojkowe tereny z przestrzeniami zdegradowanymi

Zgodnie z art. 10 ust. 3 Ustawy niezamieszkałe tereny poprzemysłowe, w tym poportowe i powydobywcze, tereny powojkowe albo pokolejowe, na których występują negatywne zjawiska, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1-4 Ustawy, mogą wejść w skład obszaru rewitalizacji wyłącznie w przypadku, gdy działania możliwe do przeprowadzenia na tych terenach przyczyniają się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym, o których mowa w art. 9 ust. 1 Ustawy.

Na podstawie analizy eksperckiej wytypowano obszar powojkowy spełniający powyższe wymagania. Jest to obszar dawnych koszar wojskowych pod adresem Grunwaldzka 13 wpisany do gminnej ewidencji zabytków,

obecnie pełniący funkcje usługowo magazynowe. Art. 9 ust. 1 pkt 1-4 Ustawy mówi o degradacji obszaru poprzez wystąpienie jednego z wymienionych negatywnych zjawisk:

- Gospodarczych
- Środowiskowych
- Przestrzenno-funkcjonalnego
- Technicznego

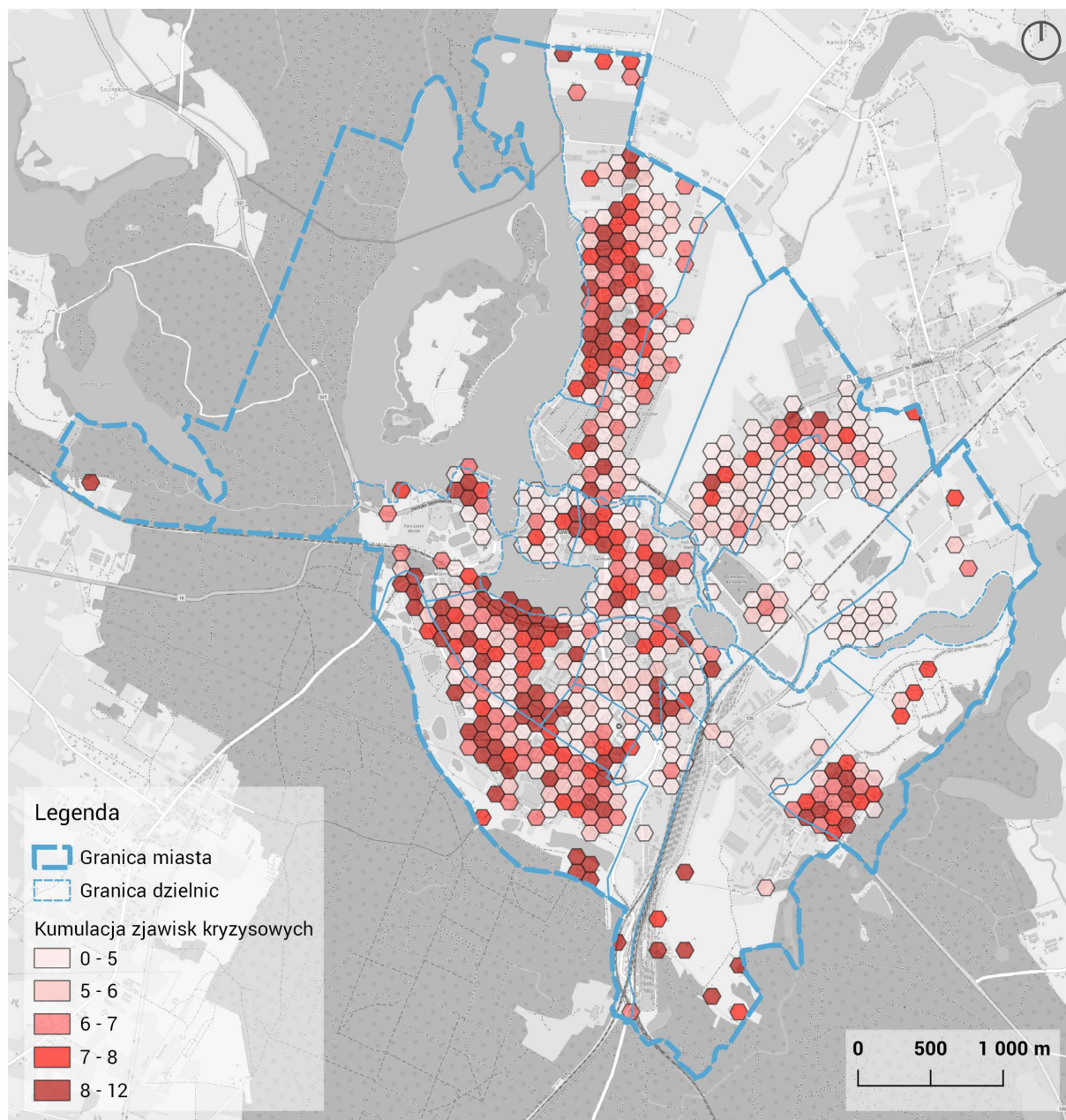
Obszar dawnych koszar wojskowych spełnia wymaganie występowania negatywnego zjawiska poprzez degradację przestrzenno-funkcjonalną. Obszar nie spełnia swojej pierwotnej funkcji, jest to obecnie teren powojenny. Obecne wykorzystanie tego terenu nie odpowiada potencjałowi tego miejsca, jest to jeden z historycznych zespołów zabudowy w Iławie. Obecnie obszar ten jest wykorzystywany przez usługi oświaty, biura, usługi rzemiosła i produkcji. Głównym problemem jest niska jakość przestrzeni publicznej, nieodpowiadająca historycznemu otoczeniu zespołu dawnych koszar jak i potencjałowi, wynikającego z lokalizacji w sąsiedztwie Jeziora Iławskiego i Doliny Iławki jak i bezpośrednie sąsiedztwo osiedla przy ulicy Jagiełły.

Obszar stanowi obecnie barierę przestrzenną przyczyniająca się do degradacji obszaru zlokalizowanego wzdłuż ul. Jagiełły. Działania podjęte w ramach procesu rewitalizacji obejmujące obszar dawnych koszar mogą przyczynić się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym opisanych w art. 9 ust. 1 Ustawy, występujących w rejonie ul. Jagiełły.

Obszar koszar nie został uwzględniony w syntezie zjawisk niekorzystnych. Na podstawie art. 10 ust. 3 Ustawy obszar został bezpośrednio zaliczony do obszar zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji.

5. OBSZAR ZDEGRADOWANY I REWITALIZACJI

5.1. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego

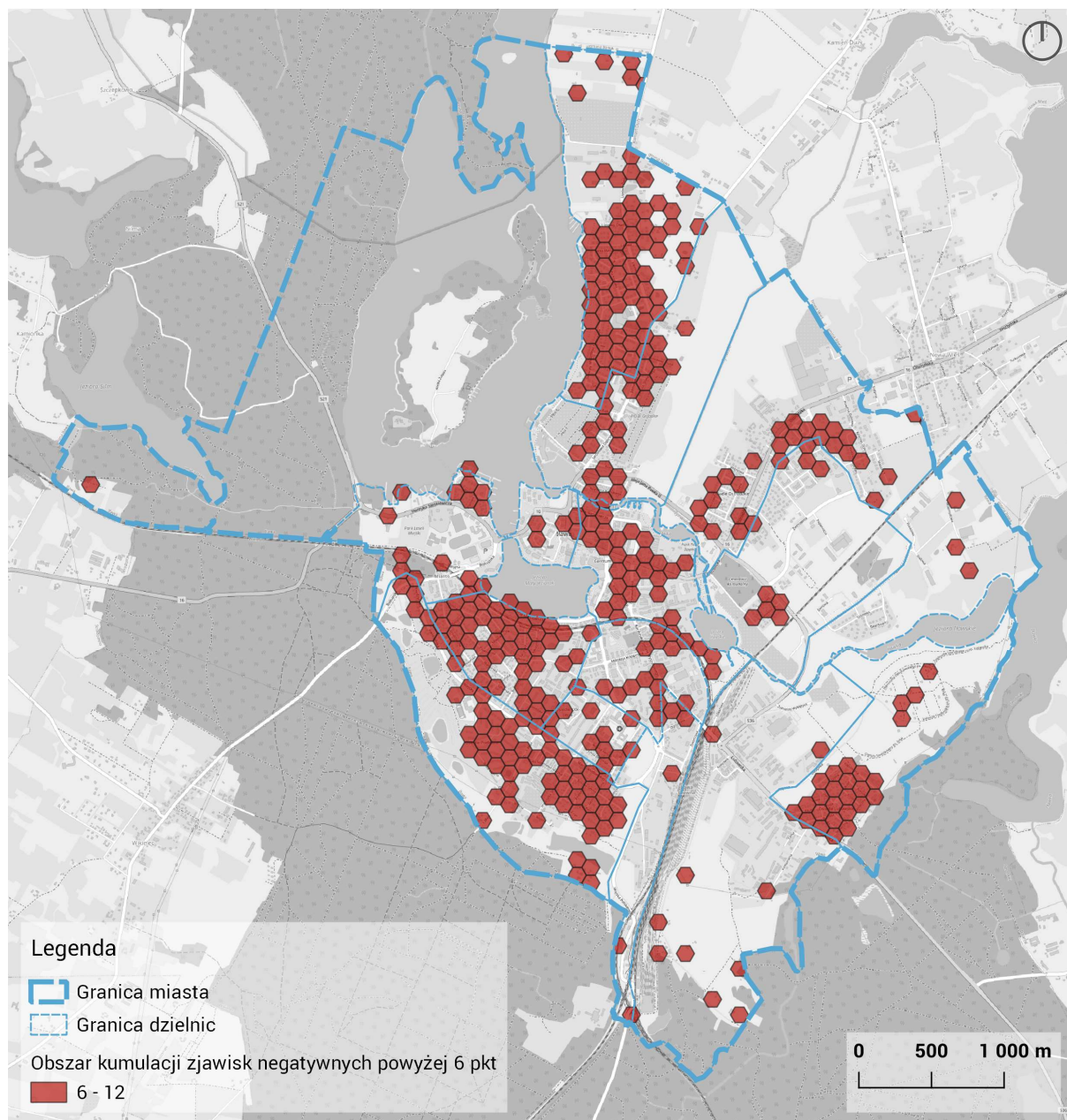

Ryc. 65 Suma zjawisk niekorzystnych

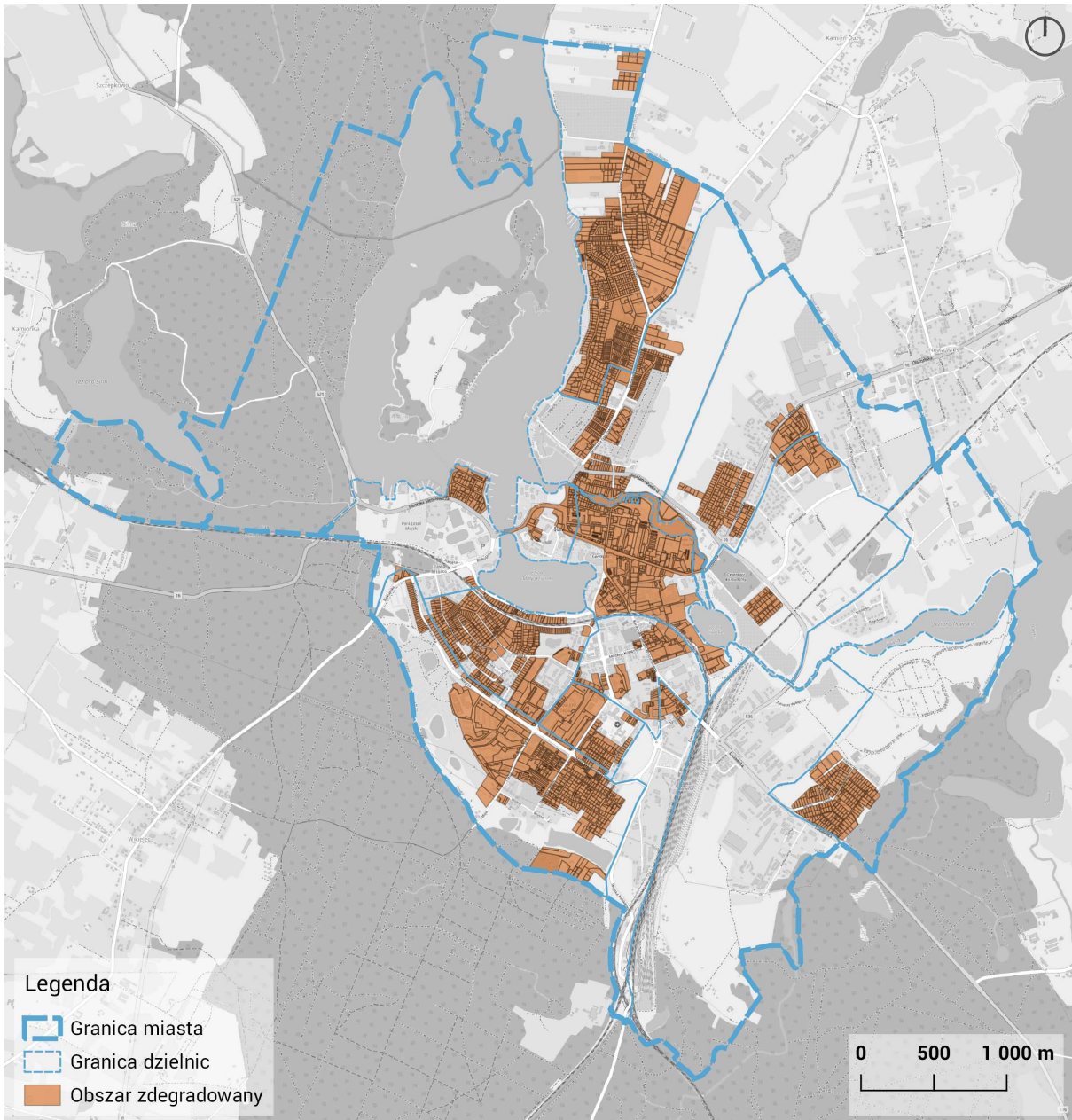
Na powyższej rycinie przedstawiono sumę zjawisk niekorzystnych. Ciemniejszy kolor oznacza większą koncentrację zjawisk. Wyznaczono ją początkowo określając sumę negatywnych zjawisk społecznych, gdzie każde wystąpienie zjawiska negatywnego posiada wartość 1. Jeśli takie zjawiska wystąpiły, do ich sumy dodano inne zjawiska negatywne z grupy gospodarczo-przestrzenno-technicznej, również jednostkowo posiadające wartość 1.

Metoda wyniku wprost z Ustawy, w art. 9 ust. 1 Ustawy mówiącej o konieczności wystąpienia społecznych zjawisk kryzysowych w połączeniu z co najmniej jednym zjawiskiem kryzysowym z grupy gospodarczo-przestrzenno-technicznej.

Aby określić granicę obszaru zdegradowanego przyjęto próg średniego wyniku sumy negatywnych zjawisk. Wyniki przedstawia poniższa rycina (ryc. 66).

Ryc. 66 Kumulacja zjawisk niekorzystnych powyżej średniej - obszar zdegradowany [średnia = 6]

Ryc. 67 Obszar zdegradowany na tle podziału geodezyjnego

Szczególna kumulacja zjawisk niekorzystnych została zaobserwowana w każdej z dzielnic. Największe skupiska wyznaczono na Lipowym Dworze oraz Osiedlu Dąbrowskiego, w Centrum, na Gajerku oraz Osiedlu Podleśnym, Osiedlu Lubawskim. Biorąc pod uwagę zachodzące przemiany społeczne oraz wzbudzony ruch inwestycyjny na obszarze Lipowego Dworu i Osiedla Dąbrowskiego (zarówno inwestycje mieszkaniowe jednorodzinne, jak i publiczne), jako obszary zdegradowane należy wziąć pod uwagę przede wszystkim pozostałe wymienione osiedla.

5.2. Wyznaczenie granic obszaru rewitalizacji

W wyniku wykonanych analiz występowania negatywnych zjawisk wskazano granice obszaru rewitalizacji. Musi on spełnić następujące kryteria zgodnie z wymaganiami art. 10 ust 1 - 3 Ustawy:

Art. 10 ust. 1. Obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji.

2. Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

3. Niezamieszkałe tereny przemysłowe, w tym poportowe i powydobywcze, tereny powojenne albo pokolejowe, na których występują negatywne zjawiska, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1-4, mogą wejść w skład obszaru rewitalizacji wyłącznie w przypadku, gdy działania możliwe do przeprowadzenia na tych terenach przyczynią się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym, o których mowa w art. 9 ust. 1.

Wyznaczono pięć podobszarów rewitalizacji:

- A. Obszar Starego Miasta,
- B. Centrum wraz z rzeką Iławką,
- C. Gajerek (rejon ulicy Jasielskiej-1 Maja),
- D. Obszar Osiedle Podleśne,
- E. Obszar Starego Młyna.

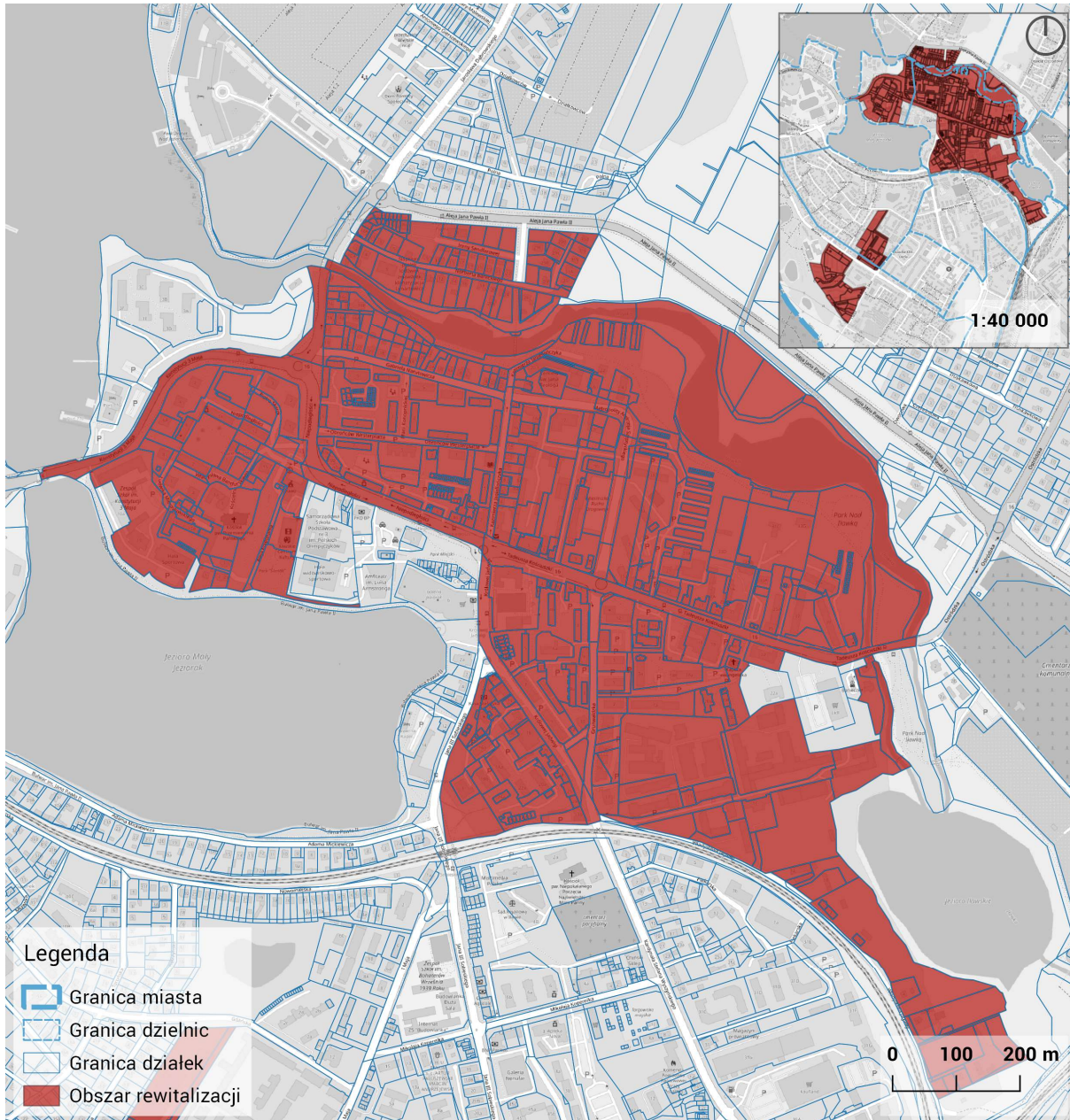
Obszary te zostały wyznaczone przede wszystkim ze względu na koncentrację negatywnych zjawisk społecznych. Główne wyzwania na tych obszarach, większe niż w innych częściach Iławy, to:

- Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej,
- Wysoki udział lokali komunalnych oraz występowania problemów z zaległościami czynszowymi,
- Niższe wyniki egzaminów szkolnych wskazujące na niższy poziom edukacji,
- Wyższy udział mieszkańców objętych bezrobociem.

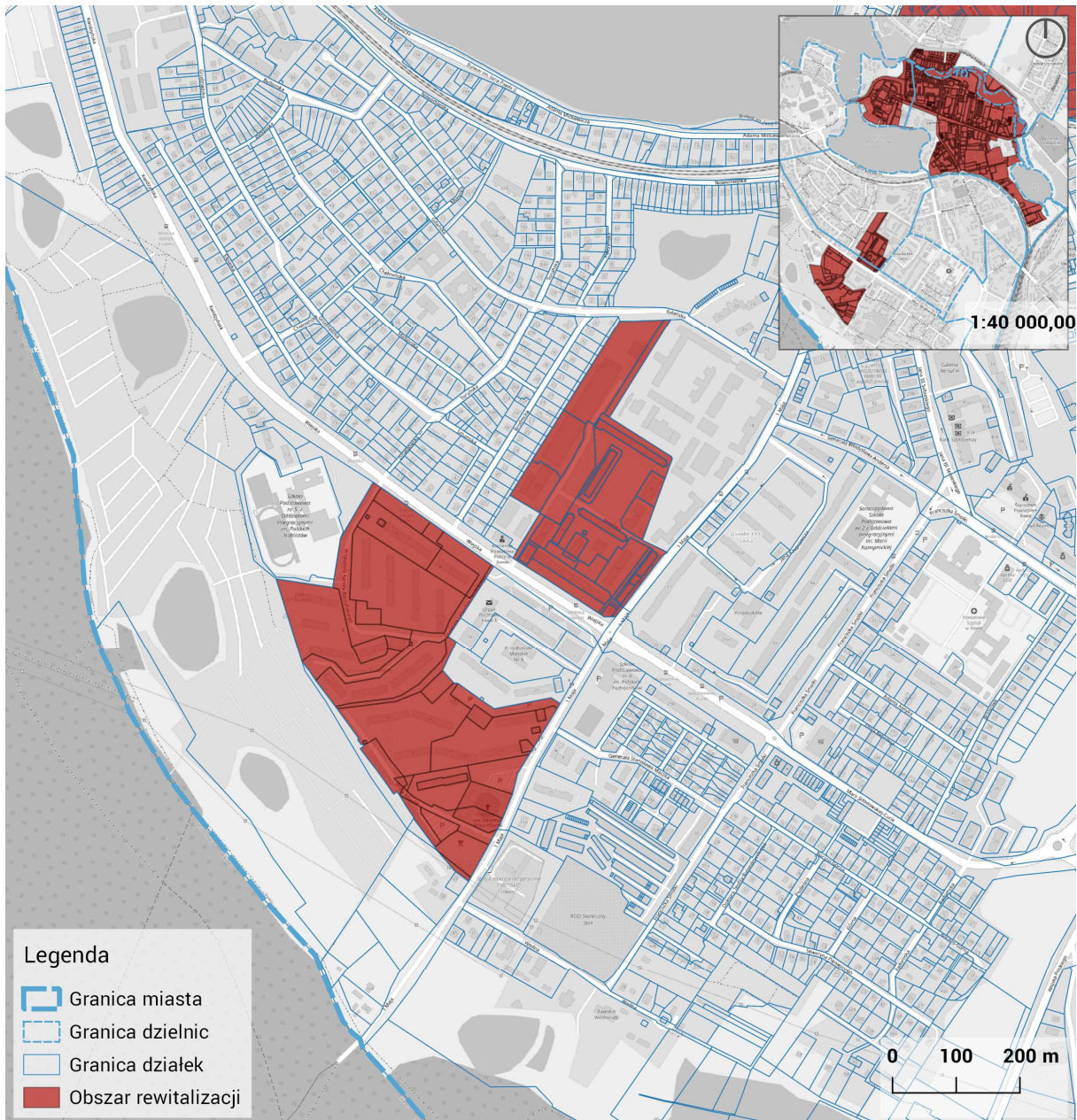
Wyznaczone obszary są w większości zagospodarowane zabudową wielorodzinną. Obszary A – Stare Miasto, jest obecnie terenem osiedla mieszkaniowego z usługami, skupionego wokół Placu Bandurskiego, historycznie jest to obszar dawnego centrum miasta. Obszary B i D są terenami monofunkcyjnych osiedli mieszkaniowych. Obszar C jest miejscem koncentracji zabudowy komunalnej. W obszar ten włączono także przylegające budynki przemysłowe, ze względu na pełnione przez nie funkcje społeczne (Centrum Aktywności Lokalnej), wspierające prowadzenie działań wyprowadzenia mieszkańców z kryzysu. Obszar E to wartościowa architektonicznie i historycznie pozostałość po starym młynie.

Łączne statystyki liczby mieszkańców oraz powierzchni obszarów rewitalizacji są następujące:

- Liczba mieszkańców: 9 785 osób (29,43% ludności gminy),
- Łączna powierzchnia obszarów rewitalizacji 84 ha (4,40% powierzchni gminy).

Ryc. 68 Obszar rewitalizacji cz. 1

Ryc. 69 Obszary rewitalizacji cz. 2